

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ 140-ΤΗΛ 721.8308 | 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1983 | ΑΡΙΘ. 4

Η ΠΗΓΗ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΙΔΑΝΙΚΩΝ

Εἰς τὸ προηγούμενον κύριον ἄρθρον τῆς «Ἐκκλησίας» ἐτονίσσαμεν, ὅτι εἶναι ἀδικαιολόγητοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι διάκεινται δυσμενῶς πρὸς τὴν ἔκφρασιν «ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη», ἐνοχλούμενοι ἐκ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ τοῦ ἐπιθέτου «ἑλληνοχριστιανικός». Ἄλλ' ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ οἱ καταπολεμοῦντες τὰ ἰδεώδη ταῦτα, διότι ἐκ λόγων κοσμοθεωρίας καὶ βιοθεωρίας ἐνοχλοῦνται ἐκ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου, ἦτοι ἐκ τῆς λέξεως «χριστιανικός». Οὗτοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ πλήξουν τὸν ὀρθόδοξον χριστιανικὸν προσανατολισμὸν τῆς καθ' ὅλου ἑλληνικῆς παιδείας, ἐπιστρατεύουν διάφορα ἐπιχειρήματα καὶ διατυπώνουν ποικίλας κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις.

★

Ἡ βιαιοτέρα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπίθεσις ἐναντίον τῶν «ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδεωδῶν» ἔχει ὡς ἐπιχείρημα τὸ ὅτι ταῦτα εἶναι «χουντικῆς» προελεύσεως καὶ προβάλλονται ὑπὸ τῶν παντὸς εἶδους «ἀντιδραстикῶν» καὶ «σκοταδιστῶν».

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τινὲς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν κατέλυσαν τὰς πολιτικὰς μας ἐλευθερίας, ἐχρησιμοποίησαν ὡς σύνθημα τὰ ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη καὶ διετύπωσαν τὴν γνωστὴν φράσιν «Ἑλλάς Ἑλλήνων Χριστιανῶν».

Ἄλλὰ διὰ τῆς αὐτῆς λογικῆς, ἣτις καταπολεμεῖ τὰ «ἑλληνοχριστιανικά» ἰδεώδη ὡς «χουντικά», θὰ ἔπρεπε νὰ καταπολεμῆται καὶ τὸ ἰδεώδες τῆς δημοκρατίας, διότι τοῦτο προβάλλον ὡς σύνθημά των τὰ παντὸς χρώματος φασιστικὰ καθεστῶτα, ἰσχυρίζομενα ὅτι θέλουν νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν γνησίαν δημοκρατίαν. Ἀνάλογόν τι ἰσχύει διὰ πολλὰ αἰτήματα τῆς περιόδου τῆς ἐπταετίας, τὰ ὅποια ἐξακολουθοῦν νὰ προβάλλονται καὶ ὑπὸ συνθήκας ἐλευθέρου δημοκρατικοῦ βίου.

Εἶναι τῷ ὄντι λυπηρόν, ὅτι καὶ λίαν πρόσφατως σποῦνδασταὶ τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου, οἵτινες μετ' ὀλίγον θὰ κληθοῦν νὰ ποδηγητήσουν τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν, δι' ἀπαράδεκτον τηλεκατευθυνομένης ἀνακοινώσεως, ἣτις εἶναι λίαν ὑποτιμητικὴ δι' αὐτούς, κατειρωνεύονται «τὰ ἑλληνικά καὶ χριστιανικά ἰδεώδη» ὡς «ἀναχρονιστικά ἰδεώδη» καὶ ὡς «σημαίαν τῆς πρόσφατης χουντικῆς 7ετίας».

Πρέπει ἐπὶ τέλος νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ὅτι μόνον τὸ σόφισμα τῆς «τῶν ὅρων τετράδος», ὅπερ συγγέει τὴν ποιότητα μιᾶς βιοθεωρίας ἢ ἰδεολογίας πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἀσυνεπῶν ἢ ἐκμεταλλεπτῶν ἐκπροσώπων τῆς, εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμεύῃ ὡς δημαγωγικὸν ἄλλοθι ἐκείνων, οἵτινες, προβάλλοντες τὰς κατὰ τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς παιδείας εἰρωνείας

των, ζητοῦν ἐσχάτως νὰ ἐκπορθήσουν τὰ ὄχυρά τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς διαβρώσεως τῶν πνευματικῶν θεμελιῶν του καὶ διὰ τοῦ πνευματικοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ του. Ποτὲ δὲν ἀρνούμεθα τὸ γνήσιον, διότι τὸ πλαστόν, διὰ νὰ κυκλοφορήσῃ, μιμεῖται τὴν μορφήν τοῦ γνησίου.

Τὰ «ἐλληνοχριστιανικὰ ιδεώδη» ἔχουν πάντα τὰ γνωρίσματα τῆς γνησιότητος καὶ τῆς ἐλληνορθόδοξου παραδόσεως. Μάλιστα προϋπήρξαν τῆς ἐπταετίας ἐπὶ αἰῶνας καὶ ἐνέπνευσαν πάντας τοὺς πεφωτισμένους ἡγήτας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐμπιστευτικὴ ἐγκύκλιος, τὴν ὁποίαν τὴν 11ην Μαρτίου 1965 ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς τότε Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, καλῶν αὐτοὺς νὰ ἐντείνων τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν κινδύνων ἐκ τῆς ἀποπειρας διεισδύσεως «κομμουνιστικῆς προπαγάνδας πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Νέων». Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ἐγκύκλιος, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει οὐχὶ «ἀντιδραστικὸς» τις πολιτικός, ἀλλ' ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, ἀφοῦ ἐκφράζει τὴν πεποίθησίν του, κατὰ τὴν ὁποίαν «πρέπει νὰ καταστῇ συνείδησις τῆς Νέας Γενεᾶς», ὅτι «ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Δημοκρατίας», δὲν διστάζει νὰ διακηρύξῃ μετὰ θάρρους τὰ ἑξῆς:

«Τὰ ἰδικὰ μας ἰδανικὰ εἶναι τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ... Πᾶσα ἐκτροπὴ πρέπει νὰ κολάζεται αὐστηρότατα. Καὶ ἂν συμβῇ νὰ ὑπάρξουν διδάσκαλοι, ὄχι ἀνήκοντες, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς συμπαθόντες ἢ ἀνεχόμενοι τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδα, δὲν ἔχουν θέσιν εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

» Ὅσοι πιστεύουν εἰς τὰ ιδεώδη των, τὰ ὑπερασπίζονται. Καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἰδανικῶν μας καὶ τὴν ἔμπνευσιν τῆς Νέας Γενεᾶς ἔχει ἀναθέσει ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον.

Γνωρίζω ὅτι ἔχουν μέχρι τοῦδε ἐκδοθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας σχετικαὶ ἐγκύκλιοι. Ἀλλ' ἐπεθύμουν, λό-

γω τῆς μεγάλης σοβαρότητος τοῦ θέματος, νὰ ἐπικοινωνήσω καὶ ἐγὼ προσωπικῶς μεθ' ὑμῶν. Παρακαλῶ, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὑποβάλλητε (Ὑπουργεῖον Παιδείας, Γραφεῖον Ὑπουργοῦ—Ἐμπιστευτικῶς) σχετικὴν ἔκθεσιν».

Δὲν παρεθέσαμεν τὴν μνημειώδη ταύτην ἐγκύκλιον τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Παπανδρέου διὰ τὰ ἐν αὐτῇ λεγόμενα περὶ κομμουνισμοῦ, δοθέντος ὅτι εἰς τοὺς προσεχεῖς μῆνας θὰ ἐξετάσωμεν φαινομενολογικῶς καὶ δεοντολογικῶς τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κομμουνισμοῦ καὶ θὰ προβάλωμεν τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἀπόψεις μας, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξάρωμεν, ὅτι ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐξεταζόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ζήτημα ὁ μὴ τηλεκατευθυνόμενος φωτεινὸς νοῦς τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Παπανδρέου οὐδόλως ἐθεώρει σκοταδιστικὰ τὰ ἐλληνοχριστιανικὰ ιδεώδη. Ἀντιθέτως ἐθεώρει ταῦτα ἴσως ἀναγκαῖα διὰ τὴν παιδείαν, ὥστε — παρὰ τὸν φόρον τῶν πρωθυπουργικῶν καὶ ὑπουργικῶν καθηκόντων του — ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ἠγῆται προσωπικῶς τῆς προσπάθειάς πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν ἐλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν νέων καὶ πρὸς καταπολέμησιν πάσης ἀποπειρας πρὸς διάβρωσίν των.

Ἀσφαλῶς ὁ Γεώργιος Παπανδρέου δὲν θὰ συνεφώνει οὔτε διὰ τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐξάλειψιν τῆς φράσεως «ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ», οὔτε διὰ τὸ ὅτι ὁ σημερινὸς «Κανονισμὸς τῶν Μαθητικῶν Κοινοτήτων» περιέχει τὴν ἀπαράδεκτον καὶ ἐξαιλεπτέαν διατύπωσιν, καθ' ἣν αὗται οὐδεμίαν «ἀναγόρευση κυρίαρχης ἰδεολογίας πρέπει νὰ γνωρίζουν». Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος μέγας πολιτικός προέβαλε μετὰ θάρρους ὡς κυρίαρχα «τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ». Ὅθεν ἀποτελεῖ εἴτε χονδροειδῆ ἄγνοιαν εἴτε συνειδητὴν κακοποίησιν τῆς ἀληθείας ὁ κατὰ ψιττακίζοντα τρόπον εὐκαίρως-ἀκαιρως ἐπαναλαμβανόμενος ἰσχυρισμὸς, ὅτι τὸ ἰδεῶδες περὶ τοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἔχει προέλευσιν ἀντιδραστικὴν, σκοταδιστικὴν καὶ «χονντικὴν».

Εἶναι λυπηρὸν, ὅτι πολλοὶ τῶν θεωρουμένων ὡς «προοδευτικῶν», χρησιμοποιοῦν-

ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΕΣ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ^{*}

Λεόντιος Πετρίδης.

Ὁ Λεόντιος Πετρίδης ἐγεννήθη ἐν Κορθίῳ τῆς Ἄνδρου ἐν ἔτει 1832. Ἀρχικῶς ἐκαλεῖτο Λεονάρδου Πέπου Καίρης (Σαρέλης). Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐπίθετον Καίρης ἐκκλησιαστικῶς ἐνεθύμιζε τὸν ἐξ Ἄνδρου γνωστὸν αἰρετικὸν Θεόφιλον Καίρη (1784-1853), περὶ τοῦ ὁποῦ ἀνεγράφησαν ἀνωτέρω σχετικά τινα, καὶ θὰ συνετέλει, ὡς ἐνόμισεν ὁ Λεόντιος, εἰς βλάβην τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ περαιτέρω ἐξελίξεως αὐτοῦ, οὗτος προσέλαβε τὸ ἐπίθετον Πετρίδης. Ἐν ἔτει 1852 ἐκάρη μοναχὸς εἰς τὴν ἐν Ἄνδρῳ μονὴν τῆς Παναχράντου. Ἀπεφοίτησε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης κατὰ τὸ ἔτος 1862⁴². Διετέλεσεν ἐλληνοδιδάσκαλος ἐν Κορθίῳ καὶ διδάσκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων εἰς διάφορα ἐκπαιδευτήρια. Ἐπὶ τριάκοντα δὲ ἔτη ὑπηρετήσεν ὡς ἱεροκλήρυξ εἰς διάφορους νομοὺς τοῦ κράτους.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Λεόντιος Πετρίδης, διατελῶν ἐν ἔτει 1882 ἱεροκλήρυξ τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας, μετετέθη

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 64 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

42. Ἀποστολόου Μέξη, *Ἡ ἐν Χάλκῃ Ἱερά Θεολογικὴ Σχολή — Ἱστορικὰ Σημειώματα (1844-1933)*, Ἐν Κωνσταντινουπόλει, σελ. 204 (82). — Βασιλείου Σταυροῦ, *Ἡ Ἱερά Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης 1844-1923*, τόμος Α', Ἀθήναι 1970, σελ. 148. — Σημειωτέον ὅτι ἀμφότεροι οἱ ὡς ἔνω ἱστορικοὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπίθετον τοῦ Λεοντίου Πετρίδου, ὡς καὶ τὸν τόπον καταγωγῆς αὐτοῦ (Ἄνδρος), προσθέτουν ὅτι οὗτος διετέλεσε μέγας σύγκελλος τῶν πατριαρχείων καὶ ἐπίσκοπος Λεβυκῆς. Ὁ Λεόντιος ὅμως δὲν ἀνήλθεν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ταῦτα ἀξιώματα.

εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἱεροκλήρυκος τοῦ νομοῦ Εὐβοίας, εἰς διαδοχὴν τοῦ εἰς τὸν νομὸν Λαρίσης μετατεθέντος Νεοφύτου Μάγνη, ὡς ἀνεγράφη ἀνωτέρω ἐκ τοῦ φύλλου τῆς 7ης Αὐγούστου 1882 τῆς ἐν Χαλκίδι ἐβδομαδιαίας ἐφημερίδος Εὐριπος. Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον τοῦ 1893 ὁ Λεόντιος Πετρίδης διωρίσθη καὶ πάλιν ἱεροκλήρυξ Εὐβοίας, εἰς διαδοχὴν τοῦ εἰς τὸν νομὸν Φθιώτιδος μετατεθέντος ἱεροκλήρυκος Εὐβοίας⁴³. Εἰς τὸ ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1893 πρὸς τὴν Σύνοδον ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, διὰ τοῦ ὁποῦ γνωστοποιεῖται ὅτι, διὰ Β. διατάγματος τῆς 19 Δεκεμβρίου 1893, διωρίσθη ἱεροκλήρυξ Εὐβοίας ὁ Λεόντιος Πετρίδης, ἀναφέρεται οὗτος ὡς διατελέσας «πρώην» ἱεροκλήρυξ Εὐβοίας. Κατὰ ταῦτα, ὑπάρχει μία διακοπὴ τῆς συνεχείας τῆς κηρυγματικῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἐν Εὐβοίᾳ, ἣτις ἀρχίσασα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1882, παρετάθη μέχρι τοῦ ἔτους 1899, ὅτε ἀπελύθη.

Εἰς ἐκθέσεις πεπραγμένων αὐτοῦ, τῶν ἐτῶν 1894, 1895 καὶ 1896, ὁ Λεόντιος Πετρίδης παρουσιάζει τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων, τοῦ κλήρου καὶ τῶν μονῶν τῆς Εὐβοίας, ὡς μὴ εὐρισκομένην ἐν ἀκμῇ. Ἐκφράζει δὲ τὸ γνωστὸν καὶ δίκαιον παράπονον τῶν τότε ἱεροκλήρυκων διὰ τὴν «ἀδιαφορίαν καὶ ἄρνησιν τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν, παρέδρων, μηδέ τινων κληρικῶν ἐξαιρουμένων, οἵτινες οὐδεμίαν προσοχὴν δίδουσιν, οὔτε συνδρομήν, ἀλλ' ἀφήνουσι τὸν ἱεροκλήρυκα ἐν μέσῃ ὁδῷ ἔρημον, ἀπροστάτευτον καὶ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν ἱερέων... προφασιζόμενοι

43. Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, μέρος Α', τεύχος Β', Ἀριθμ. φύλλου 271 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1893, σελ. 784.

τες τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὡς τὸ μνημονευθὲν ἄλλοθι, ἀποδυναμώνουν τὴν προσπάθειάν των καὶ κατανοῦν εἰς τὸ τέλος εἰς πλήρη αὐτοαναίρεσιν διὰ τῆς στείρας κοσμοθεωριακῆς καὶ βιοθεωριακῆς ἀντιθέσεώς των πρὸς τὰ ἐλληνορθόδοξα ἰδεώδη. Ἀλλ' ἀκόμη λυπηρότερον εἶναι, ὅτι καὶ πολλοὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀναγνωρίζουν θεωρητικῶς τὸ περιεχόμενον τῶν ἰδανικῶν αὐτῶν, ἐν τῇ πράξει δεικνύουν ἀσυνέπειαν καὶ συνοδοιποροῦν πρὸς τοὺς ἐκθεμελιωτάς των ἢ παρασύρονται εἰς τὰς κατὰ τῆς ὀνομασίας τῶν ἰδανικῶν τούτων εἰρωνείας, ἐπικαλούμενοι τὴν ὑπὸ τῆς ἐπταετίας χρῆσιν τῆς ὀνομασίας ταύτης ὡς πυρο-

τεχνήματος. Ὅδοι λησμονοῦν ὅτι αἱ ρίζαι τῶν ἐλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν εὐρίσκονται εἰς τὰ μακραίωνα βιώματα τῶν Ὀρθόδοξων Ἑλλήνων.

Ἄλλ' ἐναντίον τοῦ περιεχομένου τῶν «ἐλληνοχριστιανικῶν ἰδεωδῶν» καὶ τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι αἰτιάζσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐπισημάνωμεν καὶ ἀξιολογήσωμεν εἰς προσεχῆς ἄρθρον μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

οἱ ἄρχοντες τῶν πόλεων ὅτι δὲν ἔχουσιν ἀναγράψει πίστωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν συνδρομὴν δύνανται νὰ τοῖς παρέξωσιν, ὥστε ὁ ἱεροκέρυξ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὀδοιπορῇ... πότε πεζῇ πότε ἔφιππος, ἀν εὐρεθῇ ἱερεὺς τις τοῦ χωρίου γνωρίζων τὴν κλησίαν του καὶ τὸν προορισμὸν του καὶ τοιούτους σπανίως δύνανται τις νὰ εὕρῃ... Ἐπίσης κατὰ Νοέμβριον μεταβάς εἰς Ψαχνὰ τοῦ Δήμου Μεσσαπίων οὔτε Δήμαρχος παρουσιάσθη οὔτε εὐκολία τις, καὶ ἠναγκάσθη ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐπιστρέψω οἴκαδε με καρβουνιάρικον κάρρον...». Ταῦτα ἀναγράφει, εἰς τὴν ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου 1895 ἔκθεσιν αὐτοῦ ὁ ἱεροκέρυξ οὗτος. Ἐκ τῶν θεμάτων τῶν κηρυγμάτων αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἔτος 1896, ἀναγράφονται ἐνδεικτικῶς τὰ ἑξῆς: Περὶ τῆς στειρώσεως τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ συκοφαντίας. Περὶ τῆς τῶν παιδῶν ἀνατροφῆς. Περὶ πανηγύρεων. Περὶ τῆς αἰωνιότητος. Περὶ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους ὀφειλομένης τιμῆς. Περὶ ἀρετῆς κ.λ.π.⁴⁴.

Κατὰ τὸ ἔτος 1882 ἡ Σύνοδος περιέλαβε τὸν Λεόντιον Πετρίδην εἰς τὸ τριπρόσωπον διὰ τὴν ἐκλογὴν «ἀρχιεπισκόπου» Πατρῶν καὶ Ἡλείας, ἀλλὰ ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἐτελεσφόρησεν ἐξ ἐπόψεως τῆς πολιτείας, κατὰ τὴν τότε νομοθεσίαν περὶ ἐκλογῆς ἱεραρχῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος⁴⁵. Τελικῶς διετέλεσεν Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Ἄνδρου καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουνίου τοῦ 1908⁴⁶.

44. Ἀρχεῖον Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — Φάκελλος ἱεροκέρυκων Χαλκίδος.

45. Βασιλείου Ἀτέση Ἐπισκόπου Ταλαντίου, Ἐπίτομος Ἐπισκοπικῆ Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόμος Α', Ἀθήναι 1948, σελ. 188.

46. Ἀρχιμ. Ἐμμανουὴλ Καρπαθίου, Ἡ ἐν Ἄνδρῳ Ἱερὰ Μονὴ Παναχράντου, Ἀθήναι 1938, σελ. 253. — Δ. Π. Πασάλη, Σημειώματα περὶ διαφορῶν ἐκ τῆς νήσου Ἄνδρου μοναχῶν, μακρὰν τῆς πατρίδος των ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Γραμμάτων ἐναρτέως διαβισάντων, ἐν Ἀνδριακὰ Χρονικὰ 10 (1961), σελ. 226.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1890, καὶ δὴ τῇ 3 Αὐγούστου, ἀπεστάλη ἐκ Κύμης ἔγγραφο τοῦ Καρυστίας Μακαρίου Καλλιάρχου (1852-1896), πρὸς τὴν Σύνοδον περὶ διορισμοῦ ἱεροκέρυκος ἐν Εὐβοίᾳ, ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Θείου λόγου. Τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Παρακαλεῖται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἵνα εὐαρεστηθῇ καὶ μεριμνήσῃ περὶ διορισμοῦ ἱεροκέρυκος κατὰ τὸν Νόμον Εὐβοίας, καθότι ἀμφότεροι οἱ κατὰ τὸν Νόμον αὐτὸν ὑπάρχοντες Ἀρχιερεῖς κατέστημεν ἤδη ἀνίκανοι εἰς τὸ διδάσκειν, τὸ κατ' ἐμὲ ὡς ἐκ τοῦ γήρατός μου ἐγγὺς ὄντος τῶν 80 ἐτῶν, τοῦ δὲ Ἀγίου Χαλκίδος, πάσχοντος, ὡς πληροφοροῦμαι, ὑπὸ βαρυτάτου νοσήματος, καὶ κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ὥστε ὁ λαὸς τῆς

Νεκτάριος Κεφαλᾶς ὁ Πενταπόλεως.

Ὁ διατελέσας ἱεροκέρυξ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας καὶ ἐν ἁγίοις συγκαταριθμηθεὶς Νεκτάριος Κεφαλᾶς, Μητροπολίτης Πενταπόλεως ὁ θαυματουργός, ἐγεννήθη ἐν Σηλυβρία τῆς Θράκης τῇ 1 Ὀκτωβρίου τοῦ 1846. Οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς αὐτοῦ ὀνομάζοντο Δῆμος καὶ Μαρία Κεφαλᾶ. Κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα ὀνομάσθη Ἀναστάσιος. Ἐτυχεν ἐγκαίρως ἀπαιδεῖας καὶ νοθεσίας Κυρίου ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς γονεῖς του, αἱ δὲ παιδικαὶ του ἀσχολαὶ ἦσαν προτυπωτικαὶ τῆς ἱερᾶς δράσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τοῦ ἁγίου βίου του. Εἰς ἡλικίαν δέκα τεσσάρων ἐτῶν ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, προσληφθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τινος συγγενοῦς του ὡς ὑπάλληλος εἰς τὸ κατάστημα αὐτοῦ. Καίτοι δὲ εἰργάζετο εἰς αὐτό, ἐφρόντιζε νὰ μελετᾷ συγγράμματα ἁγίων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς ψυχικὴν δὲ ὠφέλειαν τῶν ἀγοραστῶν κατέγραφε ρητὰ καὶ ἀποφθέγματα ἐκ τῆς πατερικῆς σοφίας καὶ διδασκαλίας ἐπὶ τῶν σαρκιδίων καὶ τῶν ἐκ χάριτος περιτυλιγμάτων τῶν ἀγοραζομένων εἰδῶν τοῦ καταστήματος, ὥστε ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀγορᾶς τῶν εἰδῶν, νὰ μελετοῦν οἱ ἀγορασταὶ καὶ τὰ πατερικὰ διδάγματα. Ἦτο φιλακόλουθος καὶ ἐσύχναζε καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸν ναόν. Ἐκ τοῦ καταστήματος ἀναχωρήσας, εἰργάσθη ὡς παιδονόμος εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἐκ τῆς θέσεως ταύτης καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπελθὼν, καὶ ἄγων τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Χίον, εἰς τὸ χωρίον Λίθειον τῆς ὁποίας διωρίσθη δημοδιδάσκαλος, ἡ δὲ βιοτὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε παραδειγματικὴ, μὲ ἀδιάλειπτον προσευχὴν καὶ μελέτην καὶ ἄσκησιν. Ἡ κλίσις αὐτοῦ πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον ἀπὸ νεαρᾶς εἰσέτι ἡλικίας, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ἀρχικῶς μὲν νὰ ἐπισκέπτεται τὴν ἐν Χίῳ μονὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀκολούθως δὲ νὰ καρῆ μοναχὸς ἐν τῇ Νέᾳ Μονῇ Χίου τῇ 7 Νοεμβρίου 1876, ὀνομασθεὶς Λάζαρος. Τῇ 15 Ἰανουαρίου 1877 ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Χίου Γρηγορίου Παυλίδου (1860-1877), λαβὼν κατὰ τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ τὸ ὄνομα Νεκτάριος. Εὐσεβὴς καὶ πλούσιος κάτοικος τῆς Χίου, ὁ Ἰωάννης Χωρέμης, ἀνέλαβε τὴν δαπάνην φοιτήσεως τοῦ Νεκταρίου εἰς Γυμνάσιον τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτος ἀποφοιτήσας, μετέβη εἰς τὸν τότε πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιον Δ' (1870-1899), ὅστις ἀνέλαβε τὴν φροντίδα φοιτήσεως τοῦ Νεκταρίου εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Θεολογικὴν Σχολήν. Ἐν ἔτει 1885 ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ προλύτου τῆς Θεολογικῆς

Εὐβοίας στερεῖται πάντως τοῦ Θείου λόγου. Εὐπειθέστατος

† Ὁ Καρυστίας Μακάριος».

(Ἀρχεῖον Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — Φάκελλος ἱεροκέρυκων Καρυστίας).

Σχολῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω πατριάρχου Σωφρονίου Δ' πρεσβύτερος τῆ 23 Μαρτίου 1886 καὶ προσχειρίσθη μετ' ὀλίγον εἰς ἀρχιμανδρίτην, ἀναλαβὼν ἀμέσως καθήκοντα ἱεροκλήρικος καὶ γραμματέως τοῦ πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ πατριαρχικοῦ ἐπιτρόπου ἐν Καῖρω. Τῆ 15 Ἰανουαρίου 1889 ἐχειροτονήθη μητροπολίτης τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐν Αἰγύπτῳ μητροπόλεως Πενταπόλεως, καὶ ἐπὶ τὴν λυχνίαν ταύτην τῆς ἀρχιερατικῆς περιωπῆς ἀναχθεὶς, ἀπέβη πρότυπον ταπεινόφρονος καὶ ὑποδειγματικοῦ ἐπισκόπου καὶ ποιμένος ψυχῶν, ἀγαπηθεὶς ὑπερβαλλόντως ὑπὸ τῶν χριστιανῶν. Ἐνεκα ὅμως φθονερῶν εἰσηγήσεων παρὰ τῷ πατριάρχει Σωφρονίῳ Δ', τὸν ὁποῖον ὁ Νεκτάριος ἠγάπα καὶ ἐσέβετο ὡς εὐεργέτην αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐν ἔτει 1889, μηδὲν ἔχων κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀντιμετωπίζων ἐν ἀνεξικακίᾳ καὶ καρτερίᾳ τὴν δοκιμασίαν ταύτην. Ἐπὶ μίαν διετίαν διαμένων ἐν Ἀθήναις ἐστερεῖτο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, καθ' ὅσον ἦτο πτωχὸς καὶ δὲν εὕρισκεν ἐργασίαν ἀνταξίαν τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Πρῶτον στάδιον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος τοῦ Νεκταρίου ὑπῆρξεν ἡ Εὐβοία, εἰς τὴν ὁποίαν διωρίσθη ἱεροκλήρυξ ἐν ἔτει 1891.

Συγκεκριμένως ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος, ἐν Ἀθήναις διαμένων, ὑπέβαλε τῆ 27 Ὀκτωβρίου τοῦ 1890 αἴτησιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

«Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Σεβασμιώτατοι,

Λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς μου μοι ἀναγκάζουσι νὰ διαμένω ἐν Ἑλλάδι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οικονομική μου θέσις δὲν μοι ἐπιτρέπει νὰ διατελῶ ἐν ἀργίᾳ, ἀν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Βασιλείου νομίζῃ με χρησίμων εἰς τι εὐαρεσθητὴν ἢ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος νὰ μὲ ἀποστείλῃ πού τοῦ Βασιλείου ἢ ὡς ἱεροκλήρυκα, ἢ ὡς καθηγητὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων, ἢ καὶ ὡς ἀναπληρωτὴν ἀρχιερέως ἐν χηρευούσῃ ἐπαρχίᾳ, ἔχοντα συνάμα τὴν ἄδειαν νὰ ἐκπληρῶ ἀρχιερατικὰς ἱεροτελετουργίας καὶ οὕτω θέλει με καταστήσῃ ὑπόχρεων χάριτος διατελοῦντα μετὰ σεβασμοῦ ἐς αἰ.

Προθυμώτατος

† Ὁ Μητροπολίτης Πενταπόλεως
Νεκτάριος».

Ἡ Σύνοδος διαβιβάσασα τὴν ἀναφορὰν ταύτην πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, προέτεινεν ὅπως ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος διορισθῇ ἱεροκλήρυξ Εὐβοίας. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον, εἰς ἀπάντησιν τῆς προτάσεως ταύτης, ἐγνώρισε τῇ Συνόδῳ ὅτι, καίτοι ἀσμένως θὰ

ἐδέχετο νὰ διορίσῃ τοῦτον ἱεροκλήρυκα Εὐβοίας, ὅμως ἐκωλύετο, ὡς ἀναγράφει εἰς τὸ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1890 ἔγγραφον αὐτοῦ, ἔνεκα ἐλλείψεως ἑλληνικῆς ἰθαγενείας τοῦ προταθέντος πρὸς διορισμὸν. Ἀπαντῶσα ἡ Σύνοδος πρὸς τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου, διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Νοεμβρίου 1890 ἔγγραφου αὐτῆς, γνωρίζει ὅτι ἀφ' εἰρημένους Ἱεράρχης πρὸς τῇ κεκτημένην ἐμπειρίᾳ καὶ ἱκανότητι περιβάλλεται καὶ μὲ τὸ πτυχίον τοῦ προλύτου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου», καὶ ὅτι οὗτος «ἔχει τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν...». Παρὰ ταῦτα ὅμως, τὸ ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1890 ἔγγραφου αὐτοῦ πρὸς τὴν Σύνοδον, ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι «ὁ διορισμὸς τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Πενταπόλεως κ. Νεκταρίου, καίπερ κεκτημένου τὰ κατὰ νόμον προσόντα, εἰς θέσιν ἱεροκλήρικος, δύναται νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένου ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος», διὸ καὶ ἀπέσχε νὰ διορίσῃ αὐτὸν ἱεροκλήρυκα τοῦ νομοῦ Εὐβοίας, προσέθεσε δέ, «ὅτι προτιμώτερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ χρησιμοποιηθῶσι τὰ προσόντα τῆς Σεβασμιότητος του εἰς τινὰ τῶν ἐν χρεῖᾳ εὐρισκομένων ἐπισκοπῶν τοῦ Κράτους, τῆς μᾶλλον δευτέρας τῆς παρουσίας Ἀρχιερέως». Ἡ Σύνοδος ὅμως, διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1891 ἔγγραφου αὐτῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, πλὴν ἄλλων, ἐγνώρισεν εἰς αὐτὸ, ἀπαντῶσα εἰς τὸ ὡς ἄνω ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1890 ἔγγραφον αὐτοῦ, ὅτι «ἀπεκδέχεται καὶ εὐχαριστίας αὐτῷ ἐκφράζει ἐπὶ τῇ προνοίᾳ αὐτοῦ διὰ τὴν τήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἱεράρχου. Ἀλλ' ὡς καλῶς γινώσκει τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἂν ἤθελεν ἐπιτραπῆ παρὰ τῆς Συνόδου, νὰ μεταβῇ οὗτος εἰς τινὰ τῶν χηρευουσῶν Ἐπισκοπῶν, πρῶτον μὲν δὲν δύναται ἄλλως νὰ πράττῃ, ἢ νὰ ἐπιτελῇ οὕτως εἰπεῖν ἐφημερικὰ καθήκοντα, ἅτε τοῦ ἐν ἰσχύει περὶ τούτου νόμου μὴ παρεχομένου αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνασκεῖν ἐπισκοπικὰ καθήκοντα, οἷον καθήκοντα διοικήσεως· κατ' ἀκολουθίαν δὲ θὰ εἶναι ὑποκειμενος τῇ Ἐπισκοπικῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Ἐπαρχίας ἐκεῖνης, εἰς ἣν θὰ μεταβῇ, ὅπερ λίαν ἐξευτελιστικόν· δεύτερον δὲ καὶ τοῦτο ἂν ὑποτεθῇ ὅτι γίνεται, πάλιν ὁ ἐν λόγῳ Ἱεράρχης, ἂν μετὰ δύο ἢ τρεῖς τὸ πολὺ μῆνας γείνωσι αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὰς χηρευούσας ἐπισκοπὰς προτάσεις, θὰ μείνῃ ἄνευ θέσεως, καὶ πάλιν θὰ στερεῖται τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου», διὸ καὶ παρακαλεῖ ἡ Σύνοδος τὸ ὑπουργεῖον «νὰ εὐαρεσθηθῇ νὰ διορίσῃ αὐτὸν ἱεροκλήρυκα εἰς τὸν νομὸν Εὐβοίας, κατὰ τὴν πρότασιν αὐτῆς». Κατόπιν τούτου, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου τοῦ 1891 ἔγγραφου αὐτοῦ πρὸς τὴν Σύνοδον, ἐγνωστοποίησεν αὐτῇ, «ὅτι διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδοθέντος τῆ 12 τοῦ ἰδίου ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα τοῦ κατὰ τὸν νομὸν Εὐβοίας ἱεροκλήρικος εἰς τὸν Σ. Μητροπολίτην Πενταπόλεως κύριον Νεκτάριον Κεφαλᾶν ἐπὶ τῷ νενομισμένῳ διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἱεροκλήρικος μισθῷ».

Διορισθεὶς λοιπὸν ἱεροκλήρυξ Εὐβοίας συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ΨΜΖ' τῆς 13 Δεκεμβρίου τοῦ 1878,

κατὰ τὸν ὁποῖον εἰς ἕκαστον νομὸν τοῦ κράτους διωρίζετο εἰς ἱεροκλήρυξ, ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος διετέλεσεν ἱεροκλήρυξ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας ἀπὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου τοῦ 1891 μέχρι καὶ τῆς 19 Αὐγούστου τοῦ 1893, ἦτοι ἐπὶ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη. Κατὰ τὰ ἔτη τῆς κηρυγματικῆς αὐτοῦ ἐν Εὐβοίᾳ διακονίας ἱεράρχαι τῆς νήσου ταύτης ἦσαν, Χαλκίδος μὲν ὁ Χριστοφόρος Σταματιάδης (1882-1892), Καρυστίας δὲ ὁ Μακάριος Καλλιάρχης (1852-1896). Ὁ ταπεινὸς καὶ ἡσύχιος μητροπολίτης Πενταπόλεως Νεκτάριος, ὡς ἱεροκλήρυξ, εἰργάζετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ψυχῶν τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Εὐβοίας, λάμπων ἐν ἐναρέτῳ καὶ ἀγίῳ βίῳ καὶ πείθων διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ περιείχετο χάρις Θεοῦ. Περιήρχετο τὰς πόλεις, τὰς κώμας καὶ τὰ χωρία τῆς ἐκτεταμένης νήσου, κηρύσσων Χριστὸν ἐσταυρωμένον κατὰ τρόπον ἀποστολικόν. Ἠγαπήθη δὲ ὑπερβαλλόντως ὑπὸ τοῦ Εὐβοϊκοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο, ὅταν κατὰ μῆνα Αὐγούστου τοῦ 1893 μετετέθη διὰ τὴν ἐργασίαν ὡς ἱεροκλήρυξ τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, ὁ Εὐβοϊκὸς λαὸς ἐλυπήθη σφόδρα. Πολυτίμους πληροφορίας περὶ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ πνευματικοῦ ἔργου τοῦ Πενταπόλεως Νεκταρίου, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀγίας προσωπικότητος αὐτοῦ, παρέχει ἡ ἐν Χαλκίδι ἐκδιδομένη τότε ἐβδομαδιαία ἐφημερίς «Εὐριπος», ἐκ τῆς ὁποίας καταχωρίζονται τινες ἐξ αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν.

Ἡ ἀφιξίς τοῦ Πενταπόλεως Νεκταρίου εἰς τὴν Χαλκίδα χαίρειται διὰ τῶν ἐξῆς: «Ὁ ἀρτίως ἱεροκλήρυξ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας διορισθεὶς Νεκτάριος Κεφαλαῆς, ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος. Ὁ σεβάσμιος οὗτος ἱεροκλήρυξ φέρει τὸ ὑψηλὸν ἱερατικὸν ἀξίωμα τοῦ ἀρχιερέως, χρηματίσας ὡς τοιοῦτος μητροπολίτης Πενταπόλεως τῆς Ἀλεξανδρείας καθ' ἃς ἔχομεν δὲ πληροφορίας εἶναι ἀρχιερεὺς εὐπαιδευτος... περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς μηνὸς μεταβήσεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας, ὅπου θέλει κηρύξει ἐπίσης τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅπου συνάμα ἐπετράπη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἀγίου Καρυστίας, καθ' ὃ συνοδικοῦ, ἡ ἀδεια τῆς τελέσεως ἀρχιερατικῶν ἱεροτελεστιῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν...». Ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει αὐτοῦ διὰ τὸ ἐν Καρυστίᾳ κήρυγμα ἐγράφησαν ταῦτα: «Ἀπῆλθε προχθὲς εἰς Καρυστίαν, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ σεβασμιώτατος ἱεροκλήρυξ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας καὶ πρῶτον ἐπίσκοπος Πενταπόλεως Νεκτάριος Κεφαλαῆς. Ὁ εὐπαιδευτος οὗτος κληρικὸς ἐπανειλημμένως κηρύξας ἐν τοῖς ἐνταῦθα (Χαλκίδι) ἱεροῖς ναοῖς καὶ τοῖς σχολείοις ἐφείλκυσε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολιτῶν, προθύμως συρρευσάντων, ἵνα ἀκούσωσι καὶ διδαχθῶσι πολλὰ παρὰ τοῦ σεμνοῦ ἱεροκλήρυκος, οὗ τὸ σθένος τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ἡ πρόχειρος ἐγλωττία λίαν ἐπηνέθησαν». Διὰ τὸ κήρυγμά του καὶ τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ὁ ἅγιος οὗτος ἱεράρχης ἐν Κύμῃ, σημειοῦνται ταῦτα: «Οἱ ψυχοφελεῖς αὐτοῦ λόγοι, σαφεῖς καὶ ἀπέριττοι τὴν ἔκφρασιν, μετὰ περισσῆς πρακτικότητος καὶ εὐρέων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, συνεχίζουν μέχρι τῶν μυχαιατικῶν

τῆς καρδίας, ἐξ ἴσου πάντας καὶ εἰς ἀληθῆ τὸν φιλόχριστον τῆς Κύμης λαὸν ἦγον συναίσθησιν. Καὶ πῶς ἠδύνατο ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἄλλοιους νὰ παραγάγῃ καρπούς, ἀφ' οὗ, ὡς ὑπογραμμὸν καὶ παράδειγμα ἑαυτὸν παρείχε, πατρικὴν ὄντως στοργὴν καὶ χριστιανικὴν ἀληθῶς συμπεριφορὰν ἀδιακρίτως πρὸς πάντας ἐπιδεικνύμενος». Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1892, ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ ὅτι ὁ ἱεροκλήρυξ θὰ μετετίθετο ἐξ Εὐβοίας εἰς τὴν Λακωνίαν, 509 «πολίται τῆς Χαλκίδος» ὑπέγραψαν καὶ ἀπέστειλαν αἴτησιν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, διὰ τῆς ὁποίας παρεκάλουν καὶ ἰκέτευον νὰ μὴ στερηθῇ ἡ πόλις καὶ γενικώτερον ἡ Εὐβοία, τῆς παρουσίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός. Ὅτε δὲ, κατόπιν τῆς ἐνεργείας ταύτης, ἐματαιώθη ἡ μετὰθεσις αὐτοῦ, τὸ γεγονός τοῦτο ἐχαίρεισθη καὶ ἐπανηγγυρίσθη ἐν Χαλκίδι. Τὸν Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1892 ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος μετέβη διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου εἰς τὰς βορείως τῆς Εὐβοίας Σποράδας νήσους Σκιάθου, Σκόπελον καὶ Σκύρον. Κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἐξέδωκε, δι' ἰδίων δαπανῶν καὶ διένειμε δωρεὰν πρὸς φωτισμὸν καὶ διδασκαλίαν τῶν χριστιανῶν, τὸ βιβλίον αὐτοῦ «Περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ», τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσε «Τοῖς Χαλκιδεῦσι καὶ Κυμαίοις» ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτούς. Τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1892 μετέβη εἰς Ἐηροχώριον (Ἰστιαίαν) τῆς βορείου Εὐβοίας, ἔνθα ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χαλκίδος Χριστοφόρου Σταματιάδου (1882-1892), χριστιανοὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλκίδος ἐζήτησαν δι' ἀναφορᾶς αὐτῶν, ὅπως ποιμενάρχης τῶν ἐκλεγγῆ ὁ ζηλωτῆς καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀγαπώμενος ἱεροκλήρυξ τῶν Νεκταρίου. Τότε ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Χαλκίδι Ἱερατικοῦ σχολείου ἀρχιμ. Χρῦσανθος Ἀντωνιάδης ἐδημοσίευσεν μελέτην εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ἐφημερίδα τῆς Χαλκίδος («Εὐριπος»), ὑπὸ τὸν τίτλον «Μελέτη ἐπὶ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας», διὰ τῆς ὁποίας μελέτης ἀντετάχθη, ἀπὸ κανονικῆς δῆθεν ἐπόψεως, εἰς τὴν τυχὸν ἐκλογὴν τοῦ ἱεροκλήρυκος Εὐβοίας μητροπολίτου Πενταπόλεως Νεκταρίου, τὴν ὁποίαν ἐζήτησαν διὰ δημοσιευθείσης ἀναφορᾶς αὐτῶν χριστιανοὶ τῆς τότε χηρευούσης ἀρχιεπισκοπῆς Χαλκίδος. Ὁ ἅγιος ἱεράρχης δὲν ἀπήνητησεν εἰς τὴν μελέτην ἐκείνην, Χαλκίδος δὲ ἐξελέγη τότε ὁ Εὐγένιος Δεπάστας (1893-1902). Ἐξ ἄλλου, ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρῦσανθος Ἀντωνιάδης δὲν ἔφθασεν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, καίτοι ἐξ φορᾶς ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ τριπρόσωπον ψηφοδέλτιον δι' ἀρχιερατεῖαν, καὶ δὴ διὰ τὰς ἐπισκοπὰς Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων (1901), Χαλκίδος καὶ Καρυστίας (1906), Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας (1912), Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας (1914), Γυθείου καὶ Οἰτύλου (1914) καὶ Αἰτωλοακαρνανίας (1922). Ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος συνέχισε τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὡς ἱεροκλήρυξ, περιοδεύων ἀνελλιπῶς ἀνά τὴν νῆσον. Κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1893 ἀνεχώρησεν ἐκ ταύτης,

μεταθεθείς ὡς ἱεροκέρυξ τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος. Ἡ ἀναχώρησις του ἐδημιούργησε μεγάλην λύπην εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Εὐβοίας, χαρακτηριστικῶς δὲ ὁ τότε δήμαρχος Κύμης Κ. Σαραφιανός, εἰς ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀποχωροῦντα ὄσιον ἱεράρχην, ἔγραφε καὶ ταῦτα: «Ἡ ἡμετέρα πόλις, μεθ' ὅλης τῆς ἐπαρχίας, ἐκφράζει δι' ἐμοῦ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα τὴν λύπην ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει Αὐτῆς ἐκ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας... Ἡ ἐκδηλωθεῖσα παρ' ὅλης τῆς Ἐπαρχίας γενικὴ εὐνοια πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα καὶ ὁ ἀπόλυτος σεβασμὸς, οὗ ἀπολαύει ἀπὸ πάσης ἡλικίας, εἶναι ἔνδειξις τῶν συναισθημάτων τῶν καρδιῶν ἀπάσης τῆς Ἐπαρχίας, ἃς διὰ τῶν κηρυγμάτων της καὶ τῆς χριστιανικῆς πολιτείας της κατέκτησεν. Ἡ Κύμη καὶ μετ' αὐτῆς ἅπανα ἡ ἐπαρχία Καρυστίας, ἠδέως πάντοτε θὰ ἀναμνησκηται τῆς μεταξὺ ἡμῶν παρουσίας της τῆς τοσοῦτον καταστάσης προσφιλοῦς· αἱ ἐναπολειφθεῖσαι αὐτῇ ἱεραὶ συγγραφαὶ της, ἃς ὑπὲρ αὐτῆς ἐξεπόνθησε καὶ ἐδημοσίευσεν, ἔσονται ἐνδελεχεῖς ἀφορμαὶ πρὸς ἀνάμνησιν... Παρακαλοῦμεν δέ, ὅπως ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης μὴ διαλείπη εὐχομένη ὑπὲρ ἡμῶν ἐν ταῖς πρὸς τὸν Θεὸν ἐντεύξεσιν Αὐτῆς...».

Ἐν ἔτος περίπου πρὸ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ ὡς ἱεροκέρυκος τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, συνέβη λυπηρὸν ἐπεισόδιον διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον τῆς Εὐβοίας ἱεροκέρυκα, τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἀπὸ τὴν Γενικὴν Ἐπισκοπικὴν Ἐπιτροπὴν Χαλκίδος, ἥτις ἔνεκα τῆς χηρείας τῆς Ἐπαρχίας Χαλκίδος, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Χαλκίδος Χριστοφύρου Σταματιάδου (1882-1892), ὡς προανεφέρθη ἀνωτέρω, διοικούσε, κατὰ τὴν τότε ἐκκλησιαστικὴν νομοθεσίαν (νόμος Σ' τοῦ ἔτους 1852 «περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τοὺς Ἐπισκόπους τελούντος κλήρου» ἄρθρον Ε') τὴν «ἀρχιεπισκοπὴν» Χαλκίδος. Ἡ Ἐπισκοπικὴ αὕτη ἐν Χαλκίδι Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ οἰκονόμου Νικολάου Ζαφειρόπουλου, τοῦ σακελλάριου Παντολέοντος Τσάλη καὶ τοῦ σκευοφύλακος Γεωργίου Φαρμακίδου, ἔστειλεν εἰς τὸν ἱεράρχην — ἱεροκέρυκα τὸ ἀκόλουθον ἄηθες καὶ ἀσεβὲς ἔγγραφον:

«Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος

Ἄριθ. Πρωτ. 276. Διεκ. 213.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 2 Ἰουλίου 1892.

Ἡ Γενικὴ Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπὴ
Χαλκίδος.

Πρὸς τὸν ἱεροκέρυκα τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας Σεβ.
Πενταπόλεως κ. Νεκτάριον Κεφαλαῖν.

Συνεπεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 764/833 καὶ ἀπὸ 15
Ἰουνίου ἐνεστῶτος ἔτους διαταγῆς τῆς Ἱερᾶς Συνό-
δου ποιεῖ γνωστὸν ὑμῖν ἡ ἐπιτροπὴ πρῶτον μὲν, ὅτι
τὸ μετέρχεσθαι τοὺς ἱεροκέρυκας ἔργα ἐφημεριακὰ

εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτοῖς
ὑψηλὴν ἐντολήν, ἥτις δὲν εἶναι βεβαίως τὸ ἐπιτελεῖν
ἱεροπραξίας ἐπὶ χρηματισμῶ, ἀλλὰ τὸ περιέρχεσθαι
καὶ διδάσκειν τοὺς πιστοὺς τὴν σωτήριον τοῦ Εὐαγγ-
ελίου διδασκαλίαν καὶ τὰ καθαρῶτα τῆς ἠθικῆς
διδάγματα πρὸς ἀναζωπύρῃσιν τοῦ θρησκευτικοῦ
αἰσθήματος καὶ πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ποικίλων κακῶν,
διὸ ἀπαγορεύεται ὑμῖν ἐπὶ τὸ μέλλον ἢ ἄνευ ἀδείας
τῆς ἐπιτροπῆς τέλεισι πάσης ἱεροπραξίας, ἥς τὴν
ἐπιτέλεισιν ἤθελεν αἰτήσῃ τῶν χριστιανῶν τις· δεύ-
τερον προσκαλεῖ ὑμᾶς ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλητε δι'
αὐτῆς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, συνωδᾷ τῷ ΣΤ' ἄρθρῳ τῶν
Συνοδικῶν Ὁδηγιῶν καὶ τῇ παραγράφῳ ΣΤ' τοῦ ἀπὸ
13 Ἰουλίου 1838 Β. διατάγματος, διάγραμμα τῆς
πορείας ὑμῶν καὶ ἔκθεσιν περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ
ἠθικῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων, τῶν κωμοπό-
λεων, τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, ἐν οἷς μετέβης
καὶ ἐκήρυξες, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου
1869 καὶ ὑπ' ἀριθ. 222 Συνοδικὴν ἐγκύκλιον καὶ οὐχὶ
κατὰ τύπον ἴδιον, διὸ καὶ ἐπιστρέφεται ὑμῖν ἡ ἀπὸ 7
Ἰανουαρίου 1892 πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, διὰ τοῦ
Σεβ. Προέδρου αὐτῆς ὑποβληθεῖσα ὑμετέρα ἀναφορά·
καὶ τρίτον σᾶς διατάττει ἡ ἐπιτροπὴ ἐξ ὀνόματος τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου νὰ ὑποβάλητε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ διὰ
τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς οἶόν τε τάχιον, δύο λόγους ἐκ τῶν
ἕως ἄρτι ὑφ' ὑμῶν ἐκφωνηθέντων, καθὼς ἡ Ἱερὰ Σύ-
νοδος διὰ τῆς ἀπὸ 1 Μαΐου ἐ.ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 639 ἐγ-
κυκλίου Αὐτῆς διετάξατο, καὶ ἥτις ἐκοινοποιήθη πρὸς
ὑμᾶς ἐν ὀπισθογράφῳ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 206/147 καὶ
ἀπὸ 13 Μαΐου ἐ. ἔτους ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ
τοῦτο ὀφείλατε νὰ ποιήσητε. Πρὸς τούτοις συνεπεῖα
ὡσαύτως τῆς ἀνωτέρω ρηθείσης διαταγῆς τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου ποιεῖ ὑμῖν κατάδηλον ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι ἐὰν
ἐπὶ τὸ μέλλον ἀπαξιώσετε νὰ συμμορφωθῆτε ταῖς
ἐπιταγαῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, θέλει λάβῃ ἡ Ἱερὰ Σύ-
νοδος τὰ ἀπαιτούμενα καὶ πρόσφορα καθ' ὑμῶν μέτρα,
διότι οὐδενὶ ἡ Σύνοδος θέλει ἐπιτρέψῃ νὰ πράττῃ κατὰ
τὸ δοκοῦν αὐτῷ. Προσέτι διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς
ἐγγράφου ἡ ἐπιτροπὴ σᾶς λέγει καὶ τὰ ἐξῆς, ὅτι
ὀφείλατε νὰ ζητήσητε τὴν ἀδειαν τῆς προϊσταμένης
σας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, καὶ κατόπιν νὰ προβῆτε
εἰς ἱεουργίαν εἰς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς τῆς πόλεως
Σκιαθοῦ ὡς τοῦτο ἐνήγγειλε τῇ ἐπιτροπῇ ὁ πρῶην εἰ-
δικὸς Ἐπισκοπικὸς Ἐπίτροπος Σκιαθοῦ πρεσβύτερος
Ἰωάννης Μανιώτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 144 καὶ ἀπὸ 25
παραλθόντος μηνὸς ἀναφορᾶς του. Παρατηρεῖ δὲ ὑμῖν
ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι προβαίνει ἱεουργῶν δίκην κανονι-
κοῦ Ἱεράρχου, καὶ δὲν κρίνεις ἄξιον παντελῶς τοῦ νὰ
λαμβάνῃς τὴν πρὸς τοῦτο ἀδειαν παρὰ τῆς ἀρμοδίας
ἀρχῆς, ὅπερ εἰς τὸ μέλλον ὀφείλετε νὰ πράττῃτε διὰ
τὰ περαιτέρω.

Ἡ Γενικὴ Ἐπιτροπὴ Χαλκίδος

Οἰκονόμος Νικόλαος Ζαφειρόπουλος

Σακελλάριος Παντολέον Τσάλης

Σκευοφύλαξ Γεώργιος Φαρμακίδης».

Εἰς τὸ ἄνωθεν περιθώριον τοῦ ἐπιτιμητικοῦ καὶ ἀθήους ἐγγράφου τούτου ὁ ἱεροκλήρυξ ἱεράρχης ἔγραψεν ἰδιοχείρως: «Ἐπιστρέφεται πρὸς τοὺς ἐκδόσαντας ὡς περιττή. Ὁ Πενταπόλεως».

Τὸ ἐγγράφον τοῦτο τῆς ἐξ ἱερέων Γενικῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐπιτροπῆς Χαλκίδος, συνετέλεσεν ὥστε ὁ ἱεροκλήρυξ ἱεράρχης νὰ ὑποβάλλῃ τὴν ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἱεροκλήρυκος τοῦ νομοῦ Εὐβοίας παραίτησιν αὐτοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ δὴ τῆ 9 Ἰουλίου 1892, ἔχουσαν οὕτω:

«Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην καὶ Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ὁ ὑποφαινόμενος ἀδυνατῶν νὰ πληρώσω μετ' ἀκριβείας τὰ καθήκοντα τοῦ Ἱεροκλήρυκος ἐν τῷ νομῷ Εὐβοίας ὑποβάλλω τὴν παραίτησίν μου καὶ διατελῶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ.

† Ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος Κεφαλαῖς.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 9 Ἰουλίου 1892.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Κύριον Γερμανὸν κ.τ.λ.».

Ἡ Σύνοδος βεβαίως δὲν ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν ταύτην, καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1892 ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐπισκοπικὴν Ἐπιτροπὴν Χαλκίδος παρεκάλεσεν αὐτὴν «ν' ἀνακοινώσῃ τῷ ἱεροκλήρυκι Εὐβοίας Πενταπόλεως κ. Νεκταρίῳ ὅτι ἡ Σύνοδος δὲν ἀποδέχεται τὴν παρίτησιν αὐτοῦ, νὰ ἐξακολουθῇ δὲ ἐπιτελῶν τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῷ καθήκοντα τοῦ ἱεροκλήρυκος»⁴⁷.

Ὡς ἱεροκλήρυξ εἰς τὸν νομὸν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος παρέμεινε μέχρι τῶν ἀρχῶν Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1894, ὅτε ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ διεύθυνσις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν παρέμεινεν ἐπὶ δέκα ἔξ ἔτη, ἤτοι μέχρι τῆς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1908, ὅτε παρητήθη διὰ λόγους ὑγείας. Ἐπεσκέφθη τὸ ἅγιον Ὄρος θαυμασθεὶς ὑπὸ τῶν ἁγιορειτῶν διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ. «Ὅτε δὲ ἐγένετο εἰς αὐτὸν πρότασις νὰ ἐκλεγῇ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, εἰς διαδοχὴν τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ πατριάρχου Σωφρονίου Δ' (1899), ὁ Νεκτάριος ἀπέφυγε τὴν ἐκλογὴν, λόγῳ ταπεινοφροσύνης καὶ διότι ἤθελε νὰ ἀποσυρθῇ εἰς μονὴν πρὸς ἀσκησιν πνευματικὴν. Διατελῶν εἰσέτι διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἵδρυσεν ἐν ἔτει 1904 τὴν ἐν Αἰγίνῃ γυναικείαν μονὴν τῆς Ἀ-

γίας Τριάδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκατεβίωσε μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς διεύθυνσεως τῆς Σχολῆς ταύτης, καὶ ἔζησε βίον αὐστηρῶς ἀσκητικὸν καὶ τουτ' αὐτὸ ἰσάγγελον, χαριτωθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐτέλει θαύματα ἐτι ζῶν. Ἐνεκα ὀδυνηρᾶς ἀσθενείας, μετεφέρθη ἐκ τῆς μονῆς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀρεταίειον νοσοκομεῖον, ὅπου τῆ 9 Νοεμβρίου τοῦ 1920 παρέδωκεν «εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος» τὴν μακαριὰν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸ δὲ σκήνωμά του μετεφέρθη εἰς τὴν ὡς ἄνω μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ προαύλιον αὐτῆς. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν μυροβολούντων λειψάνων του ἐγένετο τῆ 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1953, θαύματα δὲ πλεῖστα ὅσα ἔχουν πραγματοποιηθῆ καὶ μετὰ τὴν ὅσιν τελευτὴν αὐτοῦ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆ πρὸς αὐτὸν μεσιτεία του.

Ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος ἀνεκλήρῳθη ἐπίσημος ἅγιος, διὰ τῆς ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1961 Πράξεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτος, «ὀσιότητι μὲν καὶ ἀγιότητι βίου διακριθεὶς καὶ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἀρετῆς καὶ ἐγκρατείας καὶ ἀγαθοεργίας ἑαυτὸν παραστήσας καὶ ζῶν δὲ καὶ μετὰ θάνατον τοῦ χαρίσματος τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας παρὰ Θεοῦ ἀξιώθεῖς...», συνηριθμήθη «τοῖς ὁσίοις καὶ ἁγίοις τῆς Ἐκκλησίας, τιμώμενος παρὰ τῶν πιστῶν καὶ ὕμνοις ἐγκωμίων γεραιρόμενος τῆ Θ' τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, ἐν ἧ ὁσίως τὸν μετὰ σώματος βίον ἑτερομάτισεν». Ἐκτὸς δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης (9 Νοεμβρίου) καθ' ἣν τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ, ἐορτάζεται ὡσαύτως καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων αὐτοῦ τῆ 3 Σεπτεμβρίου.

Ὁ Πενταπόλεως ἅγιος Νεκτάριος ἀφῆκεν ἀξιόλογον ψυχωφελὲς συγγραφικὸν ἔργον καὶ δὴ: 1) Δέκα λόγοι Ἐκκλησιαστικοὶ διὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν (1885). 2) Περὶ τῶν ἱερῶν Συνόδων καὶ περὶ τῶν δύο πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων (1888, Β' ἔκδοσις 1892). 3) Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Ἀχιλλοπουλεῖῳ Παρθεναγωγείῳ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (1889). 4) Τὰ ἱερὰ νημύσωνα (1892). 5) Περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ (1892). 6) Ὑποτύψεις περὶ ἀνθρώπων (1893). 7) Ἱερῶν καὶ φιλοσοφικῶν λογίων θησαύρισμα, δύο τεύχη (1895, 1896). 8) Ἐγχειρίδιον Χριστιανικῆς Ἠθικῆς (1897). 9) Μαθήματα Ποιμαντικῆς (1898). 10) Ὁρθόδοξος Ἱερὰ Κατήχησις (1899). 11) Χριστολογία (1901). 12) Περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ ἱερῶν μνημοσύνων (1901 Β' ἔκδοσις). 13) Εὐαγγελικὴ ἱστορία δι' ἁρμονίας τῶν κειμένων τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων (1903). 14) Περὶ τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας (1904). Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1904 ἐξεδόθησαν αἱ ἡθικοθησκευτικαὶ μελέται: 15) Κατανοητικὸν προσευχητῆριον, ὡς καὶ 16) Γνωθὶ σαυτὸν, εἰς τὰς ὁποίας ἐπισυνάπτεται καὶ 17) Ἐπιστολιμαία διατριβὴ πρὸς Εὐσεβίαν μοναχὴν περὶ παρθενίας. 18) Περὶ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. 19) Περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας. 20) Πανδέκτης τῶν

47. Ἀρχεῖον Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — Φάκελλος ἱεροκλήρυκων Χαλκίδος. — Πρβλ. Εὐριπος, 18 Ἰουλίου 1892.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

(ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ - ΒΙΩΜΑΤΑ - ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ)*

Μετ' ιδιαίτερας ἐμφάσεως δέον ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ, ὅτι οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, διὰ τῆς πρωϊνῆς, ἑσπερινῆς καὶ βραδυνῆς συνεχοῦς αὐτῶν συμμετοχῆς εἰς τὴν λατρείαν, εἶχον συγχρόνως καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζοῦν καὶ τὸν οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα τῆς Ὁρθοδοξίας, δοθέντος ὅτι εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις διάφοροι τελεταί, κυρίως δὲ ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἐτελοῦντο ὑπὸ κληρικῶν-φοιτητῶν ὡς καὶ ὑπὸ τῶν μελῶν διαφόρων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν χρησιμοποιοῦντων τὴν ἰδίαν αὐτῶν λειτουργικὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν τοπικὰς παραδόσεις ἢ συνηθείας⁸⁵.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 72 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 τεύχους.

85. Ἡ τέλεσις τῆς θείας Εὐχαριστίας ὑπὸ μὴ ἑλληνοφώνων ὀρθοδόξων ἀντιπροσωπειῶν, αἱ ὁποῖαι ἤρχοντο νὰ ἐπισκεφεθοῦν τὸν πανίερρον Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὴν παλαιόφατον αὐτοῦ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐδείκνυν ἀνάγλυφον εἰς τοὺς μαθητάς οὐ μόνον τὸν οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἐπὶ πλέον παρουσίαζεν, ἀναλόγως πρὸς τὰς τοπικὰς παραδόσεις ἢ συνηθείας, «διαφορὰν ... καὶ ἀνομοιότητα τὴν ἐν ταῖς μυστικαῖς θυσίαις, καὶ ταῖς ἄλλαις ἱερουργίαις... ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐν ταῖς ἐπικλήσεσιν... ἐν τάξει καὶ ἀκολουθίᾳ... ἐν τῷ τοῦ χρόνου μῆκει καὶ τῇ βραχύτητι, ἐν πλήθει καὶ ὀλιγότητι» (ΦΩΤΙΟΥ, Ἀμφιλόχεια, ἔρωτ., σὲ PG, 101, 949C. Ἐπιστολὴ Β' ἀπολογητικῆ, PG, 102, 608B). Διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀνομοιομορφίας οἱ μαθηταὶ ἔζων τὸ μεγαλεῖον τοῦ γνησίου ὀρθοδόξου πνεύματος, τὸ ὅποιον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κατὰ τόπους ἀπολύτου λειτουργικῆς ὁμοιομορφίας «ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐν ταῖς ἐπικλήσεσιν... ἐν τάξει καὶ ἀκολουθίᾳ... ἐν τῷ τοῦ χρόνου μῆκει καὶ τῇ βραχύτητι, ἐν πλήθει καὶ ὀλιγότητι», ἀλλ' ἐκ τῆς ἐνότητος κυρίως ἐν τῇ πίστει, τῇ λατρείᾳ, τῷ ἔθει καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πολιτεύ-

Οὔτοι εἶναι οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, φορτωμένοι μὲ ποικίλας μνήμας καὶ ἱστορικὰς ἀναδρομάς, ἀλυσοδέσμιοι μὲ τὴν ἀναπόλησιν καὶ τὴν νοσταλγίαν τοῦ παρελθόντος καὶ αἰχμάλωτοι τῶν παιδικῶν τους χρόνων, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Σεφέρη, «εἶναι ἡ Πατρίδα τοῦ καθενός», εἶναι αἱ προσωπικαὶ ἀνασυνθέσεις τοῦ ἰδικοῦ τους πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ ἰδανικοῦ πλοῦτου καὶ κόσμου, οὐδέποτε δύνανται νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ ποικίλα αἰσθήματα καὶ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα ἠσθάνθησαν κατὰ τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν των, καὶ νὰ λησμονήσουν τὸν Λόγον τῆς Ἐλπίδος, ὅπου οἱ οὐρανοὶ ὀμιλοῦν καὶ ἡ Σχολὴ ἀκούει, καὶ ὅπου, ὡς λέγει ὁ ποιητής,

«τὸ φῶς εἶναι ἄδυτο καὶ ἡ μέρα δὲν τελειώνει
καὶ ὅλα μὲν δόξα οὐρανικὴ τὰ πορφυροχρυσῶνει».

* * *

Ταῦτα εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς τροφοῦ Σχολῆς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντα ἔντονα βιώματα τῆς φοιτητικῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα, ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει, προξενοῦν ἢ μᾶλλον ἀναπτύσσουν ἕνα ἔρωτα, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει μὲ ἕνα δάκρυ ἀγάπης, σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμῆσεως τῆς Σχολῆς, καὶ τὸ ὅποιον δάκρυ, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὸ κατρακύλισμά

ματι, διότι, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ ἱερός Φώτιος, «ἡ τῶν εἰρημένων ἑτερότης τε καὶ παραλλαγὴ τὴν ἐνοσιδῆ καὶ θεοποιὸν χάριν τοῦ Πνεύματος... ὑποδέξασθαι οὐ διεκάλωσεν» (ΦΩΤΙΟΥ, ἔνθα ἀνωτέρω, κ. 608C).

θεοπνεύστων Ἀγίων Γραφῶν Ἀντιόχου τοῦ μοναχοῦ τῆς Λαύρας τοῦ Ἀγίου Σάββα τοῦ Ζ' αἰῶνος (1906). 21) Ἱερατικὸν ἐγκόλπιον (1907). 22) Τριαδικὸν ἦτοι ὦδα καὶ ὕμνοι πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν (1909). 23) Κεκραγάριον τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Αὐγουστίνου (1910). 24) Μελέτη ἱστορικὴ περὶ τῶν αἰτίων τοῦ σχίσματος (1911-1913), δίτομον. 25) Μελέται δύο. Α' Περὶ τῆς μιᾶς ἀγίας καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Β' Περὶ τῆς Ἱεραῆς Παραδόσεως (1913). 26) Περὶ τῶν θείων μυστηρίων (1915). 27) Περὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. 28) Περὶ τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ. 29) Περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων. 30) Περὶ τῶν ἁγίων

λειψάνων. 31) Περὶ νηστειῶν, καὶ λοιπά. Πολλὰ ἐκ τῶν ἔργων τούτων ἔχουν ἀναδημοσιευθῆ. Ἐπίσης ἄρθρα αὐτοῦ ἔχουν δημοσιευθῆ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις περιοδικὰ Ἱερός Σύνδεσμος καὶ Ἀνάπλασις⁴⁸.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

48. Χρυσοστόμου Θεμελη Μητροπολίτου Μεσσηνίας, *Εὐβοϊκὴ Ἀγιολογία* (ἀνάτυπον ἐκ τῆς Θεολογίας), Ἀθήναι 1982, σελς 65-72.

του μέσα εις την πορείαν και την δίνην τῆς ζωῆς, θά προκαλέσῃ πολλά ἄλλα δάκρυα διὰ τὴν σχηματίσῃ, τέλος, τὸν ποταμὸν τῶν δακρῶν τῆς ἀγάπης, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμῆσεως, τῆς πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς ἀρωγῆς εἰς τὸ ἐπίπονον αὐτῆς ἔργον, τῆς προβολῆς καὶ τῆς δόξης τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, τῆς συμπαθείας καὶ συμπόνιας εἰς τὰς λύπας αὐτῆς, τῆς ὀλοσώμου καὶ ὀλοψύχου συμμετοχῆς εἰς τὰς χαλεπὰς αὐτῆς στιγμὰς τῆς ἱστορίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἀναζωπύρωσιν καὶ διαιώνισιν τοῦ μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτῆς ὑπάρχοντος ἀδιαρρήκτου δεσμοῦ εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ ἀδελφωσύνης, ἡ ὁποία, ἐρεθιζομένη ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καὶ ἀνεξάντλητους κρουνούς τῶν παιδικῶν ἀναμνήσεων, πάντοτε θά διεγείρῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα διὰ τὴν τελοῦν τρισάγια «ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων μαρτύρων καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων καὶ τῶν ἀδελφῶν» αὐτῆς «τῶν ἐν Κυρίῳ κεκοιμημένων»⁸³ καὶ διὰ τὴν ἐπιβεβαιώσῃ τοὺς ὁράτους καὶ ἀοράτους αὐτῆς δεσμούς μετὰ τὸ «τότε» καὶ τὸ «τώρα», μετὰ τὸ «ἐδῶ» καὶ τὸ «ἐπέκεινα», μετὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, μετὰ τὴν Βασιλεύουσαν, μετὰ ὀλόκληρον τὴν Ρωμηοσύνην τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία χάνεται μέσα εἰς τοὺς αἰῶνας

* * *

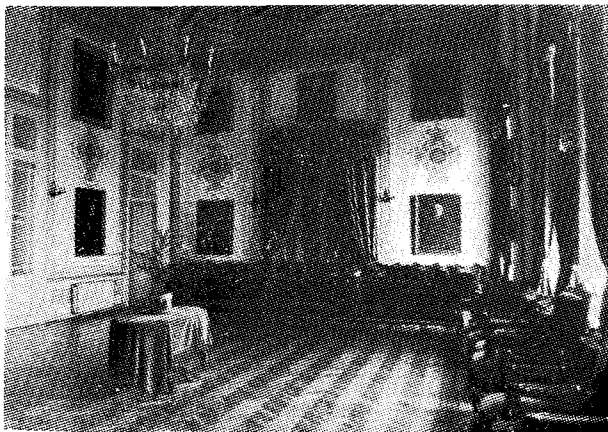
Τοῦ λόγου ὄντος περὶ τοῦ καθαρῶς ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς μετ' ἰδιαίτερας ἐμφάσεως πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος δὲν συμπεριλαμβάνεται τὸ μάθημα τῆς Τελετουργικῆς. Τοῦτο συνέβαιεν οὐχὶ ἐκ λόγων ἐλλείψεως ὥρων διδασκαλίας ἢ εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο καθηγητοῦ, ἀλλὰ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διότι ἡ Τελετουργικὴ ἐδιδάσκετο ἐν τῇ πράξει διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου καθημερινῆς παρακολούθησής ὅλων τῶν, ὑποδειγματικῶ τῷ τρόπῳ, τελουμένων ἀκολουθιῶν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ περιτεύῃ ἢ θεωρητικὴ διδασκαλία τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος. Πράγματι οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως τοῦ Γυμνασιακοῦ Τμήματος (τ. ἔ. πρώτη τάξις τοῦ Λυκείου) εἶτε, τὸ ἀργότερον, ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος — πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῶν μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτελείωναν τὸ Γυμνάσιον (σημερινὸν Λύκειον) ἀλλαχοῦ καὶ εἰσῆρχοντο, κατόπιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων, εἰς τὸ Θεολογικὸν Τμήμα — ἤρχιζον, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, νὰ ἐξοικειῶνται μετὰ τὴν τελετουργικὴν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας. Οὗτοι ἤρχιζον νὰ μυῶνται εἰς αὐτὴν ἀναλαμβάνοντες ὠρισμένας ὑπευθύνους θέσεις, ἀρχίζοντας πάντοτε ἀπὸ τὰς κατωτέρας βαθμίδας διὰ τὴν ἀνέλθουν, μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐτῶν, εἰς τὰς ἀνωτέρας τοιαύτας. Ἡ πρώτη μυητικὴ βαθμὶς μετὰ τὴν ὁποίαν ἤρχιζον τὴν ἐκμάθησιν τῆς Τελετουργικῆς ἦτο ἡ βαθμὶς τοῦ δευτέρου Λαμπαδοῦχου καὶ ἐν συνεχείᾳ εἶπετο ἢ τοῦ πρώτου Λαμπαδοῦχου, ἢ τοῦ ἐν τῷ

Ἱερῷ ὡς βοηθοῦ τοῦ Ἱερέως ὑπηρετοῦντος, ἢ τοῦ τετάρτου, τρίτου, δευτέρου καὶ πρώτου Κανονάρχου. Ἀπὸ τὴν βαθμίδα τοῦ πρώτου Κανονάρχου οἱ μαθηταὶ προάγονται εἰς καθημερινὸν ἀριστερὸν καὶ ἔπειτα δεξιὸν Δομέστιχον, εἰς καθημερινὸν ἀριστερὸν καὶ ἔπειτα δεξιὸν ψάλτην. Ἔως τῆς βαθμίδος τοῦ καθημερινοῦ ψάλτου ἔφθανον ὅλοι σχεδὸν οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, οἱ ὁποῖοι ἀνεξαρτήτως τοῦ φωνητικοῦ χαρισματός τῶν ἔπρεπε νὰ διέλθουν ἀπὸ τὰς ἄνω βαθμίδας. Τοῦτο ἕως ποσῶς δὲν ἰσχύει διὰ τὰς θέσεις τοῦ δεξιοῦ καὶ ἀριστεροῦ ψάλτου διὰ τοὺς πανηγυρικοὺς Ἑσπερινοὺς καὶ διὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Αὗται, ἀποτελοῦσαι ὑψηλὰ ἀξιώματα, ἐδίδοτο μόνον εἰς τοὺς χαρισματούχους, οἱ ὁποῖοι εἶχον καὶ καλὴν φωνήν, ἀλλὰ ἐπιπροσθέτως καὶ τὸ χάρισμα νὰ γίνουν χοράρχαι, προκειμένου νὰ διευθύνουν τὴν περιφῆμον χορωδίαν τῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἐμφάνισις ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀρίστη. Ταύτην ἤρχοντο νὰ θαυμάσουν καὶ νὰ ἀκούσουν πολλοὶ ὁμογενεῖς καὶ ξένοι οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν πέριξ νήσων ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Πόλεως καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς. Κυρίως ἀνῆρχοντο οὗτοι τὸν Λόφον τῆς Ἑλπίδος καὶ ἐκκλησιάζοντο εἰς τὸ Νατῖδιον τῆς Σχολῆς διὰ τὴν μορφοῦν θεολογικῶς διὰ τῶν ὥραίων καὶ πάντα ἐπικαίρων θείων κηρυγμάτων τῶν τεταρτοετῶν φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος — οἱ τριτοετεῖς φοιτηταὶ ἐκῆρυσσον τὸν θεῖον λόγον κατὰ τοὺς μικροὺς Ἑσπερινοὺς —, διὰ τὴν εὐφρανθοῦν πνευματικῶς, διὰ τὴν εἰρηνεύσουν ψυχικῶς καὶ διὰ τὴν ζήσουν καλύτερον καὶ ἐντονώτερον τὸ μεγαλεῖον τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας ἀκούοντες τὴν χορωδίαν τῆς Σχολῆς νὰ ψάλλῃ ἐμμελέστατα κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Χαιρετισμῶν καὶ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ὅτε ἐψαλλεν αὕτη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰ μαθήματα τοῦ ἀειμνήστου Κ. Πρίγκου, Ἱεροῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅτε ἐώρταζε τὸ Νατῖδιον τῆς Σχολῆς καὶ ἐτελεῖτο πανηγυρικὴ Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία, κατὰ τὴν εἰς Διάκονον ἢ Πρεσβύτερον χειροτονίαν τῶν μαθητῶν, τέλος δὲ — διὰ τὴν ἀρκεσθῶ εἰς τὰς πλέον γνωστὰς τελετὰς τῆς Σχολῆς — κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν τελειοδιδάκτων, ἢ ὁποία, κατὰ κανόνα, ἐτελεῖτο τὴν πρώτῃν Κυριακὴν τοῦ Ἰουλίου, καὶ ἡ ὁποία, βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 119 Κανονισμοῦ τοῦ 1903 γίνεται ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Σχολῆς. Ἀρτερον, καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ 1954-55, χωρίζεται ἡ τελετὴ τῆς καθοσιώσεως εἰς τὸ καθαρῶς λειτουργικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον τελεῖται ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ, καὶ εἰς τὸ πανηγυρικόν, τὸ ὁποῖον τελεῖται εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τῆς Σχολῆς. Ὁ διαχωρισμὸς οὗτος ἐγένετο διὰ λόγους καθαρῶς τεχνικοὺς πρὸς διευκόλυνσιν τῆς παρουσίας ὠρισμένων προσωπικότητων κωλυομένων νὰ παραστυῶν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Σχολῆς. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην προσῆρχοντο ἢ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἢ ὁποία μετὰ τῶν ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς

86. Ἰδὲ Ἀποστολικαὶ Διαταγαί, VI, 30 (ΒΕΠ, 2, σ. 115-116).

Έφορίας τής Σχολής έτέλουν τήν καθιερωμένην Πατριαρχικήν και Συνοδικήν Θείαν Λειτουργίαν, πολλοί Ίεράρχαι του Οίκουμηνικού Θρόνου, εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας τής Τουρκικής Κυβερνήσεως, ό έν Άγκυρα Πρέσβυς τής Ελλάδος και ό έν Κωνσταντινουπόλει Γενικός αύτής Πρόξενος, εκπρόσωποι τών διαφόρων Έκκλησιών, παλαιοί απόφοιτοι τής Σχολής, οί Διευθυνταί τών Σχολείων τής Κωνσταντινουπόλεως, παράγοντες οί τής Όμογενείας, συγγενείς, γνωστοί και φίλοι τών μαθητών και πλήθος λαού, προκειμένου να έκκλησιασθούν και έν συνεχεία να ανέλθουν εις τόν δεύτερον όροφον τής Σχολής δια να παραστούν εις τήν έν τή μεγάλη αίθουση τής Σχολής, τή καλουμένην «Συνοδικόν», ώραισιότατην και λίαν συγκινητικήν τελετήν τής καθοσιώσεως τών τελειοδιδάκτων, ώς αποκαλείται από του 1930 ή τελετή τής απονομής τών πτυχίων εις τους απόφοιτους, οί όποιοί άνεκηρύσσοντο «Διδασκαλάς τής Όρθοδόξου Θεολογίας» δι' ειδικού Πατριαρχικού Πιττακίου. Τοϋτο έδίδετο εις αυτούς υπό του Οίκουμηνικού Πατριάρχου δια τήν έγκριθεισαν «Έναίσιμον επί Πτυχίω Διατριβής», άπετέλει δε έν είδος Master Degree καθιερωθέν ήδη από τής δευτέρας περιόδου τής Σχολής (1900 και έντεϋθεν), κατά τόν πρότυπον τών διπλωμάτων τών απονεμομένων υπό τών ξένων Θεολογικών Σχολών.

Τό έθος τοϋτο τής απονομής Πιττακίου λόγω ειδικών περιστάσεων ήτόνησε δι' έν ώρισμένον χρονικόν διάστημα δια να επανέλθη επί τής Σχολαρχίας του άειμνήστου Μητροπολίτου Ίκονίου κυρού Ίακώβου (1951-55), τή έγκρίσει του άειμνήστου ώσαύτως Οίκουμηνικού Πατριάρχου Άθηναγόρου Α' και τής Άγίας και Ίερᾶς Συνόδου. Τό Πιττάκιον τοϋτο άπενέμετο άμέσως μόνον εις τους Κληρικούς απόφοιτους τής Σχολής, έπειτα δε και εις τους λαϊκούς άφού προηγουμένως κατέβαλον ώρισμένον ποσόν δια τά τροφία τής φοιτήσεώς των έν τή Σχολή.

Τμήμα τής μεγαλοπρεπούς, άρχοντικής και επιβλητικής μεγάλης αίθουσής τών τελετών (Συνοδικόν) τής Θεολογικής Σχολής έμπλουτισμένης με πίνακας τών αιδίμων ιδρυτών, κτητόρων, Σχολαρχών και Καθηγητών αύτής.

Η άπονομή έγένετο βάσει καθιερωμένης τελετής. Από του έτους 1911 καθιερώθη να ψάλληται μετά τήν λήψιν του Πιττακίου τό «είδομεν τό φώς τό άληθινόν...» υπό τών άποφοίτων, από δε του 1955 καθιερώνεται ειδική ευχή αναγινωσκομένη υπό του Πατριάρχου, ώς και ή υπό ένός Ίερέως έκ τών άποφοίτων άναγνώσις τής Όρθοδόξου Όμολογίας, τήν όποίαν υπέγραφον άπαντες οί απόφοιτοι.

Ειδικώτερον, κατά τήν επίδοσιν του Πατριαρχικού Πιττακίου (Γράμματος) έπέχοντος θέσιν Διπλώματος υπό του Πατριάρχου, ό Σχολάρχης, κατά τήν έπικρατήσασαν άρχαίαν παράδοσιν τής Σχολής, υπό τήν ιδιότητα του άκαδημαϊκού και του Προέδρου του Καθηγητικού Συλλόγου άνεκήρυσσεν τους τελειοδιδάκτους «Διδασκάλους τής Όρθοδόξου Θεολογίας» προσφωνών τούτους ώς άκολουθως: «Είς δόξαν Θεού και δι' ευχών του Παναγιωτάτου ήμών Πατρός και τής Ίερᾶς Συνόδου ή Ίερά αύτη Θεολογική Σχολή αναγορεύει υμάς σήμεραν δι' έμου Διδασκάλους τής Όρθοδόξου Άνατολικής Έκκλησίας και άπονέμει υμίν τό Δίπλωμα τόδε, ώς στέφανον μέν τής φερεπονίας υμών, ύπόμνησιν δε τής εις τήν Σχολήν ταύτην ύφ' υμών όφειλομένης εύγνωμοσύνης. Σπουδάσατε οϋν φανήναι δόκιμοι έν παντί έκτελοϋντες άγιωσύνην έν φόβω Θεού και τής Όρθοδόξου πίστεως υπεραμυνόμενοι όπου περ άν ήτε πάσας τάς ήμέρας τής ζωής υμών».

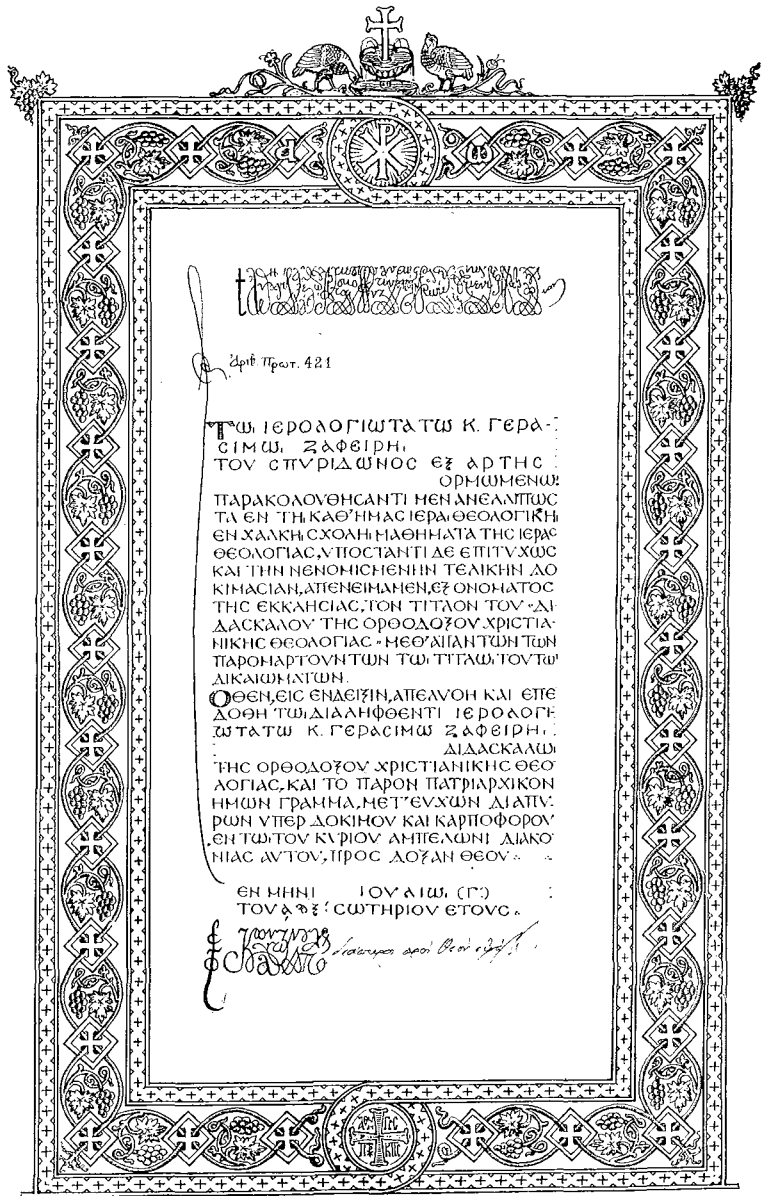
Άπό του έτους 1955 κ.έ., λόγοι σκοπιμότητας επέβαλον όπως ή ευχή αύτη τής ανακηρύξεως τών τελειοδιδάκτων εις Διδασκάλους τής Όρθοδόξου Θεολογίας αναγινώσκηται υπό τής Α.Θ.Π. του Οίκουμηνικού Πατριάρχου, διό και αναγκαστικώς έτροποποιήθη αύτη προς κάλυψιν του καθαρως άκαδημαϊκού δικαιώματος τής Σχολής να επιδίδη εις τους απόφοιτώντας έξ αύτής τόν άρμόζοντα έπιστημονικόν θεολογικόν τίτλον άμα τή περατώσει τών πτυχιακών αύτών έξετάσεων και μετά τήν ύποβολήν ύπ' αύτών και τήν έγκρισιν υπό του Καθηγητικού Συλλόγου τής επί πτυχίω Έναίσιμου Διατριβής των. Η τροποποίησης έχει ως άκολουθως: «Ευχάις τής Έκκλησίας αναγορεύομεν υμάς Διδασκάλους τής Όρθοδόξου Θεολογίας και άπονέμομεν υμίν τό Πατριαρχικόν ήμών Γράμμα...». Οί σπουδασταί αύτής, μετά τήν λήψιν του Πιττακίου, προέβαινον, ώς άνωτέρω είπομεν, εις όμολογίαν, ή όποία είχεν ως άκολουθως: «Άσπαζόμεθα εύλαβώς τιμει Πάτερ, τό παρά τής Ίερᾶς ήμών Σχολής δια Σου προσφερόμενον υμίν Δίπλωμα. Άνακηρύττοντες δε έμαυτούς όφειλέτας άπάσης εύγνωμοσύνης προς τε τήν Ίεράν ταύτην Σχολήν και προς τήν Άγίαν του Χριστού Έκκλησίαν, καθιτυσχνούμεθα σήμεραν ένώπιον Θεού και ανθρώπων άξίως διαβίωσιν του ίερού επαγγέλματος και μηδέποτε καταπραθυμήσιν προς έκτέλεσιν τών ίερών ήμών καθηκόντων, αλλά παντί σθένει σπουδάσωμεν φανήναι δόκιμοι κατά πάντα, άκηλιδώτους έμαυτούς διατηροϋντες, και τόν λόγον του Θεού εύαγγελιζόμενοι και τής Όρθοδόξου πίστεως υπεραμυνόμενοι, όπου περ

ἀν ὤμεν, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, εἰς δόξαν Χριστοῦ». Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ἐτροποποιήθη καὶ ἡ ὁμολογία αὕτη ὡς ἀκολούθως:

«Ἀσπαζόμεθα εὐλαβῶς τίμιε Πάτερ τὸ παρά τῆς Ἑμετέρας προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος προσφερόμενον ἡμῖν Πατριαρχικὸν Γράμμα...».

Ἐν κατακλειδί σημειοῦμεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν τελειοδιδάκτων τοῦ ἔτους 1955 — ἐορτὴν ἣ ὁποία ἀπὸ τοῦ Φωτίου Β (1930) καὶ ἐντεῦθεν ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται «Καθολοσις» — ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηνᾶς Α' ἀνέγνωσε, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας, τὴν ἐπίκαιρον ὑπὲρ τῶν τελειοδιδάκτων εὐχὴν, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνεγίνωσκεν ὁ Σχολάρχης τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Σπορέως, ὅτε καὶ ἐδίδοντο ὑπ' αὐτοῦ τὰ κηρύγματα εἰς τοὺς τεταρτοετείς φοιτητάς⁸⁷, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέρα περίοδον τῆς Ἱστορίας τῆς Σχολῆς ἐκήρυττον εἰς τοὺς διαφόρους Ἰαοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν πέριξ Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ νεωτάτοις χρόνοις ἐπεκράτησε νὰ κηρύττονται μόνον ἐν τῷ Ναϊδίῳ τῆς Σχολῆς, ὡς ἐλέχθη ἤδη ἀνωτέρω

87. Ἡ Εὐχὴ αὕτη ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοὺς ἁγίους Μαθητὰς καὶ ἱερούς Ἀποστόλους, πρὸς τὸ κήρυγμα πορευομένους, διὰ τοῦ Παναγίου Σου Πνεύματος χάριτος καὶ δυνάμεως ἐμπλήσας, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ταπεινῶν δεομένων Σου καὶ ἐλέησον ἡμᾶς· ἐπίδει ἐν εὐμενείᾳ καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους Σου τούτους, εἰς διακονίαν τῆ Ἁγίας Σου Ἐκκλησίας νῦν καθοσιουμένους, καὶ κατάπεμψον ἐπ' αὐτοὺς τὴν εὐλογίαν καὶ τὰ ἐλέη Σου· φώτισον, ἐνίσχυσον καὶ κράτυνον αὐτοὺς τῇ Θεϊκῇ σου ἐπιστάσι καὶ δυνάμει, καὶ δὸς αὐτοῖς ὅσιως καὶ ἀμέμπτως πορεύεσθαι τὴν ὁδὸν τῶν ἐντολῶν Σου, συνεργὸς γινόμενος ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ἵνα κατὰ τὸ θέλημά Σου ὑπουργούντες, ὅπου ἀν ταχθεῖεν καὶ λυσιτελῇ πάντοτε περὶ τοῦ λαοῦ

Τὸ κείμενον τοῦ Πατριαρχικοῦ Πιττακίου (Γράμματος).

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μητροπολίτης Περιστερίου
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ) ΖΑΦΕΙΡΗΣ
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

Σου προσοσούμενοι καὶ ἐργαζόμενοι, τύχῳσι τοῦ μισθοῦ τοῦ φρονίμου δούλου τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εὐρωσι χάριν ἐνώπιόν Σου, τοῦ χορηγοῦ πάντων τῶν ἀγαθῶν. Ἐλέη καὶ φιλανθρωπία τοῦ Μονογενοῦς Σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ Παναγίῳ καὶ ἁγασθῷ καὶ ζωοποιῷ Σου πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ἀμήν.

Ο ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Κάθε φορά που κυκλοφορεί ένα γερμανικό διδύμο με θέμα την πνευματική ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας, διαπιστώνουμε, με θάση την ποιητική και ποσοτική επιτυχία αυτού του διδύμου, ότι η ορθόδοξη πνευματικότητα ικανοποιεί μερικές βασικές πνευματικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου, που, μεταξύ των άλλων, ανακαλύπτει την σημασία της προσευχής σαν μέσο υπερνίκησης των «πολύριθμων προβλημάτων», που τον απασχολούν τόσο σαν άτομο όσο και σαν μέλος της σύγχρονης κοινωνίας. Για τουτό τον λόγο δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι κατά την διάρκεια του 1981 και του 1982 κυκλοφόρησαν στην Γερμανία μερικά πολύ ενδιαφέροντα διδύμα με θέμα την Ορθόδοξη Εκκλησία από τα οποία αξίζει να προσέξουμε ιδιαίτερα δύο: ένα με τίτλο: «Προσευχές από την Ορθόδοξη Εκκλησία» και ένα που ασχολείται με τις άσκητικές διατάξεις του μεγάλου Βασιλείου.

Το πρώτο διδύμο, που κυκλοφόρησε στις εκδόσεις «Benziger» το όφειλουμε στον Ίησουίτη Robert Hotz, που είναι υπεύθυνος για τα σχετικά με την Ορθόδοξη Εκκλησία θέματα του παγκόσμια γνωστού περιοδικού «Orientien», που κυκλοφορεί στην Έλβετία. Πρόκειται δε για μια έργασία, που συμβάλλει πολύ στην εκμέρους των Γερμανών κατανόηση και συνεδηγοποίηση της ορθόδοξης πνευματικότητας και του ιδιαίτερου χαρακτήρα αυτής της πνευματικότητας, που όφειλεται — όπως τονίζει: μια κριτική αυτής της έργασίας — στο ότι κεντρικό σημείο της Ορθόδοξης Θεολογίας είναι η Λειτουργική ζωή και οι σχετικές με αυτήν την ζωή προσευχές.

Μέσα σε 144 σελίδες περιγράφει ο Robert Hotz την προέλευση και την ουσία της Βυζαντινής Λειτουργίας: την βασική δομή του σχετικού με την Θεία Ευχαριστία μέρους της Βυζαντινής Λειτουργίας: το Έκκλησιαστικό Έτος σαν σύμβολο χριστιανικής ζωής: την περίοδο των νηστειών: την προσευχή σαν ποιήση και την σημασία των Εικόνων. Συνδυάζοντας δε την περιγραφή

αυτών των φαινομένων της ορθόδοξης εκκλησιαστικής και πνευματικής ζωής με κείμενα προσευχών, κατορθώνει ο Hotz να ζωντανέψει την Λειτουργική ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά έναν τρόπο, που μεταβάλλει αυτήν την ζωή σ' ένα σύγχρονο μέσο ικανοποίησης των πνευματικών αναγκών κάθε ανθρώπου, που προσπαθεί να ρυθμίσει την καθημερινή του ζωή με κριτήριο την άμεσή του επαφή με τον Θεό.

Πολύ αξιόλογο είναι το τελευταίο κεφάλαιο, που ασχολείται με τις Εικόνες και που αρχίζει με την διαπίστωση: ότι η προσευχή και η Εικόνα αποτελούν, μέσα στα πλαίσια της Βυζαντινής πνευματικότητας μια άχώριστη ενότητα, δεδωμένου ότι: «η προσευχή είναι Εικόνα και η Εικόνα προσευχή». Η πρακτική σημασία δε αυτού του κεφαλαίου γίνεται ακόμη πιο αισθητή αν λάβουμε υπ' όψη ότι οι Γερμανοί θεωρούν τις Εικόνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας σαν ένα ώριο και πολύτιμο «στολίδι» του σπιτιού τους, αγνοώντας την θεολογία της Εικόνας, την οποία ο Hotz περιγράφει, δείχνοντας την θεία προέλευση και τον μεταφυσικό χαρακτήρα των Εικόνων.

Πολύ σημαντικό είναι επίσης το δεύτερο διδύμο, που με τίτλο: «Οι άσκητικές διατάξεις του Μεγάλου Βασιλείου» κυκλοφόρησε — μεταφρασμένο από τον καθολικό κληρικό Suso Frank — στις εκδόσεις EOS (St. Ottilien). Από τις 426 σελίδες αυτού του διδύμου αφιερώνει ο Frank 72 σελίδες στην ζωή και το έργο του Μεγάλου Βασιλείου: στον μοναχικό βίο και στην σημασία αυτού του βίου. Κατόπιν ακολουθεί το κείμενο της γερμανικής μεταφράσεως των «άσκητικών διατάξεων», που δίνει στους Γερμανούς, για πρώτη φορά, μετά από εκατό περίπου χρόνια, την δυνατότητα να γνωρίσουν το περιεχόμενο αυτών των διατάξεων, δεδωμένου ότι: η μ ο ν α δ ι κ ή γερμανική μετάφραση: ο λ ό κ λ η ρ ο υ του κειμένου των «άσκητικών διατάξεων» κυκλοφόρησε στο Μόναχο το 1877.

Ο πρ. Θήρας κυρός ΓΑΒΡΙΗΛ (1910-1983) (†)

Εἰς ἡλικίαν 73 ἐτῶν ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ Μητροπολίτης πρ. Θήρας, Ἀμοργοῦ, Ἰου, Ἀνάφης καὶ νήσων κυρός Γ α β ρ ι ἡ λ, συνεπεία ἀνακαπῆς καρδίας, τὴν 26ην πρὸς 27ην Ἰανουαρίου 1983.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 27ης τοῦ μηνὸς τὸ σκήνωμά του μεταφέρθη εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη ὅπου ἐξετέθη εἰς λαϊκὸν προσκύνημα, ἐνῶ ἀνεγγνώσκατο τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὡς συνηθίζεται διὰ τοὺς κεκοιμημένους Ἀρχιερεῖς. Ἱερὸν Τρισάγιον ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου ἐτέλεσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Δ ι ο ν ὄ σ ι ο ς, Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Σαμοθράκης κ. Ἀ ν θ ἰ μ ο ς, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σ ω τ ῆ ρ ο ς καὶ Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Β α ρ γ ἄ θ α ς.

Τὴν 28ην Ἰανουαρίου ἐτελέσθη Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀ ν θ ἰ μ ο υ, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ τέλος ἀναφέρθη δι' ὀλίγων εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἱεράρχην. Συμπροσευχόμενοι παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κοζάνης, Γυθείου, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀ μ β ρ ὀ σ ο ς, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ε ὄ σ τ ἄ θ ο ς καὶ Συνάδων κ. Γ ε ρ μ α ν ὄ ς.

Τὴν 2αν μεσημβριανὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ σορὸς μεταφέρθη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ἐψάλη ἡ ἐξόδιος Ἀκολουθία, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σ ε -

† Ὁ ἀείμνηστος πρ. Θήρας κυρός Γ α β ρ ι ἡ λ.

Πολὺ σωστὰ τονίζει ὁ Frank στὴν εἰσαγωγή του ὅτι οἱ ἀσκητικὲς διατάξεις τοῦ Μεγάλου Βασιλείου μποροῦν νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς μὴ ἐπίκαιρη συμβολὴ στὴν λύσι των πολυάριθμων προβλημάτων ἐκείνων τῶν χριστιανῶν ποῦ —ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὰ λάθη τῶν Ἐκκλησιῶν τους— ποθοῦν μὴ ἀνανέωσι τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τους μὲ μοναδικὸ κριτήριον τὴν διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ τόσο ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Μεγάλου Βασιλείου γενικὰ ὅσο καὶ οἱ ἀσκητικὲς του διατάξεις εἰδικὰ μᾶς πείθουν ὅτι αὐτὸς ὁ Μεγάλος Πατέρας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας θεωρεῖ τὸ Εὐαγγέλιον

ὡς τὴν μοναδικὴν πηγὴν κάθε διδασκαλίας ποῦ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ χριστιανικὴ καὶ ποῦ —γιὰ τοῦτο τὸν λόγο— εἶναι σὲ θέσι νὰ ρυθμίσει τὴν καθημερινὴν ζωὴ τῶν χριστιανῶν κατὰ ἕνα τρόπο, ποῦ θὰ συμβιδάξεται πάντοτε μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΣΑΒΡΑΜΗΣ

Δρ. Θεολογίας, Φιλοσοφίας καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κολωνίας

ραφείμ, συμπαραστατούμενου υπό των Σεβ. Μητροπολιτών Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, Γυθείου, πρ. Θηρών και Λεβαδείας κ. Νικόδημου, Άλεξανδρουπόλεως, Ζακύνθου κ. Παυτέλημου κ. Κυθήρων κ. Ίακώβου, ἐνῶ συμπροσευχόμενοι παρίσταντο οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, Ν. Ἰωνίας και Φιλαδέλφειας κ. Τιμόθεος, Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος, Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Ἀγαθόγυκος, Δημητριάδος κ. Χρυσόστομουλος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Μονεμβασίας και Σπάρτης και οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Βρεσθένης κ. Δημήτριος και Δωδώνης κ. Χρυσόστομος. Παρά τὸ φέρετρον ἴσταντο τιμητικῶς οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κοζάνης και Πολυανῆς και Κιλκισίου.

Εἰς τὴν ἐξόδιον Ἀκολουθίαν παρευρέθη πλήθος κληρικῶν και λαϊκῶν και οἱ οἰκεῖοι τοῦ ἀειμνήστου. Τὸν προσήκοντα ἐπικήδειον λόγον, ἐντολή τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, ἐξεφώνησεν ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς, πανοσῆρχιμ. κ. Χρυσ. Κασολλίδης. Ἐκ μέρους τῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ μεταστάντος τὸν ἀπαχαιρέτισεν ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως ἔκ μέρους τῶν Σαντορινιαίων δ.τ. Νομάρχης κ. Νικήτας Κωταῖος και ἔκ μέρους τῶν Ἀμοργιανῶν δ.κ. Μηνᾶς Λαμπρινίδης.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου εἶπε μεταξύ ἄλλων εἰς τὸν ἐπικήδειον λόγον:

«Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰκοσιπενταετιοῦς (1957-1982) ἀρχιερατείας του, ὁ ἀειμνήστος Μητροπολίτης Γαβριὴλ διετέλεσε Τοποτηρητὴς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Σύρου και Παροναξίας, ἐτιμήθη διὰ παρασῆμων και μεταλλίων τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας και Ἱεροσολύμων, ἡ δὲ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν πολλῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 9.11.1982, ἐν μέσῳ συγκινητικῆς ἀτμοσφαιρας, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν τὴν τιμητικὴν διάκρισιν τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

«Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν προῶν χαρακίτηρα και τὸ ταπεινὸν φρόνημα τοῦ ἀειμνήστου Ποιμενάρχου Γαβριὴλ δὲν ἐπιτρέπει τὴν παρουσίαν τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου του και τῆς πολυετοῦς δράσεώς του, ἀλλὰ και ὁ νόμος τῆς Ἱστορίας ἐπιβάλλει τὴν σύντομον, ἔστω, ἔκθεσιν μερικῶν χαρακτηριστικῶν γεγονότων, τὰ ὅποια ἀναφέρουμεν ἐν ἄρῳα συντομῆ και λιπότητι.

«Ἡ ἐκλογή τοῦ ἀειμνήστου Γαβριὴλ ὡς Ποιμενάρχου τῆς δυσδοικίτου Μητροπόλεως Θήρας, τὸ 1957, συμπύπτει μετὰ τὴν κρίσιμον περίοδον τῶν ἐκεῖ σεισμῶν, οἱ ὅποιοι ἐπέφερον σοβαρὰς ζημίας και καταστροφὰς εἰς ὅλους τοὺς τομεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς, ὁ ἀειμνήστος Ποιμενάρχης ἀνέπτυξε οργανωμένην και ἀκαταπόνητον δραστηριότητα, κατορθώσας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τὰς Ἀρχὰς και τὴν θεομὴν συμπαράστασιν Κλήρον και λαοῦ, νὰ ἀνοικοδομήσῃ, ἐπισκευά-

σῃ και ἀνακαινίσῃ, ἐξ ὀλικῆς ἢ μερικῆς καταστροφῆς, τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, δεκάδες Ναῶν και λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν κτισμάτων και εἰσαγῶν ἰδρυμάτων. Ἰδιαίτερος δὲ προέπει νὰ μνημονευθῆ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἴδρυσιν, διὰ πολλῶν μόχθων και θυσιῶν, τοῦ Μαθητικοῦ Οἰκοτροφείου Θήρας, ἄνευ τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ λειτουργία τοῦ Γυμνασίου και Δυκείου Θήρας. Διωργάνωσε και ἐπήνδρωσε τὰς Ἱεραῖς Μονὰς και ἰδιαίτερος τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, ὅπου ἴδρυσεν και ἀξιόλογον Μουσεῖον πρὸς συλλογὴν και περιφρούρησιν τῶν ἱερῶν κειμηλίων. Ἰδρυσεν, ἐπίσης, ἀξιόλογον Σχολὴν Βυζαντινῆς Μουσικῆς και διωργάνωσε τὸ ἱεροαστολικόν, φιλανθρωπικόν και κατηχητικὸν ἔργον τῆς Μητροπόλεως μετὰ αἰθούσας διαλέξεων, ἐνοριακὰ πνευματικὰ κέντρα και βιβλιοθήκας.

«Πέραν δὲ ὅλων αὐτῶν, ὑπῆρξε πρὸς τὸν ἱερὸν Κλήρον, τὸν Μοναχισμὸν και τὸν εὐσεβῆ λαὸν ὁ φιλόσοφος, προῶς και μακροθύμος Ποιμενάρχης, ὁ προθύμος συμπαραστάτης και ὁ ἀκούρατος προαιεργαῖος εἰς ἄλλας τὰς πνευματικὰς, πολιτικὰς και κοινωνικὰς ἐκδηλώσεις και ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου του».

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιερέως εἰς τὸ Ἀ΄ Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Μητροπολίτης πρ. Θήρας κυρὸς Γαβριήλ (κατὰ κόσμον Ἐμμανουήλ) Καλακαϊρινὸς ἐγεννήθη ἐν Κυθήροις τὸ ἔτος 1910. Ἐσπούδασε Θεολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Δάκωνος ἐχειροτονήθη τὸ 1933 και τὸ 1941 Προσδύτερος. Τὸ 1946 διωρίσθη Ἱεροκλήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τριφυλίας και Ὀλυμπίας. Κατόπιν ὑπηρέτησεν ὡς Ἱεροκλήρυξ και Πρωτοσύγκελλος εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Μαντινείας - Κυρουργίας και Κορινθίας. Ἐν συνεχείᾳ ἀπεσπάσθη και ὑπηρέτησεν ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἕως τῆς 14ης Νοεμβρίου 1957, ὅτε ἐξελέγη Μητροπολίτης Θήρας, Ἀμοργοῦ και Νήσων. Μετὰ 28ετῆ διακονίαν ὡς Μητροπολίτης, τὴν 15ην Ἰουνίου 1982, λόγω ὑπερβολικῆς κοπώσεως και κλονισμοῦ τῆς υγείας του, συνασθάνόμενος τὸ ὄρος τῆς ἀρχιερατικῆς εὐθύνης και ποιμαντορικῆς ἀποστολῆς, ὑπέδωκε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, τῆς ὁποίας ἐτύχαιε και μέλος, τὴν παραίτησίν του, ἥτις ἐγένετο ἀποδεκτὴ τὴν 20ην Αὐγούστου 1982.

Εἰς ἀναγνώρισιν τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσιῶν του ἡ Ἱ. Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 9ης Νοεμβρίου 1982 τῷ εἶχεν ἀπονεῖμει τὸν Χρυσὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Εἰς τὴν σύντομον προσφώνησιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ, ὁ τιμηθεὶς τότε εἶχεν εἶπει: και τὰ ἐξῆς:

«Εὐχαριστῶ ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ τὸν Ἅγιον Θεόν, διότι μετὰ ἡξίωσεν νὰ ὑπηρετήσω τὴν Ἐκκλησίαν

ΒΙΑΙΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ ΕΚ ΣΕΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΣΥΜΒΑΝΤΕΣ ΠΡΟ 3.500 ΕΤΩΝ ΠΕΡΙΠΟΥ

Ἐκ τῆς ἐρεῦνης τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προέκυψαν πληροφορίες περὶ διαίων ἐκ σεισμοῦ θανάτων, ἃς παραθέτομεν εὐθὺς κατωτέρω:

Ὁ Μωϋσῆς ἐξιστορεῖ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὸ 1500 π.Χ. γραφέντος βιβλίου «Ἀριθμοί», ὅτι: «ἐρράγη ἡ γῆ ὑποκάτω αὐτῶν (τῶν κατὰ τοῦ Μωϋσέως στασιασάντων Κορέ, Δαθὰν καὶ Ἀθειρών), καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτούς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορέ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα εἰς ἄδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κύκλω αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν, ὅτι λέγοντες: μήποτε καταπίη ἡμᾶς ἡ γῆ» (ιστ', 31-34). Ἐν ἄλλοις λόγοις ἡ γῆ ἐνεφάνισεν αἰφνιδίως καὶ δὴ «ὡς» ὁ Μωϋσῆς «ἐπαύσατο λαλῶν» (ιστ', 31), τεράστιον ρήγμα ὑπὸ τοῦς πόδας τῶν, ὡς εἴρηται, τριῶν, τῶν οἰκογενειῶν των, πάντων τῶν ὁπαδῶν τοῦ Κορέ καὶ τῶν κτηνῶν των, προφανῶς τῇ δράσει ἰσχυροῦ σεισμοῦ ἐπισημῶντος κατὰ τὴν εἰς τὴν ἔρημον γνωστὴν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως περιπλάνησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἤτοι: πρὸ 3500 ἐτῶν περίπου, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ρήγματος κατέπεσαν πάντες οἱ ἀνωτέρω. Οὗτοι: εὐθὺς ἀμέσως ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν κατολισθέντων ἐντὸς τοῦ ἐν λόγῳ ρήγματος χωμάτων καὶ ἀπέθανον. Οἱ λοιποὶ Ἰσραηλιταί, οἱ κατὰ τὴν

στιγμὴν ἐκείνην εἰς τινα ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ οὕτω σχηματισθέντος ρήγματος εὐρεθέντες, ἀκούσαντες τὰς σπαρακτικὰς κραυγὰς τῶν ἐν προκειμένῳ κατακρημνιζομένων κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Ὁ ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ προκληθέντος ρήγματος δίκαιος θάνατος πάντων τῶν ἀνωτέρω ὁφείλεται εἰς πνευματικὴν, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε «ἐκάλυψεν αὐτούς ἡ γῆ», ἤτοι: τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον κατὰ συνέπειαν παρεκώλυσε τὴν ἀναπνοὴν των, διότι: ἀπέφραξε τὰς ἀεροφόρους ὁδοὺς τοῦ σώματος αὐτῶν ἢ εἰς περίπτωσιν μὴ καταχώσεως καὶ τῆς κεφαλῆς των, διότι: ἐξήσκησε διὰ τοῦ θάρους του πίεσιν ἐπὶ τοῦ θώρακος καὶ τῆς κοιλίας τούτων (ἡμετέρα ἐργασία, 1980). Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ὁ δίκαιος θάνατος πάντων τῶν ἀνωτέρω ἢ τινῶν ἐξ αὐτῶν γὰρ ἐπὶ πῆλθεν ἀκαριαίως ἐκ καταπτώσεως (ἡμετέρα μελέτη, 1980) ἢ ἐκ τῶν μεγάλων κακώσεων συνεπέα τῆς ἐπ' αὐτῶν κατακρημνίσεως πελωρίων λίθων ἢ τεραστίων δγκων χῶματος.

Τὸ ἐν λόγῳ γεγονός σχολιάζεται περαιτέρω ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου ὡς ἐξῆς: «καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτούς καὶ Κορέ ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ» (κστ', 10). Ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τὸ 1500 π.Χ. ἐπίσης συγγραφὴν Δευτερονόμιον πληροφορεῖ σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα: «καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ Δαθὰν καὶ Ἀ-

τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ 49 ἔτη συνολικῶς, ἐξ αὐτῶν δὲ ἐπὶ 25 ἔτη ὡς ἀρχιερεὺς. Εἰς τὴν μικρὰν καὶ δυσδιοίκητιον Ἰ. Μητροπολιν Θήρας διηκόνησα ὡς Ἐπίσκοπος τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ συνθήκας εἰρήνης, ἡρεμίας, ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ μεταξὺ τοῦ ἰ. Κλήρου καὶ τῶν ποιμαινομένων πιστῶν. Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐδοκίμασα θλίβειν πολλὴν διὰ γεγονότα ἐπισημῶντα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν τῆς νήσου Θήρας... Πολὸν φοβοῦμαι ὅτι ἡ συντηρομένη ὑπὸ τινῶν προσώπων σήμερον εἰς τὴν Θήραν ἐκκλησιαστικὴ ἐκκρεμότης καὶ ἀταξία θὰ συνεχισθῇ καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως...».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ

Εἰς ἐπιστολὴν του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3.2.1982 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀ ν θ ι μ ο ε, ἐκφράζων τὰ αἰσθηματὰ του ὡς πνευματικὸν τέκνον του μεταστάντος, «ἅμα δὲ καὶ τὰ αἰσθηματὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ», ἐξεδήλωσε τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας του πρὸς

τὸν Μκκ. Ἀρχιεπίσκοπον κ. Σ ε ρ α φ ε ἰ μ καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ, «εἰδικώτερον τὸν πανοσ. ἀρχιμ. καὶ πρωτοσύγκελλον κ. Μάξιμον Ε ὕ δ α ν ὅστις ἐπεδείξατο ἰδιαιτέραν μέριμναν διὰ τὴν ἄφλογον διευθετησιν ὄλων τῶν ἀναφύεντων περὶ τὴν κηδεῖαν ζητημάτων. Ἐξαιρέτως δέ, λόγω τῆς ἐναποθέσεως τῆς σοροῦ ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἰ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετρακῆ, ὁ παν. Καθηγούμενος αὐτῆς ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Ρ ο υ μ ε λ ἰ ὠ τ η ε ἠναλώθη κυριολεκτικῶς ἐπὶ ἐν εἰκοσιτετράωρον, διὰ γὰρ προσφέρει μετὰ περισσῆς ἀγάπης καὶ εὐκρινούς ταπεινώσεως πλείστας ὄσας ἐξυπηρετήσεις εἰς ἅπαντας τοὺς οἰκείους καὶ τὰ πνευματικὰ τέκνα τοῦ ἀειμνήστου κεκοιμημένου Ἱεράρχου. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ Ἱερά Μονὴ Πετρακῆ ἀπεδείχθη, καὶ ὡς Συνοδικὸν Παρεκκλήσιον, ὁ ἰδανικώτερος ἱερός τόπος διὰ γὰρ καλυφθοῦν αἱ ὑπὸ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας προβλεπόμενα ἀκόλουθα: καὶ ἱεραὶ παραδόσεις».

Τοῦ μεταστάντος Μητροπολίτου πρ. Θήρας Γαβριὴλ αἰωνία ἡ μνήμη!

δειρών υἱοῦς Ἐλιὰδ υἱοῦ Ρουθὴν, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπειν... καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνάς αὐτῶν καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ἰσραὴλ» (α', 6). Προσέτι καὶ ὁ ρε' (ρστ'), 17 Ψαλμὸς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν λόγῳ γεγονὸς ὡς ἀκολούθως: «ἠγόχηθη ἡ γῆ καὶ κατέπειν Δαθάν καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Ἀδερῶν».

Ἐξ ἄλλου ὁ προφήτης Ἀμώς, ὅστις ἔδρασεν ἐπὶ βασιλείῳ Ὀζίου (769 - 787 π.Χ.) καὶ Ἰεροβοάμ Β' (784-744 π.Χ.) ἀναφέρει ἕτερον συγκεκριμένον σεισμόν λαθόντα χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐν λόγῳ βασιλείων, δηλαδή κατὰ τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα. Σχετικῶς οὗτος ἐξιστορεῖ γεγονὸς, ὅπερ συνέβη «ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλείῳς Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἰεροβοάμ τοῦ Ἰωῶς βασιλείῳς Ἰσραὴλ» ἀκριβῶς «πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ» (Ἀμώς, α', 1). Ὁ σεισμὸς οὗτος ἦτο ἰσχυρότατος, ἐφ' ὅσον συνεπεία τούτου ἔλαθε χώραν κατὰχῶσις βλοκλήρου φάραγγος, τουτέστι θαθῆος χάσματος μεταξὺ ὀρέων, ἄλλως θαθείας καὶ ἀποκρήμνου χαράδρας. Ἡ ἐν λόγῳ πληροφορία παρέχεται ὑπὸ τοῦ Ζαχαρίου, ὅστις ἤρχισε τὸ προφητικὸν του ἔργον κατὰ Νοέμβριον τοῦ 520 π.Χ. Συγκεκριμένως οὗτος ἀναφέρει τὰ ἐξῆς: «ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου... καθὼς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλείῳς Ἰούδα» (Ζαχαρίας, ιδ', 4,5). Τὸ ἱερὸν καίμενον οὐδόλως ἀναφέρει θύματα ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ἰσχυροτάτου σεισμοῦ.

Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὰς λοιπὰς πληροφορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰς εἰς τοὺς σεισμοὺς ἀφορώσας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἰσραηλίται ἐπίστευον, ὅτι τοὺς σεισμοὺς προκαλεῖ Αὐτὸς Οὐτός ὁ Δημιουργός, ὅστις προφανῶς δι' ἰσχυροῦ σεισμοῦ «ἐρρηξεν... τὸν λάκκον... καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ ἔπει» ὁ Σαμφών, ὡς ἐξιστορεῖ τὸ κατὰ τὸν 11ον π.Χ. αἰῶνα γραφὴν διδλίου Κριταί (ε', 19). Ἄλλωστε κατὰ τὸν βασιλεύσαντα ἀπὸ τοῦ 1011 μέχρι τοῦ 972 π.Χ. Δαυὶδ ὁ Παντοκράτωρ ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ Του εἶνα: «ὁ ἐπιδελέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν» (Ψαλμὸς ργ' (ρδ'), 32). Προσέτι ὁ βασιλεὺς οὗτος διακηρύττει, ὅτι: «ἐταράχθη καὶ ἐσεισθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη Κύριος» (Βασιλειῶν Β', κδ', 8). Ἐπίσης ὁ Ἰωβ κατὰ τὸ περὶ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σολομώντος (970 - 930 π.Χ.) πιθανώτατα γραφὴν δμῶνυμον διδλίου (θ', 5,6) ἀναφωνεῖ, ὅτι: ὁ Θεὸς εἶνα: «ὁ παλαιῶν ὄρη» καὶ «ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὄρη» ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται». Ἀξίον μνηεῖς τυγχάνει: τὸ γεγονὸς, ὅτι: πρὸ 3000 περίπου ἐτῶν ὁ θεόπνευστος οὗτος ἀνὴρ διακηρύττει: μίαν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, τουτέστιν ὅτι: ἡ γῆ οὐδαμῶς στηρίζεται, ἀλλ' αὐτὴ αἰωρεῖται εἰς τὸ κενόν. Συγκεκριμένως οὗτος ἀναγνωρίζει, ὅτι ὁ Κύριος ἐν τῇ ἰσχύϊ του εἶνα: ὁ «κράμαζων γῆν ἐπὶ οὐδενός» (Ἰωβ, κστ', 7). Προσέτι ὁ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα περὶ τὸ 765 π.Χ. γεννηθεὶς Ἡσαΐας προφητεύει, ὅτι ἡ «ἐπισκοπή» (ἐπίσκεψις) τοῦ Κυρίου Σαβαὼθ «ἔσται μετὰ... σεισμοῦ» (Ἡσαΐας, κθ', 6). Ἐξ ἄλλου ὁ περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου π.Χ.

αἰῶνος ζήσας προφήτης Ναοὺμ ἐξαίρων τὴν παντοδυναμίαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ Ὑψίστου ἀναφέρει, ὅτι: «μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ... ἐν συστεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι: κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ... τὰ ὄρη ἐσεισθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ θουνοὶ ἐσαλεύθησαν» (Ναοὺμ, α', 3,5). Ἐπίσης ὁ κατὰ τὸν 6ον π.Χ. αἰῶνα ἀκμάσας προφήτης Ἀγγαῖος πληροφορεῖ, ὅτι: «τάδε λέγει: Κύριος παντοκράτωρ' ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν» (Ἀγγαῖος, δ', 6). Ὁμοίως ὁ περὶ τὸ 650 π.Χ. γεννηθεὶς προφήτης Ἰερειμίας λέγει: «ἰδοὺ σεισμός παρὰ Κυρίου καὶ ὄρη ἐκπορευεταί εἰς συστεισμόν» (Ἰερειμίας, κγ', 19) καὶ προσθέτει: «Κατεπόντισε Κύριος οὐ φεισάμενους πάντα τὰ ὄρηα Ἰακώβ, καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὄρηα τῆς θυγατρὸς Ἰούδα, ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν... Ἐγενήθη Κύριος ὡς ἐχθρός, κατεπόντισεν Ἰσραὴλ, κατεπόντισε πάσας τὰς ὄρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὄρηα αὐτοῦ καί... διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ στήνωμα αὐτοῦ... ἀπετίναξεν ἀγίασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τείχος ὄρειον αὐτῆς» (Θρηνοὶ Ἰερειμίου, ε', 2, 5-7), δηλαδή «Ὁ Κύριος κατεπόντισε, χωρὶς εὐσπλαχνίαν καὶ οἰκτον, ὅλα τὰ ὄρηα τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰακώβ. Ἐπάνω εἰς τὸν δίκαιον θυμὸν του ἐκρήμνισε τὰ ὄρηα τῆς Σιών, τὰ ἔρριψε καὶ τὰ ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν... ὡσάν ἐχθρός ἐγενεν ὁ Κύριος' κατεπόντισεν εἰς ἀπύθμενον δάθος τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Κατέστρεψε τὰ πολύτιμα ἀνάκτορά του, ἐκρήμνισε καὶ ἐξηφάνισε τὰ ὄρηά του τείχη... Ὡσάν φραγμὸν ἐγκαταλελειμμένους ἀμπελοῦ ἐκρήμνισεν ὁ Κύριος τὸ στήνωμά του... Ἀπετίναξε τὸν ἄγιον ναόν του, συνέτριψε μὲ τὰ χεῖρα τῶν ἐχθρῶν του τὸ τεῖχος μαζῆ μὲ τὰς ἐπάλλξεις αὐτοῦ» (Κολιτσάρας, 1973). Προσέτι ὁ Ἰεζεκιήλ, ὅστις ἐγεννήθη περὶ τὸ 620 π.Χ. προφητεύει: «εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου Κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα τὰ ἔρπετα... καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι... καὶ ραγήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται» (λη', 19, 20). Ἐπὶ πλέον καὶ τὸ περὶ τὸ 180 π.Χ. συγγραφὴν διδλίου Σοφία Σειράχ ἀναφέρει, ὅτι: «ἐν τῇ ἐπισκοπῇ» («κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἔλευσιν» Τραμπέλας, 1976) τοῦ Θεοῦ «ὁ οὐρανός καὶ ὁ οὐρανός τοῦ οὐρανοῦ, ἄδυσσος καὶ γῆ σαλευθήσονται», ἀλλὰ καὶ «τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς» ἔταν ὁ Θεὸς στρέψη τὸ δλέμμα Του «εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσεισθῆναι» (ιστ', 18, 19).

Ἐξ ἄλλου οἱ προφῆται Ἰερειμίας καὶ Ἰεζεκιήλ ἀναφέρονται εἰς τὸν καταχθόνιον θόρυβον τὸν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ προκαλούμενον. Σχετικῶς ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ἀναφέρει: τὰ ἐξῆς: «φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται: καὶ σεισμός μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξου: τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κείτην στρουθῶν» (Ἰερειμίας, ι', 22) καὶ ὁ δεύτερος τὰ ἀκόλουθα: «ἤκουσα κατόπισθὲν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου» (Ἰεζεκιήλ, γ', 12), τουτέστι φωνὴν τῶσον ἰσχυράν, ὅσον ἡ βοὴ μεγάλου σεισμοῦ.

Ὁ Ἀμώς προφητεύει, ὅτι: «σεισθήσεται» ἡ Ραβδὰθ «ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς» (Ἀμώς, α', 14).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Φορέυς τοῦ γνησίου ὀρθοδόξου πνεύματος.

Κατ' ἔτος ἡ πανηγυρική Συνοδική Θ. Λειτουργία ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου Φωτίου τοῦ μεγάλου τελεῖται ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης. Κατὰ τὸ ἑορταστικόν ἔτος, ἐνεκα τοῦ ἀποκλεισμοῦ ταύτης ἐκ τῶν χιόνων, ἐτελέσθη ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ, παρισταμένον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἄλλων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων.

Ἡ καθιερωμένη λειτουργία αὕτη δίδει κατ' ἔτος ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ προβληθῇ ἡ προσωπικότης τοῦ μεγάλου τοῦτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ὑπῆρξεν ἀγωνιστῆς τῆς Ὀρθοδοξίας. Κατὰ τὸν ἱερόν Φώτιον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς «τὰ περὶ πίστεως» δόγματα δὲν δικαιολογεῖται οὔτε ἡ ἐλαχίστη παρέκκλισις καὶ τῶν «παραδοθέντων καταφρόνησις», διότι αὕτη «ἀμαρτεῖν ἐστὶν ἀμαρτίαν τὴν πρὸς θάνατον». Ἐπὶ τοῦ προκειμένου «οἶδε καὶ ἡ μικρὰ τῶν παραδοθέντων ἀδείησις καὶ πρὸς ὅλην τοῦ δόγματος ἐπιτρέφαι καταφρόνησιν».

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ποιμαντικὴν φρονίδα καὶ εἰς τὰς δι' ὀρθοδόξους σχέσεις αἱ πρόσκαιροι καὶ τοπικαὶ ἐθιμικαὶ διατάξεις εἶναι δυνατὸν, κατὰ τὸν ἱ. Φώτιον, νὰ ὑποχωροῦν ἐνώπιον τοῦ γνησίου ὀρθοδόξου πνεύματος, ὅπερ, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει τονισθῆ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης, εἶναι πνεῦμα ἐσωτερικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἐλευθερίας ἐν Χριστῷ, πνεῦμα ἐνόητος τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ποικιλομορφίᾳ, πνεῦμα οἰκονομίας καὶ συγκραταβάσεως, πνεῦμα πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως καὶ προωθήσεως τῶν γραμμῶν καὶ τῶν τεχνῶν, πνεῦμα προοδευτικῆς ἐξελι-

ξεως, πνεῦμα σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐπικαιρότητα, πνεῦμα θεραπείας τῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Γέγονα τοῖς πάνσι τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω» (Α' Κορ. θ', 22).

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 500 ἐτῶν

ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Λουθήρου.

Τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μετέχουσα τοῦ παγκοσμίου ἑορτασμοῦ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Μαρτίνου Λουθήρου, συνήλθεν εἰς ἔκτακτον δημοσίαν συνεδρίαν, καθ' ἣν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννης Καμίρης εἰς ἐκτενῆ ὁμιλίαν παρουσίᾳ τὴν ζωὴν, τὸ ἔργον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Λουθήρου, ὡς καὶ τὰς συναρτήσεις αὐτοῦ καὶ τοῦ καθ' ὅλου Λουθηρανισμοῦ πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Τὰ ἐπὶ τοῦ διακεκοιμένου ὁμιλητοῦ λεχθέντα ἔχουν ὅλως ἰδιαίτερον σημασίαν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῶν διεκκλησιαστικῶν διαλόγων καὶ τῆς ἀναζητήσεως τῆς ὁδοῦ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνόητος ὑπὸ τῶν κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων Ἐκκλησιῶν.

Ὡς ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Καμίρη, ἡ στάσις τοῦ Λουθήρου ἐναντι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἦτο μὲν «ἄλλοιον θετικὴ, ἀλλ' ὑπῆρξε περιορισμένη, ἐκδηλωθεῖσα κυρίως ἐν τῇ ἀναζητήσει ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ ἐρεισμάτων τινῶν τῆς διδασκαλίας του. Ἐν τῇ πολεμικῇ δηλαδὴ τῶν διαφόρων νεοδιδασκαλιῶν καὶ καινοτομιῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἐπειράθη ὁ

Ὁ Προφήτης Ἰερεμίας δίδει μεγαλοπρεπῆ καὶ λίαν παραστατικὴν εἰκόνα τοῦ σεισμοῦ, λέγων: «εἶδον τὰ ἔρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνούς ταρασσομένους» (Ἰερεμίας, δ', 24).

Ἐν κατακλειδῷ: τὸ διδόνον Σοφία Σεϊράχ ἐξαίρει τὴν ἐν ὥρᾳ σεισμοῦ ἀντοχὴν τῆς ξυλίνης δέσεως τῆς οἰκοδομῆς ὡς ἐξῆς: «Ἰμάντως ξυλίγη ἐνδεδαμένη εἰς οἰκοδομὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται.» (κδ', 16).

Β : δ λ : ο γ ρ α φ ί α

1. Κολιτσάρας, Ἱ.: Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα. Ἀθήνα, 1973.

2. Παπαγιαννόπουλος, Ι.: Πληροφορία ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ διαίῳν ἐξ ἀσφυξίας θανάτων. Ἀρ-

χεῖα Ἰατρικῶν Ἑταιρειῶν, τεύχος 2ον, σελ. 159-161, 1980.

3. Παπαγιαννόπουλος, Ι.: Πληροφορία ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ διαίῳν ἐκ καταπτώσεως θανάτων. Ἰατρικὰ Χρονικά, 3: 246 - 250, 1980.

4. Τρεμπέλας, Π.: Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μετὰ συντόμου ἐρμηνείας. Ἀθήνα, 1976.

Δρ ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱατρός - Παθολόγος

Διευθυντῆς τῆς Ἐπιθεωρήσεως

τῶν Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Λούθηρος να στηριχθῆ ἐπὶ ὀλιγαριθμῶν τινῶν σημείων τῆς διδασκαλίας καὶ πράξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, συμφωνούντων πρὸς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀντιλήψεις, ἄνευ ὅμως βαθύτερας μελέτης καὶ γνώσεως τοῦ συνόλου τῆς διδασκαλίας, τῆς λατρείας, τοῦ πολιτεύματος, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ζωῆς καθ' ὅλου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς ἰδιαίτερας καὶ ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τῆς Ρώμης καὶ ἀληθῶς ἀποστολικῆς καὶ καθολικῆς Ἐκκλησίας».

Βεβαίως ὁ Λούθηρος συμφωνεῖ μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν παπικῶν κακοδοξιών, ἀλλὰ «πέραν τούτων δὲν ἠδυνήθη δυστυχῶς νὰ διεισδύσῃ βαθύτερον εἰς τὸ δογματικὸν σύστημα, τὸ ἐκκλησιαστικὸν πολίτευμα, τὴν μυστικὴν ἐφεύρη, τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα, τὴν ἰδιαιτερότητα καὶ τὸν χαρακτῆρα καθ' ὅλου τῆς κατ' Ἀνατολὴς Ὁρθοδοξίας», τῆς ὁποίας οἱ περρωτισμένοι θεολόγοι παρουσιάζοντο «σερροῦς ἐχόμενοι πάντοτε τῆς ἀρχαιοπαράδοτου πίστεως καὶ παραδόσεως, χωρὶς ὅμως νὰ καταλήξουν εἰς τὰς ἀκρότητας, εἰς τὰς ὁποίας ἐν τῇ δεξιότητι τοῦ ἀντικαθολικῶ ἀγῶνός των κατέληξαν οἱ πρῶτοι Μειστροθύμιστᾶν».

Ἐπιπλέον εἰς τὴν ὑπερνίκησιν

τῶν διαφορῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς καθ' ὅλου σχέσεις τοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Καρμίρης εἰς τὴν μνημονευομένην ἐν τῇ προηγουμένη παρατηρήσει ὁμιλίᾳ του ἐτόνισεν, ὅτι «δὲν ἠδυνήθη ἢ δὲν ἠθέλησεν ὁ Λούθηρος νὰ στρέψῃ τὸν Προτεσταντισμὸν πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν τῶν Πατέρων καὶ τῶν Συνόδων καὶ φέσῃ οὕτως αὐτὸν ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἀληθῆ Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸν γνήσιον εὐαγγελικὸν Χριστιανισμὸν, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν νὰ παραμένῃ πάντοτε δυτικὸς θεολόγος, μὴ δυνήθεις... νὰ θρασυθῆ πλήρως τὰ δεσμὰ τῆς σχολαστικῆς σκέψεως, ξένος πάντοτε παραμείνας πρὸς τὴν θεολογικὴν σκέψιν τῶν Ἀνατολικῶν Πατέρων».

Οὕτως εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Λουθήρου εὐρίσκειται ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τῆς ὑπὸ τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἀπορρίψεως τῆς «παραδόσεως τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῆς θεμελιώδους δογματικῆς διδασκαλίας αὐτῆς» καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν «sola scriptura» καὶ «sola gratia in solo Christo» καὶ διὰ τῆς ὑποκειμενικῆς καὶ ὀρθολογιστικῆς ἐρμηνείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Παρὰ ταῦτα, ἡ Ἱστορία τῶν τελευταίων αἰῶνων ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ διαφρεπεῖς ἐκπροσώπους τοῦ Προτεσταντισμοῦ καταροσύντας περισσότερο τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ θαναμάζοντας τοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς τῆς. Ἐπὶ πλέον οἱ κατὰ καιροὺς διμερεῖς διάλογοι ἔδειξαν, ὅτι, παρὰ τὰς διαφοράς, ὑπάρχουν πολλὰ κοινὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἐξαιροῦνται σήμερον κατὰ τοὺς

ὅλον καὶ περισσότερο ἀναπισσομένους καὶ συστηματοποιουμένους διαλόγους μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν.

Οὕτως, ὡς κατέληξεν ὁ σεβαστὸς κ. Καρμίρης, ὑπάρχει ἐλπίς, ἵνα σὺν τῷ χρόνῳ φθάσωμεν εἰς «διευθέτησιν καὶ ὑπερνίκησιν πασῶν τῶν μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένων εἰσέτι διαφορῶν καὶ διαίρεσεων» καὶ καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ ἀληθείας καὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης, ἐνότητι τῆς πίστεως, ἵνα οὕτω «πάντες ἐν ὄσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ» (Ἰωάν. ιζ', 21).

Ἀναγκαῖα ἡ σύζευξις τῆς τεχνολογίας

καὶ τῶν πνευματικῶν ἀξιών.

Δεδικαιολογημένως ὁ ἡμεροῦσιος καὶ ὁ περιοδικὸς Τύπος ἐξῆραν τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν ἐπίσημον ὁμιλίαν τοῦ νέου Προέδρου αὐτῆς κ. Μεβελίου Παλλαντίου, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεσημάνθη τὸ μέγα κενόν, ὅπερ σήμερον ὑπάρχει μετὰ τῶν ἠθικῶν ἀξιών καὶ τῆς τεχνολογικῆς ἀναπτύξεως. Τὸ γεγονός τοῦτο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ἀποπροσανατολισμὸν καὶ τὴν κακοδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς χαρακτηριστικῶς ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Παλλαντίου, «τὸ τίμημα τῆς ὑλικῆς εὐθυμίας, ποὺ δίνει στὸν ἄνθρωπο ἢ τεχνολογία, εἶναι ἡ κοινωνικὴ του ἀπομόνωση, ἡ βία, τὸ ἄγχος καὶ ἡ ἀνασφάλεια».

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπικινδύνου ταύτης καταστάσεως ἐπιβάλλεται νὰ κινητοποιηθῆ ἡ πνευματικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου, νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύναις τῆς καὶ νὰ δραστηριοποιηθῆ, ἵνα συντελέσῃ εἰς τὸν ὀρθὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου προσανατολισμὸν πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων καὶ τῆς νεολαίας.

Ἐνδόμιστα, ὅπως πραγματωθῆ ἡ εὐγενὴς ἐπιθυμία τοῦ κ. Παλλαντίου (ὡς ἠγήθη ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν) μίαις παγκόσμιαις ἐκστρατείας, ποὺ θὰ ἔχῃ ὡς σκοπὸν τὴν ἄρμονικὴν σύζευξιν τεχνολογίας καὶ πνεύματος μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔτσι ἴσως κάποτε ἀποκατασταθῆ ἡ ἡρεμία στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου».

Ἐπαξίως ἐπιδοθεῖσαι τιμητικαὶ διακρίσεις.

Τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1983, ἐν τῇ μεγάλῃ Αἰθούσῃ Συνεδρίων τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Ξενοδοχείου (Κάραβελ), τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνoῦς Ἐταιρείας Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως International Association for Community Development καὶ ἄλλων προσωπικοτήτων, ἐπεδόθησαν εἰς τὸν Ὀμότιμον Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Στανοῦ κ. Ὁρέστην Λουγιδῆν τιμητικὰ καὶ διακρίσεις (τιμητικὴ πλακέτα τῆς Ἐταιρείας ταύτης, προτομὴ αὐτοῦ φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ γλύπτου κ. Ν. Περαντινοῦ καὶ τιμητικὸν τεῦχος τῶν σχε-

τικῶν προσαγορεύσεων) διὰ τὸ τεράστιον ἐπιστημονικόν, ἀνθρωπιστικόν καὶ ἐθνικόν του ἔργον.

Κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ παρελθὸν ἐδόθη ἀφορμή, ἵνα ἐξάσωμεν τὸ ἔργον τοῦτο. Ἰδιαιτέρως ἔχομεν ἐπισημάνει τὴν δαπάναις αὐτοῦ, κατόπιν προσωπικῶν θυσιῶν, ἀνέγερσιν τοῦ ἐν τῷ περιβάλλοντι τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περικαλλοῦς ἰ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀντύπα, ὅστις, διὰ τοῦ προσωπικοῦ του μόχθου, ἔχει καταστήσῃ ἀκτινοδόλον πνευματικὸν κέντρον, φυτόριον ὑγιῶς προσανατολισμοῦ καὶ καταφύγιον τῶν λαμβανόντων ἐξ αὐτοῦ ὑποτροφίας φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς καὶ τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς.

Ἡ μνημονευθεῖσα ἐπίδοσις τῶν τιμητικῶν διακρίσεων δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν παρούσαν παρατήρησιν, ὅτι ὁ ἐπαξίως τιμηθεὶς Καθηγητὴς ἐξακολουθεῖ νὰ παρουσιάζῃ ἀκαταπύνητον δραστηριότητα κορυφαθεῖσαν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ προβολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυνθοῦ Σταυροῦ εἰς παγκόσμιον κλίμακα, εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανικοῦ ἐρυνθοσταυρικοῦ ιδεώδους, εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Δουριδεῖου Στοματολογικοῦ Κέντρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυνθοῦ Σταυροῦ, εἰς τὴν ὁργάνωσιν τοῦ Ἰδρύματος «Μνήμες τῆς Πόλης», περὶ τοῦ ὁποῦ γίνεταί ἰδιαίτερος λόγος εἰς τὴν ἐπομένην παρατήρησιν, καὶ εἰς πλείους ἄλλας ἐθνεκοινωνικὰς καὶ ἀνθρωπιστικὰς δραστηριότητας, αἵτινες καθιστοῦν τὸν Καθηγητὴν Δουριδὴν πρότυπον ὀλοκληρωτικῆς καὶ ἐμπράκτου ἀφιερώσεως εἰς τὴν προβολὴν τοῦ ἐλληνορθόδοξου ιδεώδους καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συνανθρώπων.

«Μνήμες τῆς Πόλης».

Ἐν συνεχείᾳ θεωροῦμεν ὡς ἐπιβεβλημένον νὰ ἐξάσωμεν ἰδιαιτέρως τὸ δαπάναις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ὁ. Δουριδίου ἰδρυθῆν «Δουριδεῖον Ἰδρυμα - Μνήμες τῆς Πόλης», ὅπερ ἐνεκρίθη διὰ δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως Διατάγματος, ὑπογραφομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰδρυμα, ὡς ἐτονίσθη ἐν σχετικῇ συνεντεύξει Τύπου, ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν διάσωση, εἰς τὴν συντήρησιν καὶ εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀπαράμιλλης ἐθνικῆς, πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ταυτότητος τοῦ φεγγοδόλου πολιτισμοῦ τῆς «Βασιλίδος τῶν πόλεων»... Ἀποσκοπεῖ, ἀκόμη, νὰ ἐνθαρρύνει καὶ νὰ συνδράμει κάθε σχετικῇ σοβαρῇ ἔρευνα καὶ τεκμηριωμένη μελέτη καὶ νὰ ἐπιδιώξει, γενικώτερα, τὴν εὐρύτερη —σὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν— παρουσίασιν καὶ προβολὴν τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν εὐγενῶν αὐτῶν σκοπῶν θὰ ἐπιδιωχθῇ (μετὰ τὴν σχετικῇ διελθούσῃ, μετὰ τὸν πλου-

τισμὸν τοῦ μουσείου κειμηλίων καὶ φωτογραφιῶν, μετὰ περιοδικὰ πληροφορικὰ δελτία καὶ ἐκδόσεις μελετῶν, μετὰ διάφορες δημόσιες ἐκδηλώσεις, ὅπως λ.χ. ὁμιλίαι καὶ ἐκθέσεις, μετὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων οὐ ἐρευνήσι, ποῦ ἡ ἔρευνά τους θὰ συνδέεται μετὰ τὸν βασικὸν σκοπὸν τοῦ Ἰδρύματος, μετὰ ἀπονομὴν βραβείων καὶ τιμητικῶν διακρίσεων, μετὰ τὴν σύστασιν Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐμπειρογνομόνων γιὰ μελέτη καὶ ἔρευνα ἐκκλησιαστικῶν, ιστορικῶν, λαογραφικῶν, γεωγραφικῶν καὶ τοπογραφικῶν, λογοτεχνικῶν, θεατρικῶν, μουσικολογικῶν, χορογραφικῶν, εἰκαστικῶν, νομολογικῶν, δημοσιολογικῶν, οἰκονομολογικῶν, τεχνολογικῶν, ἀθλητικῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, ποῦ σχετίζονται μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἰδιαίτερα θὰ μελετηθῇ ὁ δημόσιος καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος, κατὰ τοὺς τελευταίους προπαντὸς αἰῶνες τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γιὰ νὰ διατηρηθῶν σὴ μνήμη τῶν μεταγενεστέρων οἱ παρὰδοσεις, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὰ κάθε εἶδους πολιτιστικὰ ἐπιτεύγματα τῶν».

Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰδρυμα ἔχει ὑψίστην ἀποστολὴν καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνεργοποίησιν τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ζωῆς συνδέσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν πνευματικῶν οὐσιῶν του. Εὐχόμεθα πᾶσαν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ μεγαλόπνοον αὐτὸ Ἰδρυμα, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κ. Ὁ. Δουριδὴς δὲν εἶναι μόνον ἀκαταπύνητος ἀνθρωπιστὴς καὶ ὁργανωτὴς τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ πεφωτισμένος ὁραματιστής.

Ζήτημα ἠθικῆς τάξεως.

Ἐφημερίδες τινὲς ἐσιγμάτιον τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς ΕΡΤ γραφέντα περὶ τῆς σιάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ὅτι ἡ σιάσις αὕτη ἐξεδηλώθη ὡς φιλικὴ εἶναι κατὰ τὸν κ. Προέδρον τῆς ΕΡΤ ὁχι εἰλικρινές, ἀλλ' ἀποτέλεσμα ὑποκριτικῆς κρατικῆς σκοπιμότητος. Ἴδου τὰ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἄρθρῳ δημοσιευθέντι εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα:

«Γιὰ νὰ περάσει ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ κράτους, εἶναι ἀπαραίτητα κάποια ἀνοίγματα πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν κατεστημένον. Ἀκόμη καὶ τὸ σταυροπροσκύνημα τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελά».

Ἐγὼ γὰρ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔλαβε γνώσιν τοῦ δημοστεύματος αὐτοῦ, ὅπερ τὸν ἐκθέτει ἀνεπαρορτώτως; Ἐφ' ὅσον οὗτος ἐξεδήλωσε τὴν εὐλάβειάν του εἰς τὴν Παναγίαν Σουμελά καὶ ἐπανειλημμένως διεκήρυξε τὰς φιλικὰς καὶ θετικὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, εἶναι ἄρα γὰρ ἐπιτετραμμένον νὰ παρουσιάζεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς ΕΡΤ ὡς διεπόμενος ὑπὸ ἀνειλικρινείας καὶ ὑποκρισίας; Νομίζομεν ὅτι πρόκειται περὶ ζητήματος ἠθικῆς τάξεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Κίνησις Μακαριωτάτου

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1983 ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ:

Ἐλειτο ὄργησε εἰς τὸν Ἱ. Καθεδρικὸν Ναὸν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων (6.1) καὶ ἐτέλεσε τὸν Ἀγιασμόν καὶ εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Χρυσοσπηλαιωτικῆς κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (17.1).

Προέστῃ τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρ. Θήρας κυροῦ Γαβριὴλ γενομένην ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν (29.1).

Ἐτέλεσε τὴν καθιερωμένην δοξολογίαν ἐπὶ τῷ Νέφ Ἔτει (1.1) ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ παρῶν τῶν Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, τῆς ἡγεσίας τῶν Ε.Δ. κ.ἄ. ἐπισήμων. Ὡσαύτως ἐτέλεσε δοξολογίαν ἐπὶ τῷ Νέφ Ἐνιαυτῷ εἰς τὴν ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγίου Παντελεήμονος Ἰλισσοῦ (7.1) διὰ τὰ τέκνα τῶν ἐφημερίων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς (δημοτικοῦ σχολείου), ὡς καὶ εἰς τὴν ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν τῶν Ε.Φ.Τ. ἐν τῷ Παρνασσῷ (16.1) καὶ ἠλόγησε «τὶς βασιλόπιττες».

Προήδρευσε τῆς Δ.Ι.Σ. ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ (11.1) καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γ.Φ.Τ. ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ.

Ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονα, Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαίου, Σάμου κ. Παντελεήμονα, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικον, Ἡλείας κ. Γερμανόν, Δράμας κ. Διονύσιον, Νέας Σμύρνης κ. Χρυσόστομον, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ κ. Γεώργιον, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἰερώνυμον, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Θεόκλητον, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιον, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἰδρύματος Μουσικολογίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβ. Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιον μετὰ τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεργάτου αὐτοῦ Ὑφηγητοῦ κ. Γρ. Στάθη, τὸν Διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» Καθηγητὴν κ. Εὐ-ἀγγελοῦ Θεοδώρου, ὅστις τῷ προσέφερεν βιβλιοδετημένους τόμους τῶν ἐκκλ. περιοδικῶν ἔτους 1982, καὶ τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Κ.Κ.Ε. κ. Χαρίλαον Φλωράκη εἰς ἐθιμοτυπικὴν ἐπίσκεψιν (10.1).

Μετέβη εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον καὶ τὸ Πρωθυπουργικὸν Γραφεῖον τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ ἀντήλλαξε εὐχὰς μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ

Πρωθυπουργοῦ. Τὸν Μακ. Προκαθήμενον συνώδευον οἱ Σεβ. Μητροπολίται Νικαίας κ. Γεώργιος, Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαῖος, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικος καὶ ὁ Παν. Ἀρχιμ. π. Τιμόθεος Τριβιζᾶς, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ι.Σ.

Ἐπεσκέφθη τὸν νοσηλευόμενον εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Σεβ. Μητροπολίτην Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθάγγελον.

Παρηκολούθησε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (30.1) καὶ τὴν σχετικὴν ὁμιλίαν τοῦ Καθηγητοῦ αὐτῆς κ. Κωνσταντίνου Παναπέτρου.

Παρέστη εἰς τὴν δεξίωσιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Τύπου κ. Δημητρίου Μαρσούδα πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ξένου Τύπου δεδεῖσαν εἰς κεντρικὸν ξενοδοχεῖον τῶν Ἀθηνῶν (11.1) καὶ εἰς τὴν κοπὴν τῆς βασιλόπιττας τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων καὶ ἀπονομῆς ὑπ' αὐτῆς τιμητικῶν διακρίσεων εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον κ.ἄ. Μικρασιάτας (31.1). Εἰς ἀμφοτέρως ἐκδηλώσεις συνώδευσε αὐτὸν ὁ Σύμβουλος καὶ Ἐκπρόσωπός του ἐπὶ θεμάτων Τύπου κ. Ἱ. Μ. Χατζηφώτης.

Ἡ ἐπέτειος ἐκλογῆς τοῦ

Μακαριωτάτου ὡς Ἀρχιεπισκόπου.

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἐκλογῆς τοῦ Μακαριωτάτου (12.1) ὁ Παν. Πρωτοσύγκελλος Ἀρχιμ. π. Μάξιμος Ξύδας ἐτέλεσε Θεῖαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς. Παρίσταντο συμπροσευχόμενοι ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης Αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης, ὁ Ὑπεύθυνος τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Μακ. Αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Σπυρίδων Βλαντίκας καὶ ὁ Σύμβουλος καὶ Ἐκπρόσωπος ἐπὶ θεμάτων Τύπου τοῦ Μακ. κ. Ἱ. Μ. Χατζηφώτης.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Μακαριώτατος προσήλθεν εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον καὶ ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῶν συνεργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς.

Γραφεῖον Τύπου

Διεψέσθη ὑπὸ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὡς παντελῶς ἀνακριβῆς ἡ δημοσιευθεῖσα ὑπὸ δύο ἐφημερίδων εἰδησις ὅτι ὁ Μακ. συνεζήτησε μετὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ ΚΚΕ κ. Χαριλάου Φλωράκη τὸ ἐνδεχόμενον παραχωρήσεως ἐκκλ. γαιῶν εἰς τοὺς ἐπαναπατριζόμενους πρόσφυγας. Τοῦτο διέψευσε καὶ ὁ κ. Φλωράκης.

Χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ή ' Α λ λ η λ ε γ γ ύ η

Τὰ τέκνα τῶν Ἱερῶν καὶ τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὰ ὁποῖα φοιτοῦν εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον εἶχον τὴν 7ην Ἰανουαρίου τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμμετάσχουν εἰς ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν, ὀργανωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἐπιστασίᾳ τοῦ Παν. Πρωτοσυγκέλλου Ἀρχιμ. π. Μαξίμου Ξύδα εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τελετῶν τῆς Ἑνορίας Ἀγίου Παντελεήμονος Ἱλισσῶ.

Ἐντὸς ἐγκαρδίας οἰκογενειακῆς ἀτμοσφαιράς, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἔκοψε τὴν βασιλόπιτταν καὶ προσέφερε εἰς τὰ παιδιὰ μετὰ τῶν εὐχῶν του καὶ ἓν δῶρον τῆς πατρικῆς του στοργῆς.

Ἀπευθυνόμενος εἰς τὰ παιδιὰ, ὁ Μακ. ἐξέφρασε τὴν μεγάλην χαρὰν, τὴν ὁποῖαν ἐδοκίμασε ἀπὸ τὴν συνάντησιν αὐτῆν, ποῦ τοῦ ἐνεθύμησε τὰ παιδικὰ του χρόνια, τὴν πατρικὴν του οἰκίαν τὰς ἡμέρας τοῦ Δωδεκαημέρου, τὴν στοργὴν τῶν καλῶν του γονέων καὶ πρὸ πάντων τὸν «παπὰ τοῦ χωριοῦ του, τὸν πιὸ καλὸ παπὰ τοῦ κόσμου». Αὐτὸς εἶναι ὁ κάθε ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ, ὑπεγράμμισε ὁ Μακαριώτατος. Ὁσαύτως ὠμίλησε εἰς τὰ παιδιὰ διὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ἐκεῖνος παιδί, ὅπως αὐτὰ, εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Παναγίας καὶ τὰ ἐκάλεσε νὰ ἀπευθύνονται καθημερινῶς εἰς Ἐκεῖνον, εἰς τὸν μικρὸν Χριστοῦλιν καὶ νὰ τὸν ἔχουν πάντοτε ἐντὸς τῆς καρδίας των, διὰ νὰ εἶναι πάντοτε ζεστή, γεμάτη καλοσύνην καὶ ἀνθρωπιά. Νὰ μείνουν πάντα παιδιὰ, «μὲ ἀπονήρευτη καρδιά».

Τὰ παιδιὰ ἐψυχαγωγήθησαν μὲ τὸ Κουκλοθέατρον τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον προθύμως διέθεσε ὁ Δήμαρχος κ. Δημήτριος Μπέης καὶ μὲ τὴν «μπαντίνα» ἀπὸ παιδιὰ τῆς Ἑνορίας Προφήτου Ἡλιοῦ Ριζουπόλεως, ἡ ὁποία ἔπαιξε ἐπίκαιρα τραγούδια καὶ ἔψαλε τὰ κάλαντα. Ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ ἐγένετο ἐφέτος διὰ πρῶτην φορὰν καὶ ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἦτο φανερὰ ἡ ἱκανοποίησις, ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν προσέλθει μετὰ τῶν γονέων των καὶ ὑπερεπλήρωσαν τὴν αἴθουσαν, ἥτις καταλλήλως εἶχε στολισθῆ ὑπὸ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Ἀντιπροσωπεῖται τῶν 139 Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κατέκλυσαν τὴν μεγάλην αἴθουσαν καὶ τὸν ἐξώστην τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσὸς» καὶ συμμετέσχον εἰς τὴν τελετὴν κοπῆς τῆς βασιλόπιττας, τὴν ὁποῖαν ὀργάνωσε ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη τὴν Κυριακὴν 16 Ἰανουαρίου, 11 π.μ.

Τὴν ἑορτὴν ἐλάμπρυνε διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ καὶ παρευρέθησαν ὁ Παν. Ἀρχιμ. π. Τιμόθεος Τριβιζᾶς, Ἀρχιεργαταεὺς τῆς Ἱ.Σ., ὁ Πρόεδρος τοῦ «Παρνασσῶ» Καθηγητῆς κ. Γεράσιμος Κονιδάρης κ.ά., πολλοὶ κληρικοὶ καὶ πλήθος κόσμου. Ἐψάλη δοξολογία ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἐτει, τῆς ὁποίας προσέστη ὁ Μακαριώτατος συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Παν. Ἀρχιεργαταεὺς. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος ἠλόγησε καὶ ἔκοψε τὴν βασιλόπιτταν περιέχουσαν μίαν χρυσὴν λίραν, ἥτις ἔλαχεν εἰς κυρίαν ἐνὸς Ἑνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου.

Τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἔκανε ὁ Αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης.

Ὡς ἀνέφερε κατὰ τὸ 1982 ὁ Μακ. ἐνεκαινίωσε 3 Στέγας Γερόντων: Ἀγίου Θεράπτοντος Ζωγράφου, Ἀγίων Ἀποστόλων Τζιτζιφιῶν καὶ Ἀγίου Νικολάου Φιλοπάππου. Τὸν Ἀπρίλιον ὁ Μακαριώτατος ἠλόγησε τὸ ξεκίνημα τοῦ τῆς Παπανικολάου. Μέχρι τῆς σήμερον ἐξυπηρετήθησαν 650 γυναῖκες εἰς 21 Ἑνορίας. Δύο ἀποστολαὶ καρδιοπαθῶν παιδιῶν ἔγιναν εἰς ΗΠΑ. 550.000 κυττὰ γάλακτος ἐστάλησαν εἰς Λίβανον. Αἱ κατασκηνώσεις γερόντων ἐσημείωσαν ἐπιτυχίαν. 95 γέροντες διήλθον διακοπὰς εἰς τὸ Ὄρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης. Μὲ 500 ἐκθέματα ἐλειτούργησε ἡ Ἐκθεσις χειροτεχνημάτων. Εἰς 80 Ἰδρύματα ἐγένοντο εἰδικαὶ ἑορταστικαὶ ἐπισκέψεις μὲ δῶρα ἐκ τῶν Ἑνοριῶν. 18 Ἐκδηλώσεις ἔκανε τὸ Πρόγραμμα Συμπαραστάσεως ψυχασθενῶν μὲ Ε.Φ.Τ., τὰ ὁποῖα προσέφεραν 8.150 δέματα ἀξίας 815.000 δρχ. εἰς ψυχασθενεῖς.

Ἐξ ἄλλου, 103 εἰδικαὶ περιπτώσεις ἀσθενῶν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμελέτησε τὸ ὁμώνυμον πρόγραμμα μὲ τελικὴν παροχὴν βοήθειας εἰς 26 ἐξ αὐτῶν. 32 περιπτώσεις φυλακισμένων εἶδε τὸ σχετικὸν πρόγραμμα. 24 ἔλαβον ἐφ' ἅπαξ. Οἱ 7 μηνιαῖον τακτικὸν βοήθημα. 23 περιστατικὰ καρδιοπαθῶν παιδιῶν ἀπησχόλησαν τὸ ἀρμόδιον Γραφεῖον. 9 πλήρεις φάκελλοι ἐστάλησαν εἰς ΗΠΑ καὶ ἀναμένει ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη τὸ «πράσινον φῶς». 30 περιπτώσεις εἶδον τὰ προγράμματα ἄκρας χειρὸς καὶ ἔργων. 13 Κοινωνικοὶ Λειτουργοὶ ἔκαναν 204 ἐφημερίας. Ἐδέχθησαν 968 περιπτώσεις. Ἐπραγματοποιήθησαν 644 συνεργασίαι - ἐπισκέψεις εἰς τὰς Ἑνορίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἀπησχολήθησαν καὶ μὲ 271 ἐξακριβώσεις. 60 Σπίτια Γαλήνης Χριστοῦ καὶ Ο.Ε.Δ.Υ. λειτουργοῦν εἰς τὰς Ἑνορίας. Ἐξυπηρετοῦν 1.020 γέροντας. Διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ «Δάμαρις» ἐδαπανήθησαν 7.400.000 δρχ. Διὰ τὴν Στέγην Κατακοίτων ἐχρειάσθησαν 9.500.000 δρχ.

Ἀπὸ τὰ 139 Ε.Φ.Τ. βοηθοῦνται, μὲ διαφόρους τρόπους ἄνω τῶν 3.000 ἀτόμων κατὰ μῆνα.

Ὁ Ἔργανος Ἀγάπης τὸ 1982 συνεκέντρωσε 20.400.000 δρχ. 30 Ε.Φ.Τ. τροφοδοτοῦν καθημερινῶς τὴν Στέγην Κατακοίτων. Ἐλύθη οὕτω τὸ πρόβλημα τῆς διατροφῆς. Τὸ Κίνημα Ἀγάπης προώθησε εἰς Ἰδρύματα κ.ά. ἀποδέκτας διάφορα εἶδη ἀξίας 11.500.000 δρχ. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως χάρτου καὶ ἄλλων παλαιῶν εἰδῶν συνεκέντρωσε 2.900.000 δρχ. Τὰ Ε.Φ.Τ. προσέφεραν κατὰ τὸ 1982 32.500.000 δρχ. καὶ τὸ Γ.Φ.Τ. 19.000.000 δρχ. διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ Μακαριώτατος ἐξῆγε τὴν προσφορὰν τῶν Ε.Φ.Τ. καὶ ἐξήτησε ἀκόμη μεγαλύτεραν δραστηριοποίησίν των, ὥστε νὰ καλυφθοῦν ὅλαι αἱ ἀνάγκαι καὶ ἀπηύθυνε πρὸς ὅλους τὰς πατρικὰς εὐχὰς του. Τὴν ἐκδήλωσιν ἐπλαισίωσε ἡ Παιδικὴ Μανδελινάτα καὶ Χερσῶν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀποστολάτου, ἡ ὁποία ἐτραγοῦδῆσε διὰ τὰ μέλη τῶν Ε.Φ.Τ. χριστουγεννιάτικα κ.ά. τραγούδια.

Κέντρον Ἐπικοινωνίας Νεότητος

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου εἰς τὸ Κέντρον Ἐπικοινωνίας Νεότητος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς (Ζωοδόχου Πηγῆς) πραγματοποιοῦνται κάθε πρώτην Παρασκευὴν ἐκάστου μηνὸς ἐκδηλώσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Παράδοσιν τῆς Ρωμοσύνης μὲ γενικὸν συντονιστὴν τὸν συγγραφέα κ. Ἱ. Μ. Χατζηφώτην. Οὕτω μέχρι σήμερον παρουσιάσθησαν τὰ ἑξῆς θέματα: Ἡ παράδοσις μας σήμερον, Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, Τὸ Δημοτικὸν Τραγούδι. Ἐγένοντο συζητήσεις μετὰ τῶν νέων, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχον εἰδικοί ὡς ὁ Πρωτοψάλτης Ἐμμανουὴλ Χατζημάρκος καὶ ὁ Λαογράφος κ. Βασίλειος Λαμνάτος.

—Ἡ κοπὴ τῆς βασιλοπίττας τοῦ Κέντρου ἐγένετο τὴν 18ην Ἰανουαρίου εἰς τὴν αἴθουσαν «Ἅγιος Τιμόθεος» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐμμανουὴλ Μπενάκη. Δοξολογίαν ἐτέλεσε ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος, ὁ ὁποῖος καὶ ἠλόγησε καὶ ἔκοψε τὴν πίτταν. Χριστουγεννιάτικα κ.ά. τραγούδια ἀπέδωσε ἡ παιδικὴ χορωδία τοῦ Ὑφανοτροφείου.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Μὲ ἰδιαιτέραν λαμπρότητα καὶ ἐπισημότητα κατὰ τὴν 2 Φεβρουαρίου, ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἡ Καλαμάτα, πλέουσα εἰς τὸ κυανόλευκον, ἐώρτασε τὴν Πολιοῦχον τῆς «Παναγίαν Ὑπαπαντὴν».

Ἡ λαϊκὴ συμμετοχὴ κατὰ τὸν ἑορτασμὸν αὐτὸν ἦτο τόσο μεγάλη καὶ αἱ ἐκδηλώσεις εὐλαβείας τῶν χιλιάδων προσκυνητῶν πρὸς τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, φυλασσομένην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος, ἦσαν τόσο ἐντονοὶ καὶ συγκινητικαί, ὥστε προεκάλεσαν βαθειὰν ἐντύπωσιν. Οὕτω διὰ μίαν ἀκόμη φορὰ κατεδείχθη περιτράνωσ ὅτι εἶναι ἰσχυρότατον τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ.

Τὸν ἑορτασμὸν ἐτίμησαν καὶ ἐλάμπρυναν διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν ὀ Προέδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φωκίδος κ. Χρυσόστομος, Ἄρτης κ. Ἰγνατίου, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Χίου κ. Διονύσιος, προσκεκλημένοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, ὁ Νομάρχης Μεσσηνίας κ. Νικόλαος Φαρμάκης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, οἱ Μεσσηνιοὶ βουλευταί, ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ Στρατεύ, Ναυτικοῦ, Ἀεροπορίας καὶ Χωροφυλακῆς, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ὁ Δήμαρχος Καλαμάτας κ. Σταῦρος Μπένος μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν Μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Καλαμάτας καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Δημάρχων τῶν μεσσηνιακῶν πόλεων, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Καλαμάτας, ἐκπρόσωποι τῶν λοιπῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως.

Τὴν 1ην Φεβρουαρίου, παραμονὴν τῆς ἑορτῆς, καὶ περὶ ὥραν 6.30 μ.μ., ἤρχισε τελούμενος εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Μητροπολιτικὸν Ἱερὸν Ναὸν Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος, μετὰ ἐκκλησιαστικῆς λαμπρότητος, ὁ Μέγας Ἐσπερινός, χοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, Φωκίδος κ. Χρυσόστομου, Ἄρτης κ. Ἰγνατίου, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου καὶ Χίου κ. Διονυσίου. Τὸν

θεῖον λόγον ἐκήρυξε πρὸς τοὺς προσκυνητάς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατακλύσει τὸν Ἱερὸν Ναὸν, ὁ προεξάρχων τῆς χοροστασίας Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Διονύσιος.

Ἀκολούθως ἐτελέσθη εἰς τὸν αὐτὸν Ἱερὸν Ναὸν ἀγγυανία, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε πυκνότερον ἐκκλησίασμα.

Τὴν πρωΐαν τῆς 2ας Φεβρουαρίου, ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Χρυσόστομου, χοροστατήσαντος κατὰ τὸν Ὁρθρον καὶ ἐνδυσθέντος τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, κατὰ παλαιοτάτην ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, εἰς τὸν Σολέαν τοῦ Ναοῦ, συλλειτουργησάντων αὐτῷ τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω τεσσάρων Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ συμμετασχόντων Ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἄλλων ὀφφικιούχων Κληρικῶν. Τὴν πανηγυρικὴν αὐτὴν Θεϊαν Λειτουργίαν, ἥτις μετεδίδετο δι' ἀπ' εὐθείας συνδέσεως ἐκ τῆς Ε.Ρ.Τ., παρηκολούθησαν οἱ ἐπίσημοι καὶ πολλοὶ χιλιάδες χριστιανῶν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ, εἰς τὸν ἐκτεταμένον αὐλοῖον χώρον αὐτοῦ.

Εὐθὺς μετὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν, ἐτελέσθη, συμφῶνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας, Δοξολογία, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνου Καραμανλῆ, τὸν ὁποῖον ἐν ἐπισημότητι, κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐθιμοτυπικὸν πρωτόκολλον ὑπεδέχθη εἰς τὰ προύλαια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐγένετο ἡ λιτάνευσις τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης «Παναγία Ὑπαπαντὴ» διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, τῶν ἐπισήμων, τμημάτων τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, συγκροτημάτων Φιλαρμονικῆς, ἀντιπροσωπειῶν τῶν σχολείων τῆς πόλεως καὶ τῶν χιλιάδων προσκυνητῶν. Εἰς τὴν συμβολὴν τῆς πλατείας 23ης Μαρτίου καὶ τῆς ὁδοῦ Ἀριστομένους ἀνεπέμφθη ἡ συνήθης κατὰ τὰς λιτανείας Δέησις, μεθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀσπασθεῖς τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἀπεχώρησε τῆς πομπῆς.

Κατὰ τὸ πέρασ τῆς λιτανείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν βαθμίδων τῆς μεσημβρινῆς θύρας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑπαπαντῆς, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν χιλιάδων προσκυνητῶν, ἀπήθυνε σύντομον μῆνυμα, ἀναφερθεὶς κατ' αὐτό, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀγίων χειρῶν τοῦ δικαίου Συμεῶν, αἱ ὁποῖαι ἐβάστασαν εἰς τὸν Ναὸν τὸν τεσσαρακονθήμερον Ἰησοῦν, εἰς τὰς ἱερὰς χεῖρας ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι, διὰ μέσου τῶν χριστιανικῶν αἰῶνων, ἀνυψώθησαν ἱκετευτικαὶ καὶ λατρευτικαὶ πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ἀνήγειραν ἱερὰς Ναοὺς, ἔγραψαν τόμους θρησκευτικῶν βιβλίων καὶ παρουσίασαν ἀξιοθαύμαστον κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον, ἀνεφέρθη δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς δεξιὰς χεῖρας, αἱ ὁποῖαι κατὰ καιροὺς ἀνυψώθησαν ἐχθρικά πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του, ἀλλ' ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ των. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐκάμφθη, οὐδὲ θὰ καμφθῆ ποτὲ ἐκ τῶν ἔργων τῶν βεβήλων αὐτῶν χειρῶν, διότι τὴν στηρίζει ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ δικαίου Συμεῶν, εἶναι «σημεῖον ἀντιλεγόμενον». Ἀντιθέτως, προσεύχεται νὰ μετατρέπονται αἱ ἀνίεραι αὐταὶ χεῖραι εἰς ἱερὰς καὶ ἡγιασμένας τοιαύ-

τας. Έν τέλει ό Σεβ. Μητροπολίτης ηύχαρίστησε τόν Πρόεδρον τής Δημοκρατίας, τούς Σεβ. Άρχιερείς και τούς λοιπούς επισήμους, τόν Ιερών Κλήρον και τόν λαόν, οι όποιοι μετέσχον εις τόν έορτασμόν και έπεκαλέσθη επί πάντας τήν βοήθειαν και τήν σκέπην τής Παναγίας.

Ί. Μητρόπολις Άλεξανδρουπόλεως.

Μοναστική αδελφότης εκ 18 μοναχών εγκαιεστάθη εις τήν Ί. Μονήν Κοιμήσεως τής Θεοτόκου, τής γνωστής υπό τήν έπωνυμίαν «Παναγία του Έβρου». Τό ξεχωριστόν τουτο δια τήν τοπιικήν Έκκλησίαν γεγονός θεωρείται υπό τών πιστών τής περιοχής ως ιδιαίτερα εύλογία του Θεού και τής Παναγίας εις τόν άκριτικόν Έβρον. Ή εγκαιεστασις τών μοναζουσών έγένετο με τήν κανονικώς προβλεπομένην διαδικασίαν.

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Άλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος υπέβαλεν εις τό Ήσυχαστήριον του Άγίου Ίωάννου του Θεολόγου (Σουρωτή Χαλκιδικής) τό σχετικόν αίτημα κατόπιν προσωπικής του εκεί επισκέψεως. Ή αδελφότης τής Σουρωτής, με τήν συγκατάθεσιν του γέροντος πνευματικού άρχιμ. π. Πολυκάρπου Μαντζάρογλου και σύμφωνον γνώμην τής Καθηγουμένης γεροντίσης Φιλοθέης, έλαθεν τήν άπόφασιν όπως συνοδεία εκ 18 μοναχών «μεταφρευθή» εις τήν «Παναγίαν του Έβρου». Εις τήν ολοκλήρωσιν τής άποφάσεως αυτής συνετέλεσεν άποφασιστικώς ή εύλογία και έγκρισις του Σεβ. Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Συνεσιου, εις τήν δικαιοδοσίαν του όποιου υπάγεται τό Ήσυχαστήριον Σουρωτής.

Ήδη ή αδελφότης τής «Παναγίας του Έβρου» προέβη εις τήν ανάδειξιν ως προσετώσης τής μοναχής Μακρίνης καθώς και τής Διοικούσης Έπιτροπής. Θα άκολουθήσει ή σύνταξις έσωτερικού Κανονισμού και ή θάσει αυτού έκλογή τής ήγουμένης. Ή Ί. Μονή εύρίσκεται εις παραθαλάσσιον περιοχήν, πλησίον τής κοινότητος Μάχη Άλεξανδρουπόλεως.

Ίερά Μητρόπολις Μαρωνείας και Κομοτηνής

Συγχαρητήριο έγγραφον προς τόν Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ροδότης κ. Σπυρ. Άργυρόπουλον άπηόθυνεν ό Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Δαμασκηνός, «διά τήν πολύτιμον προσφοράν αυτού προς ήθικόν έξυγιάνσιν τής κοινωνίας και δή τής νεότητος, δια τής άνυστάκτου παρακολουθήσεως τών κέντρων διαφθοράς και προστασίας τών νέων εκ τών ήθικών κινδύνων» ως και «διά τήν επέμβασιν αυτού, ώστε να ματαιωθή κινηματογραφική προβολή έργου αίσχιστου, δυσφημιστικού τής Έκκλησίας εις τήν πόλιν τής Κομοτηνής...». Έν τέλει εκφράζει τήν εύχήν «τό φωτεινόν παράδειγμά του να τό άκολουθήσουν και άλλοι, μιμούμενοι τήν αταλάντευτον μαχητικότητα και τήν παρησίαν» του κ. Εισαγγελέως.

Ίερά Μητρόπολις Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Εις τήν Αΐθουσαν του Πνευματικού Κέντρου του ΐ. Προσκυήματος Άναστάσεως του Χριστου Σπάτων, έπραματοποιήθησαν με επιτυχίαν αι εργασίαι του Η΄ Ίερατικού Συνεδρίου, κατόπιν προσκλήσεως και υπό τήν προεδρίαν του Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Άγαθόνικου (7 και 8 Δεκεμβρίου 1982). Μετά τήν Θ. Λειτουργίαν εις τόν ΐ. Ναόν του Προσκυήματος, εις τήν παρακειμένην Αΐθουσαν του Πνευματικού Κέντρου, ό Σεβ. άνέπεμψε δέησιν υπέρ ευδοώσεως τών έργων του Συνεδρίου και ηύχαρίστησε τούς επισήμους δια τήν τιμητικήν παρουσίαν των, οιτινες άφου άπήύθυναν χαιρετισμόν προς τούς Συνέδρους άπεχώρησαν.

Πρώτος εισηγητής ήτο ό όμοτ. Καθηγητής τής Θεολογικής Σχολής κ. Μ. Σιώτης όστις άνέπτυξε τό θέμα «Ή Ένορία, τό κύτταρον τής Έκκλησίας».

Τήν επομένην ήμέραν, 8ην του μηνός, μετά τήν Άκολουθίαν του Όρθρου, ό Καθηγητής κ. Κων. Μουρατίδης άνέπτυξε τό θέμα «Χρίσις του πολιτισμού και τό μέλλον του άνθρώπου», δια να τόν διαδεχθή εις τό θήμα ό Καθηγητής κ. Βλ. Φειδάς, όστις διεξήλθε τό θέμα «Ή Έκκλησία και οι ιδεολογικές ζυμώσεις στο νεώτερο Έλληνισμό».

Μεθ΄ εκάστην εισηγησιν ήκολούθει συζήτησις. Έν τέλει ό Σεβ. Ποιμενάχης άπήύθυε προς τούς Συνέδρους πατρικάς υποθήκας και συμβουλάς και προσέφερεν εις έκαστον τήν καλλιτεχνικήν έκδοσιν «ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ» τής Άποστολικής Διακονίας. Μετά τό γεύμα, τό όποιον παρέθεσεν ή Ί. Μητρόπολις, οι Κληρικοί - Σύεδροι άνεχώρησαν.

● Εις λεπτομερή άπολογισμόν του κατά τό έτος 1982 επιτελεσθέντος υπό τής Ί. Μητροπόλεως έργου προέβη ό Σεβ. κ. Άγαθόνικος, εις Αΐθουσαν του Πνευματικού Κέντρου (Σπάτα, 30 Ίανουαρίου), ενόπιον του Ιερού Κλήρου και πολλών προσκεκλημένων. «Έχομεν καθήκον, ειπεν μεταξύ άλλων, μακράν θορύβων και επιδείξεων, να ενημερώσωμεν δια τό συντελεσθέν εκκλησιαστικόν έργον με τήν βοήθειαν του Θεού...». Εΐτα άνεφέρθη εις τό λειτουργικόν, κηρυκτικόν, διαφωτιστικόν, κατηχητικόν, αντιαιρετικόν, φιλανθρωπικόν, οικοδομικόν κλπ. έργον, εις τας πραγματοποιηθείσας Ιερατικάς και λοιπάς συνάξεις, προσκυνηματικάς εκδρομάς, άνεγέρσεις ναών, ιδρύσεις νέων ένοριών, προικοδοτήσεις άπόρων κορασίων κλπ. Τέλος, εξέφρασε τας εύχαριστίας του προς τούς εν Κυρίω συνεργούς του, κληρικούς και λαϊκούς.

Ί. Μητρόπολις Περιστερίου

Πρωτοβουλία και μερίμνη του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου ήρχισαν από τόν παρελθόντα μήνα τά μαθήματα του ίδρυθέντος «Φροντιστηρίου Βυζαντινής Έκκλησιαστικής Μουσικής», εις τήν Αΐθουσαν του Μητροπολιτικού ΐ. Ναού Εύαγγελιστριάς. Τά μαθήματα παρακολουθούν μαθηταί Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων του Δημοτικού ως και του Γυμνασίου. Οι ενδιαφερόμενοι άς άπευθύνονται εις τόν κ. Κων. Βλάχον, πρωτοψάλτην του Μητροπολιτικού Ναού, ό όποιος διευθύνει και τό Φροντιστήριο.

Ίερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Με κεντρικόν θέμα «Τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου» καὶ εἰσηγητὰς τοὺς ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπον Χρυσικὸν καὶ πρωτοπρ. κ. Ἰωάννην Βεργέζον, ἐπραγματοποιήθη τὸ 18ον Ἱερατικὸν Συνέδριον τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, τὸ ὁποῖον ἐπλαίσωσεν ἡ Βυζαντινὴ Χορωδία ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Σπ. Σιμιτζῆ καὶ ἐτίμησαν αἱ Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ.

Ὁ Σεβ. κ. Χρυσόστομος ἔδωκεν εἰς τοὺς συνέδρους πατρικὰς νοουθεσίας καὶ ὁδηγίας.

● Εἰς τὸ ὕψος τοῦ 1.500.000 δρχ. ἔφθασαν αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τὸν «Ἐρανον τῆς Ἀγάπης — 1982». Ἐκ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ διετέθησαν ἀμέσως —πρὸ τῶν ἐορτῶν— 320.000 δρχ. εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας καὶ 60.000 δρχ. διὰ τὸ χριστουγεννιάτικο γεῦμα τῶν κρατουμένων εἰς τὰς φυλακὰς Χαλκίδος. Ἐπαινετὴ ὑπῆρξε καὶ ἡ προθυμία προσφορᾶς εἰδῶν ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ ἔξ φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τὴν ὁποῖαν ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος τὴν 26η Δεκεμβρίου διὰ τοὺς συνεργάτας τῶν ἔργων ἀγάπης, ἔκαμε ἀπολογισμὸν τοῦ Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου καὶ ἠκολούθησε δεξιῶσιν των.

● Εἰς τὴν σειρὰν μαθημάτων τῆς Σχολῆς Ὑποψηφίων Κατηχητῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, κατὰ τὸ διάστημα 23 Ὀκτωβρίου 1982 ἕως 29 Ἰανουαρίου 1983 ὠμίλησαν οἱ ἑξῆς:

Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος (23.10.82) Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Χρυσικός, πρωτοσύγκελλος (30.10) κ. Δημ. Μποσινάκης, ψυχολόγος (6.11) Ἀρχιμ. κ. Διονύσιος Μάνταλος ἱεροκήρυξ - δ)ντῆς τῆς Σχολῆς (13.11) δ. Μαγδαληνὴ Ἀργυράκη, θεολόγος καθηγήτρια (20.11) κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, Καθηγητῆς Παν)μίου (27.11) κ. Βασίλειος Χαραμαντίδης, θεολόγος (4.12) κ. Ἀλέξ. Σταυρόπουλος, ἐπιμελητῆς Παν)μίου (11.12) Ἀρχιμ. Ἰωάννης Κορίτζης (8.1.83) δ. Σοφία Μουρούκα, δ)ντρια τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν (15.1) δ. Βασ. Κωνσταντινάκη, θεολόγος (22.1) κ. Κων)νος Τριανταφύλλου, θεολόγος - Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως (29.1).

Τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου ἔλαβε χώραν ἡ τελετὴ ἀπονομῆς τῶν πτυχίων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ίεραὶ Μητροπόλεις Κῶου καὶ Βελγίου

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1982 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ Μητροπολίτου Κῶου κ. Ἰεζεκιὴλ καί, εἰσηγήσει τοῦ Πατριάρχου, ἀπεφάσισεν ἀμέσως τὴν πλήρωσιν τῆς οὕτω χηρευσάσης Μητροπόλεως Κῶου. Πῆφον δὲ κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ, Μητροπολίτης Κῶου ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βελγίου κ. Αἰμιλιανός, ὁ ὁ-

ποῖος εἶχε διατελέσει ἐπὶ αἰδίου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου Πρωτοσυγκελλεύων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς Μητροπολίτης Σελευκείας. Οὗτος ἐξελέγη τὴν 12ην Αὐγούστου 1968 ποιμενάρχης τῆς νεοσυστάτου Μητροπόλεως Βελγίου καὶ Κάτω Χωρῶν με ἔδραν τὰς Βρυξέλλας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μετέβη τὴν 29ην Δεκεμβρίου εἰς Ρόδον, ἔνθα, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Πατριαρχείου, ἐτέλεσε τὸ Μ. Μήνυμα, τὴν 30ὴν δὲ μετέβη εἰς Κῶ, ἔνθα, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυριδῶνος, ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἐνθρόνισις αὐτοῦ.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 23ης Δεκεμβρίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξέλεξε Μητροπολίτην Βελγίου τὸν ἐκ Χίου ἀπόφοιτον τῆς Ἱεράς Θεολογικῆς Σχολῆς Χαλκίδος, μέχρι τοῦδε Βοηθὸν Ἐπισκόπον Βελγίου, Θεοφιλ. Ἀπολλωνιάδος κ. Παντελεήμονα. Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Βελγίου ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπισημότητος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Ἐνωσις Ὀρθοδόξου Νεολαίας τῆς Κένυας ὠργάνωσεν ἀπὸ 17-19 Δεκεμβρίου 1982 μεγάλην μουσικὴν ἐκδήλωσιν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Σεμινάριον «Μακάριος ὁ Γ'», εἰς Ναϊρόμπι. 25 χορωδίαὶ νέων ἔλαβον μέρος, προερχόμεναι ἐκ τῶν πέντε ἐπαρχιῶν τῆς Κένυας, ὡς καὶ 1.000 περίπου ἄτομα. Ἡ ἐκδήλωσις ἤρχισε διὰ τῆς ἀναγνώσεως μηνύματος τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Ἀναστασίου (Γιαννουλάτου), τοποτηρητοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, χαιρετισμοῦ τοῦ κ. MOSES MUGO, Προέδρου τῆς Ἐνώσεως, ὡς καὶ ὁμιλίας τοῦ Δρος Α. Τίλλυρϊδη, Διευθυντοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Σεμιναρίου. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Μακαρίου εἰς τὴν διάδοσιν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν, ὁ ὁμιλητῆς ὑπεγράμμισεν ὅτι οὕτως ἐθεμελίωσε τὸ Θεολογικὸν Σεμινάριον «πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἀφρικανοὺς ἀδελφούς μας εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα κέντρον ἀπὸ τὸ ὁποῖον νέοι Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ θὰ διαδώσουν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν τοῦ κόσμου». Ὁ ὁμιλητῆς συνέχισεν: «Ἡ ἀφοσίωσις ὄλων σας εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὸ χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον μῆς στερεᾶς καὶ αἰωνίου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Εἶθε τὸ μέλλον αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Καλεῖσθε νὰ μοιρασθῆτε τὸ πνεῦμα τοῦ ὀρθοδόξου ἥθους καὶ τῆς ὀρθοδόξου σκέψεως (...). Ἀναλάβετε με θάρρος τὰς εὐθύναι σας, ἐνδεδυμένοι τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ ἀντισταθῆτε εἰς τὸ κακὸν καὶ νὰ οἰκοδομήσετε μίαν ζωὴν, ἡ ὁποία νὰ εἶναι ὠλοκληρωμένη καὶ χαρούμενη».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Κατ' Ὀκτώβριον 1982 ἡ Α.Χ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ CANTERBURY Δρ ROBERT RUNCIE ἐπισκέφθη ἐπίσημως τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας. Τὴν Α. Χάριν

συνώδεον οί Αίδεσιμολ. MALCOLM MOORE, εφημέριος τών Άνακτόρων, και RICHARD BROWN, εφημέριος τών βρεταννικών πρεσβειών εις Σόφιαν και Βουκουρέστιον. Μετά την καθιερωμένην Δοξολογίαν, κατά την όποιαν ό Προκαθήμενος τής Άγγλικανικής Έκκλησίας επεκαλέσθη τās πρεσβείας του Άγίου Βασιλέως Βόριδος - Μιχαήλ, του «ένδόξου μάρτυρος του Χριστού, ό όποιος έδάπτισε τόν βουλγαρικόν λαόν», έπραγματοποιήθη μία πρώτη σύσκεψις αυτού μετά του Μακ. Πατριάρχου κ. Μαξίμου και τών μελών τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας. Έπηκολούθησαν επισκέψεις εις τὰ άνά την χώραν μοναστήρια, ώς τās μονάς του ΒΑΤΣΚΟΒΟ, του ΡΛΟΒ-ΔΙΝ, του ΣΑΜΑΚΟΒ κ.λπ.

Κατά την έπίσημον θείαν Λειτουργίαν, τελεσθεισαν την 10ην Όκτωβρίου εις τόν Μητροπολιτικόν Ναόν του Άγίου Άλεξάνδρου Νέφσκυ τής Σόφιας, ό Μακ. Πατριάρχης κ. Μάξιμος ύπενθύμισεν εις τόν φιλοξενούμενόν του ότι ή ένναρις του διαλόγου μεταξύ τών δύο Έκκλησιών είχε γίνει την 11ην Ίουνίου 1972 παρουσία του Δρος RAMSEY, τότε Άρχιεπισκόπου του CANTERBURY. Έπρόκειτο περι διάλογου, ό όποιος έφερεν έγγύτερον όχι μόνον δύο Έκκλησίας, αλλά και δύο λαούς. «Άς μη λησμονώμεν», ένυπέχισεν ό Πατριάρχης, «ότι ή Έκκλησία είναι ένας θεανθρώπινος οργανισμός διευθυνόμενος όχι από ήμās τούς ανθρώπους, αλλά από την άόρατον θείαν κεφαλήν του, τόν Χριστόν (Έφ. 5,23). Όφείλομεν, έπομένως, να ακολουθώμεν την όδόν, την όποιαν Έκεινος χαράσσει και ή όποία οδηγεί εις την προσέγγισιν, την άγάπην μεταξύ τών ανθρώπων ώς και την συνεννόησιν όλων τών λαών τής γής».

Άπαντών, ό Προκαθήμενος τής Άγγλικανικής Έκκλησίας ηχαρίστησε τόν Μακ. Πατριάρχη και την Έκκλησίαν τής Βουλγαρίας δια την παρασχεθεισαν θερμήν φιλοξενίαν και έξήρε τόν ιστορικόν ρόλον τών βουλγαρικόν μοναστηριών δια την πολιτιστικήν ανάπτυξιν του βουλγαρικου έθνους — πράγμα τó όποιον άνεγνώρισε και ό ίδρυτής του σημερινού βουλγαρικου κράτους. «Ός μέλη τής Άγγλικανικής Έκκλησίας, ειπεν, «αίσθανόμεθα έαυτοūs κοντά εις τόν άγώνα του λαού σας δια την διαφύλαξιν τής έθνικής του ταυτότητος. Πράγματι, και ή Έκκλησία τής Άγγλίας επανήλθε και αυτή κατά την έποχην κατά την όποιαν ίδρύθη εις την τέλεσιν τής θείας λειτουργίας εις την ιδικήν της γλώσσαν και, άν και ούδόλωσ επιθυμούντες να χωρισθώμεν τής Καθολικής Έκκλησίας, άνεπτύξαμεν τās ιδικάς μας παραδόσεις και την άυτονομίαν μας».

«Είμαι όρθόν», ένυπέχισε, «να είμεθα ύπερήφανοι δια τó παρελθόν μας, ήμεις οί Χριστιανοί όμως όφείλομεν να μη επαναπαυώμεθα επί τών διαφών τής κληρονομίας μας, έγείροντες τείχη τὰ όποια, δια να διαφυλάξουν αυτήν, οδηγούν εις μίαν ζωήν στείραν και άπομεμονωμένην. Ό εϋρών την ψυχήν αυτού άπολέσει αυτήν' (Ματθ. 10,39). Άντι τούτου, καλούμεθα να προτείνωμεν εις τόν κόσμον εκείνο, τó όποιον μās έχάρισεν ό Θεός: να αγαπώμεν εκείνους οί όποιοι είναι εκτός τής άγάπης μας και να βλέπωμεν τούς γείτονάς μας με τὰ μάτια του Χριστού, θέτοντες

τόν έαυτόν μας δια τής άφιλοκερδούς εργασίας μας εις την ύπηρεσίαν τής κοινωνίας».

«Όφείλομεν», κατέληξε, «να είμεθα ίκανοί να λέγωμεν ό εις εις τόν άλλον την άλήθειαν συνεχίζοντας να ζώμεν ως άδελφοί».

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ό άντιπρόσωπος του Βατικανού εν Έλλάδι έπίσκοπος Τζιοβάννι Μαριάνι ένένετο προσφάτως έπισήμως δεκτός εις άκρόασην υπό του Προέδρου τής Δημοκρατίας κ. Κων. Καραμανλή.

—Ό Ιωβηλαϊόν τής ένδόξου Άναστάσεως του Κυρίου εκηρύχθη υπό του πάπα Ίωάννου - Παύλου Β' τó έτος 1983, επί τή συμπληρώσει 1950 ετών από τής Άναστάσεως Αύτου. Άνάλογον Ιωβηλαϊόν είχε κηρύξει και ό πάπας Πίος ΙΑ' τó 1933 προό πενήκοντα ετών. Η ένέργεια αυτή στηρίζεται εις την επικρατούσαν πεποίθησιν ότι ό Κύριος έσταυρώθη και άνέστη κατά τó 33ον έτος τής ηλικίας του.

—Ό πάπας Ίωάννης - Παύλος Β' ίδρυσε «Άποστολικήν Έξαρχίαν» δια τούς Ρουμάνους «Άνατολικούς Καθολικούς» τών Η.Π.Α.

—Ό Άρχιεπίσκοπος του Παλέρμο καρδινάλιος Παπαλάρντο άνέθεσεν εις ειδικήν έπιτροπήν την μελέτην τών προβλημάτων, άτινα δημιουργούνται εκ τής εν Σικελία έγκληματικής δράσεως τής «Μαφίας».

—Η Έθνική Τράπεζα τής Πολωνίας έκυκλοφόρησε νομίματα (δυσ έκατομύρια «ζλότυ») με την προσωπογραφίαν του πάπα Ίωάννου - Παύλου Β'.

—Τα Ταχυδρομεία τής Ούγγαρίας εκυκλοφόρησαν νέαν σειράν γραμματοσήμων άφιερωμένην εις έργα τέχνης του Βατικανού.

—Τα 93οο τών ιδιωτικόν σχολείων τής Γαλλίας άνήκουν εις την Ρωμαιοκαθολικήν Έκκλησίαν και εκπαιδεύουν 962.942 μαθητάς βασικής εκπαιδεύσεως και 918.885 μαθητάς γυμνασίου και λυκείου.

—Ό Ίταλός Σαλεσιανός Ιεραπόστολος Σίλβιο Λομάτσι έδολοφονήθη υπό άγνώστων εν Χόνγκ - Κόνγκ.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Τό υπό τής «Άναμορφωμένης Έκκλησίας» τής Ούγγαρίας ίδρυθέν Θεολογικόν Σεμινάριον εορτάζει κατά τó τρέχον έτος την 445ην επέτειον από τής ίδρύσεως αυτού. Παρά τās υπό τó κομμουνιστικόν καθεστώς δυσκολίας, φοιτούν εις τó Σεμινάριον 90 σπουδαστάι. Η φοίτησις είναι πενταετής.

—Η Διεθνής Ίεραποστολή δια τó Σουδάν έτοιμάζει εις την Άντις Άμπέμπα την έκδοσιν τής Άγίας Γραφής εις την Αιθιοπικήν δια τής αιθιοπικής γραφής.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ίακώβου Γ. Κλεομβρότου, Μητροπολίτου Μυτιλήνης, Mytilena Sacra, τόμος τέταρτος, Ναιό - Καμηλία (Ν - Ω) Ίστορία - Τέχνη, Θεσσαλονίκη 1981, σσ. 646.

1. Έκδόθηκε ο τέταρτος και τελευταίος τόμος της σειράς «Mytilena Sacra, που έχει αντικείμενο την ιστορική έρευνα και την αρχαιολογική (καλλιτεχνική) ανάλυση και παρουσίαση όλων των σωζομένων Έκκλησιαστικών μνημείων της Ί. Μητροπόλεως Μυτιλήνης.

Στόν τόμο αυτό έ συγγραφέας, Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ίάκωβος εξετάζει τους Ναούς και τα Ιερά κειμήλια των υπόλοιπων κωμοπόλεων και χωριών της Θεοσώστου Έπαρχίας του, των οποίων τα αρχικά γράμματα συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα των γραμμάτων του αλφαριθμητικού Ν - Ω.

Συγκεκριμένα περιγράφει τα Sacra, τα Ιερά σεβάσματα 23 κωμοπόλεων και χωριών της Έπισκοπικής του δικαιοδοσίας.

Άκόμη περιγράφει το παρεκκλήσιον του Άγ. Ίακώβου του Βοστανιεύου Γενικού Νοσοκομείου και τέλος,

στο Παράρτημα, το νέο ένοριακό Ναό της πόλεως Μυτιλήνης του Άγ. Ίωάννου του Προδρόμου Καλλιθέας.

Ο ύπ' όψη τόμος με την εξαιρετη τυπογραφική εμφάνιση, εξώφυλλο στολισμένο με λιθογράφημα του σκιτσογράφου κ. Γεωργίου Καραδέλλη, που παριστάνει τον Βυζαντινό Ναό της Παναγίας «Τρουλλωτής», κρίματος του 14ου αιώνας, αποτελείται από 646 σελίδες και αφιερώνεται από τον συγγραφέα με εulάθεια «Σ' όλους αυτούς που έκτισαν τους Ιερούς Ναούς, στους άγιους Άρχιερείς που τους καθηγίασαν και στους εulάθεστάτους Έφημερίους που ελειτούργησαν...».

Η περιγραφή των Ναών και των Ιερών κειμηλίων πλουτίζεται από σχετικές με τα περιγραφόμενα ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

Τέλος ο παρών τόμος κατακλείεται με Παράρτημα (σ. 563 - 646), όπου συμπεριλαμβάνονται: Ο νέος ένοριακός ναός Μυτιλήνης του άγ. Ίωάννου του Προδρόμου Καλλιθέας, Πίναξ εικόνων, Κατάλογος πινάκων, Εύρετήριο ναών, μονών, παρεκκλησίων και εξωκκλησίων της Ί. Μητροπόλεως Μυτιλήνης και Πίναξ περιεχομένων.

2. Η μέθοδος που ακολουθεί ο Σεβασμ. συγγραφέας είναι ή ίδια που χρησιμοποίησε και στους προηγούμενους τόμους.

— Έν Ίνδονησία ή φυλή Ντάνι απέκτησε την Καινήν Διαθήκην εις την τοπικήν της γλώσσαν. Η μετάφρασις ήτοιμάσθη υπό Ιεραποστόλων έν συνεργασία μετά της Βιβλικής Έταιρείας της Ίνδονησίας.

— Είς το Καπιτόλιον της Ουάσιγκτον, παραπλεύρως πρὸς τοὺς άνδριάντας και τὰς προτομάς τῶν μεγάλων της Ιστορίας του άμερικανικοῦ λαοῦ, θα στηθῆ και ή προτομή του μαύρου πάστορος Μάρτιν Λούθερ Κίγκ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Άκαδημία και ή Άκαδημία τῶν Διαμαρτυρομένων Θεολόγων της Βαρσοβίας ὠργάνωσαν συμπόσιον επί του θέματος «Ο Λούθηρος ἐξ ἐπόψεως οίκουμενικής».

— Ο Πάπας Ίωάννης - Παῦλος ο Β' θα επισκεφθῆ την έν Ρώμη Έκκλησίαν τῶν Λουθηρανῶν και θα ὀμιλήσῃ εις τὸ ἐκκλησίασμα.

— Η κοινή Έπιτροπή της Διασκέψεως τῶν (ρωμαιοκαθολικῶν) Έπισκόπων της Δυτικῆς Γερμανίας και της Έλληνορθοδόξου Μητροπόλεως Γερμανίας υπό την προε-

δριαν αντίστοιχως του Έπισκόπου PAUL - WERNER SCHEELE και του Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Αύγουστίνου κατά την τρίτην συνεδριαν αυτής την 15ην Δεκεμβρίου 1982 προσέθη εις μίαν γενικὴν ἀποτίμησιν του ἐγκριθέντος εις Μόναχον (Ίούλιος 1982) κειμένου συμφωνίας της Έπιτροπῆς Θεολογικοῦ Διαλόγου της Όρθοδόξου και της Ρωμαιοκαθολικῆς Έκκλησίας. Η Έπιτροπή κατέληξεν εις τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ Κείμενον τουτο ἀποτελεῖ σημαντικὸν βῆμα πρὸς την κατεύθυνσιν της προσεγγίσεως τῶν Έκκλησιῶν Δυτικῆς και Άνατολικῆς δοθέντος ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον κοινὸν θεολογικὸν κείμενον τῶν δύο Έκκλησιῶν ἀπὸ της ἐποχῆς της διακοπῆς τῶν κανονικῶν σχέσεων αὐτῶν κατά τὸν Μεσαίωνα. Ἐπὶ πλέον, ή σπουδαιότης του και διὰ τὸν εὐρύτερον ὄρον της ὅλης Χριστιανοσύνης δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται. Η Γερμανική Διάσκεψις τῶν ρωμαιοκαθολικῶν Έπισκόπων μελετᾶ την μεθόδευσιν της καλλιτέρας κυκλοφορήσεως του κειμένου τουτου ὡς και της βαθυτέρας κατανοήσεως αὐτοῦ εις ὅ,τι ἰδίως ἀφορᾷ εις τὸν δι' αὐτοῦ ἐμπλουτισμὸν της εὐχαριστιακῆς πρακτικῆς τῶν δύο Έκκλησιῶν.

Ἐτερον θέμα με τὸ ὅποιον ἠσχολήθη ή κοινή Έπιτροπή ἦτο και τὸ τῶν σπουδῶν 17 ἑλληνορθοδόξων ὑποτρόφων (Ιερέων και θεολόγων) τῶν Ρωμαιοκαθολικῆς Έκκλησίας εις τὰ Πανεπιστήμια της Δυτικῆς Γερμανίας.

Προτού να περιγράψει το κτίσμα του Ναού και αναλύση καλλιτεχνικά ό,τι περιλαμβάνεται στο εσωτερικό του μάς δίνει χρήσιμες πληροφορίες για την τοποθεσία, την ιστορία, τον πληθυσμό, τις ασχολίες των κατοίκων και γενικά ό,τι αφορά στην τωρινή κατάσταση της κωμολόγησης ή του χωριού, όπου ο περιγραφόμενος Ναός. Κατόπιν περιγράφει λεπτομερέστερα το Ναό και ό,τι υπάρχει σ' αυτόν, τόσο στο εσωτερικό του, όσο και έξω, στον αυλόγυρο του.

Επίσης αναφέρει σχετικά με το δάπεδο του Ναού, για το Τέμπλο, τον Θρόνο, τον Άμβωνα, από ποιά υλικό είναι κατασκευασμένα και ποιά είναι ή καλλιτεχνική τους αξία, για τις εικόνες του Τέμπλου ή τυχόν τοιχογραφίες ή τις εικόνες, που είναι: έναποθετημένες σε ξυλόγλυπτα ή μαρμάρινα Προσωνητάρια ή εκείνες που φυλάσσονται σε ειδικές προθήκες, αναρτημένες στους τοίχους του Ναού ή όσες υπάρχουν μέσα στο Άγιο Βήμα.

Κατόπιν ο συγγραφέας μάς ξεναγεί με ευλάβεια στο Άγιο Βήμα δείχνοντάς μας τα διάφορα άσημένα, επίχρυσα ή ακόμη μεταλλικά σκεύη του Ναού, από τα πιο παλιά μέχρι τα πιο καινούργια, από τα πλούσια διακοσμημένα διακοπότερα μέχρι τις τελευταίου τύπου Κολυμβήθρες του Ναού. Τίποτε δεν αφήνει. Γενική καταγραφή των πάντων.

Τέλος αφού μάς περιγράψει, ό,τι φαίνεται μέσα στον Ναό, εικόνες, πολυελαίους, μανουάλια, ιερά σκεύη, λειτουργικά βιβλία κ.λπ. αφού άνοιξη μπροστά μας το Άρχείο του Ναού και μάς έπισημάνη έγγραφα παλιά, κάποτε μεγάλης ιστορικής αξίας (όπως εκείνα του Ά. Ναού Άγ. Βαρβάρας Παμφίλων σ. 124) μάς δίνει: έξω από τον Ναό για να μάς μιλήσει για τα κτίσματα, που ύψώνονται στο προαύλιό του, το κωδωνοστάσιο, την κατοικία του Έφημερίου, το Γραφείο του Ναού ή τα τυχόν υπάρχοντα μνημεία - μωσαϊεία μεγάλων ευεργετών συνήθως του Ναού.

3. Γενικά ο άναγνώστης της παρούσης ιστορικο - αρχαιολογικής σειράς σχηματίζει την έντύπωση, ότι τα περισσότερα από τα περιγραφόμενα έδώ εκκλησιαστικά κομφοτεχνήματα, οι ωραιότερες Βυζαντινές εικόνες, τα λεπτοκαμωμένα Τέμπλα, τα φιλντισένια άριστουργηματικά παλιά Άρτοφόρια, εάν να μετέδωκαν στον συγγραφέα την καλλιτεχνική φλόγα, το πάθος για το τέλειο, την άκαταπόνητη έπιμονή και ύπομονή, την λεπτή δουλειά των άξίων δημιουργών τους.

Είναι πράγματι κάτι το άξιο θαυμασμού, ή τόσο λεπτομερειακή, έξαντλητική περιγραφή και άνάλυση των ιερών τούτων κειμηλίων και μάλιστα όχι από ένα ήσυχο και άπράγμονα έπιστήμονα, αλλά από Έπίσκοπο με εθύνες θαυμάσιες και με δράση κοινωνική καθόλου συνηθισμένη.

Άν δε προσθέσουμε στην ευρύτητα της εργασίας και την έπιστημονική της θαυμάσια, τις ευστοχές κρίσεις σε θέματα ιστορικά και αρχαιολογικά, που ανακύπτουν στην

διάρκεια της έρευνας, την παρουσίασι άνέκδοτων έγγραφων και άλλα που θα διαπιστώση ο ειδικός σε παρόμοια θέματα άναγνώστης, τότε θα άντιληφθούμε την σπουδαιότητά της και την άνετίμητη συμβολή της στην Ιστορία της Έκκλησιαστικής Τέχνης.

Τέλος πρέπει να σημειώσουμε πόσο ευχάριστα διαδίδονται τα εν λόγω μελετήματα. Άν και είναι γραμμένα στην καθαρεύουσα, όμως ή σαφήνεια της γραφής, ή παραστατικότητα και ή απλότητα, το άνεπιτήδευτο της εκφράσεως, ή γλαφυρή διατύπωση, το θερμό ύφος, που μαρτυρεί την άγάπη, την στοργή του συγγραφέως προς εκείνα τα τίμια, τα άγια, με τα όποια συνέδεσε την ζωή του, κάνουν την άνάγνωσή τους ευχάριστη, άνετη, άληθινό άγαλλίαμα ψυχής, ιδιαίτερα για εκείνο τον άναγνώστη, που ζή όλόψυχα τα μεγαλεία της παραδόσεως του.

Γι' αυτό και ταπεινά ευχόμεστε στον δημιουργό τους, τον συγγραφέα, τον Σεβ. Μητροπολίτη Μυτιλήνης κ. Γάκωβο, παραλλάσσοντας κάπως τα λόγια της δικής του ευχής, «ό άγιος Θεός να Του χάριση πολλά χρόνια ζωής δια να συνεχίση την πνευματικήν εργασίαν του και εις άλλα θέματα δια την εκκλησιαστικήν ιστορίαν του τόπου μας».

Άρχ.μ. ΧΡΥΣ. Π. ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ

Έροκήρυξ

Virgil Gheorghiu, 'Ο Θεός στο Παρίσι, μετάφραση από τα Γαλλικά Χρήστος Βουδούρης, έκδ. «Άκρίτας», Σειρά «Έλληνική και Έένη Λογοτεχνία», Άθήνα 1982, σ. 238.

Ό Βιργίλιος Γκεοργίου, ό Ρουμάνος όρθόδοξος ιερέας που από το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου ζει στο Παρίσι, είναι γνωστός και στην Ελλάδα από τα βιβλία του που μεταφράστηκαν στη γλώσσα μας. Γεννημένος το 1916 στην έπαρχία Rasboeni της Μολδαβίας σπούδασε στα Πανεπιστήμια Βουκουρεστίου και Χαϊλδεμδέργης. Το 1963 χειροτονήθηκε ιερέας υπό τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριάρχείου. Πρόκειται για πολυγραφώτατο συγγραφέα που άσχολήθηκε με την ιστορία και την Έκκλησία της χώρας του μετά την κατάληψη της έξουσίας στη Ρουμανία από το κομμουνιστικό καθεστώς.

Στο έργο του «Ό Θεός στο Παρίσι» παρουσιάζει «μια άληθινή ιστορία πολιτικής έντριγκας». Καθώς ο άναγνώστης προχωρεί στο διάβασμα της μυθιστορηματικής αφήγησης του βιβλίου, διαπιστώνει με τρόπο μια τραγική άλήθεια, που δεν συμβαίνει μόνον εκεί όπου άναφέρεται ό σ., αλλά μπορεί να συμβεί και σ' όποιοδήποτε σημείο του πλανήτη μας: «Όταν, δηλαδή, μια άθθαίρετη πολι-

τική εξουσία, που μονοπωλεί με δογματισμό τη δική της «ἀλήθεια», κρίνει πώς ή αυθαιρεσία της παρεμποδίζεται από το ελεύθερο φρόνημα της Ὀρθοδοξίας, τότε οι «ἔνοχοι» καταδικάζονται, χωρίς δισταγμό σέ θάνατο, «πίσω ὅμως ἀπό τὸ σκοτεινὸ παραπέτασμα μᾶς δῆθεν νομιμότητας καὶ σατανικῆς πλεκτάνης πού μαζί με τὸ σῶμα πασχίζει νὰ δολοφονήσει καὶ τὴν ψυχή...».

Ὁ λόγος ἐδῶ γιὰ τὸν ἐξόριστο Ρουμάνο ὀρθόδοξο ἐπίσκοπο. Μὲ τὸ στόμα τοῦ ἐπισκόπου μιλάει: «Ὁ Θεὸς στὸ Παρίσι». Γύρω του μαζεμένοι: οἱ ἀντιστασιακοὶ πολιτικοὶ πρόσφυγες καὶ ἐξόριστοι, ὀρθόδοξοι χριστιανοί. Τὸ Κόμμα ἐπὶ δεκαετίες ἀγωνίζεται νὰ πάρει στήν κυριότητα του τὸν ἱ. ναὸ τῶν Παρισίων. Κι ἐπειδὴ ἐμπόδιο ἀνυπέρβλητο στήν ἀνομή θούληση τοῦ Κόμματος στέκεται ὁ ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος Θεόδωρος, ἀποφασίζει ἡ ἐξόντωσή του, μετὰ τὴν ὁποία ἐπιφορτίζεται ὁ Χαράλαμπος Μπαξάν, «ἐπαγγελματίας» γιὰ τέτοιες ἀποστολές «ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια». Ὁ σατανικὸς ἐκτελεστής δὲν ἀποτυγχάνει: στὸ στόχο του. Καταφέρνει νὰ ἀναστατώσει τὰ μέλη τῆς Ὀρθόδοξης Ρουμανικῆς ἐκκλησίας στὸ Παρίσι. Ἐκεῖνοι αἰροῦν τὴν ἀφοσίωση καὶ ἐμπιστοσύνη τους στὸ πρόσωπο τοῦ ποιμένου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴ θλίψη καὶ λόγῳ ἡλικίας —εἶναι ἤδη 79 ἐτῶν— ἀρρωσταίνει καὶ ἀπέρχεται τοῦ κόσμου τούτου, γιὰ νὰ πάψει ἔτσι νὰ μιλάει: «ὁ Θεὸς στὸ Παρίσι» μετὰ τὴ γλώσσα τοῦ ἐπισκόπου Θεοδότου.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ π. Γκεοργκίου δὲν μᾶς εἶχε συνηθίσει σὲ παρόμοιο εἶδος γραφῆς. Γνώρισμά του —στὰ διδλία πού μεταφράσθηκαν στὰ ἑλληνικά— ἦταν ὁ θαθεῖα πνευματικὸς λόγος. Στὸ ὑπόψη ἔργο του μᾶς δείχνει μιὰ ἄλλη πλευρά. Νομίζει κανεὶς ὅτι διαβάξει: ἓνα θελκτικὸ ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα, γεμάτο ἀπρόοπτα καὶ μὴ ἀναμενόμενες ἐξελιξεις. Κι ὅμως πρόκειται γιὰ μιὰ πραγματικὴ ἱστορία. Ὅπου ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης ἀνακαλύπτει τόσες ἀληθινὲς πτυχές τῆς σύγχρονης ζωῆς. Πτυχές πού ὅλο καὶ συχνότερα γίνονται γνωστὲς καὶ πέρα ἀπ' τὰ ποικίλα παραπετάσματα, τὰ ὁποῖα τόσο ἐντεχνα ἔχουν στήσει οἱ «κρατούντες». Ἀκόμη ὁ σ. δίνει, μετὰ τρόπο λιτό, τὴν ὀρθόδοξη ἀποψη γιὰ θεικὰ θέματα πίστεως, ἐκκλησιολογίας καὶ ζωῆς. Γιατὶ τὸ μήνυμα τοῦ «Ὁ Θεὸς στὸ Παρίσι» ἀναφέρεται εὐθέως στήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ στήν ἀντίστασή του ἀπέναντι: στὸν δλοκληρωτισμὸ, ἐνῶ παράλληλα μέσα ἀπὸ τὴ διήγηση γίνονται πλῆθος ἀναφορὲς στήν ὀρθόδοξη πολιτιστικὴ συμπίεση τῶν λαῶν τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ στὶς ἀδελφικὲς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν τους.

Ἡ μετάφραση τοῦ Χρήστου Βουδούρη σὲ ζωντανὴ καὶ ὁμορφὴ δημοτικὴ γλώσσα, τὸ ὠραῖο συμβολικὸ ἐξώφυλλο πού φιλοτέχνησε ἡ Ἀλεξάνδρα Σταμάτη - Γιαρμενίτη καὶ ἡ φροντισμένη καὶ καλαισθητὴ ἔκδοση τοῦ «Ἀκρίτα», πρόσφεραν στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ ἓνα ἔργο πού ἀξίζει τὸν κόπο νὰ διαβασθεῖ ἀπὸ πολλούς.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ἐπισκόπου Σεργίου Π. Σιγάλα, Μητροπολίτου Γρεβενῶν, Σ τ ὁ θ ω μ ὀ τ ῆ ς ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ς, Γρεβενά 1983, σ. 104.

Ἐπιτελώνοντας χρέος ἐθνικὸ καὶ χριστιανικὸ καὶ ἀποδλέποντας στὸ νὰ δώσει πειστικὴ ἀπάντηση σ' ἐκείνους πού ἀμφισβητοῦν, ὡς μὴ ὄφειλε, τὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κλήρου τῆς στοῦς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐλευθερία, ὁ Σεβ. σ. παρουσιάζει: σ' αὐτὸ τὸ κομψὸ τομίδιο (σελ. 100) ἓνα «ἰκανὸ ἀριθμὸ Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γρεβενῶν», οἱ ὁποῖοι: «μετὰ τὸ φωταῖνὸ των πατριωτικῶν παραδείγμα, τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὴν πίστιν τοῦ Ναζωραίου καὶ τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς των ἐφάνησαν ὑπεράξει: τῆς ἀποστολῆς των».

Ἀπὸ τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα πού φυλάσσονται: στὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐξάγεται ἀσφαλῶς ὅτι ἰδιαίτερα στήν περίοδο πρὶν καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα, δεκάδες κληρικῶν καὶ μοναχῶν πότισαν μετὰ τὸ αἷμα τους τὸ δένδρο τῆς λευτερίας, μετὰ πρῶτο τὸν ἐθνομάρτυρα Μητροπολίτη Αἰμιλιανό.

Ὁ Σεβ. σ. παρουσιάζει μετὰ λιτότητα ἀλλὰ καὶ ἐλκυστικὴ γλαφυρότητα καὶ τίς ἄλλες μορφές Κληρικῶν πού θυσιάστηκαν «κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους». Ἀξιέπαινη, ὁπωσδήποτε, προσπάθεια, πού πρέπει νὰ δορεῖ μὴ μνητές, ὥστε νὰ παρουσιασθεῖ σ' ὅλο τὸ εὖρος τῆς ἡ προσφορὰ τοῦ ἱεροῦ ράσου στοῦς ἀγῶνες τῆς Φυλῆς.

Ε. Π. Α.

Ἐπισκόπου Ἀχελώου Εὐθυμίου Κ. Στύλιου, Μ : κ ρ ὀ Χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ὀ Λ ε ξ ι : κ ὀ, Ἀθήνα 1982, σ. 216.

Στὸν τομέα τῆς Ποιμαντικῆς, εἶναι εὐφώνως γνωστὸς ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος τόσο ἀπὸ τὰ πρωτότυπα καὶ χρήσιμα διδλία του, πού ἀναφέρονται σὲ ἐπίκαιρα θέματα, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν προσφορὰ του κυρίως στοῦς νέους. Αὐτὴ ἡ «ἐπικοινωνία μετὰ νεανικὰ ἰδίως περιβάλλοντα» καὶ οἱ διαπιστώσεις πού ἔκαμε, τὸν ὠδήγησαν στὴ σύνταξη τοῦ «Μικροῦ Χριστιανικοῦ Λεξικοῦ». Περιέχει: «ὅ,τι πρέπει νὰ γνωρίζει: κάθε χριστιανός».

Μὲ μεθοδικότητα, συντομία καὶ ἀκρίβεια, ἀναπτύσσονται στὶς 216 σελίδες τοῦ Λεξικοῦ: α) ἀγιογραφικοί, δογματικοί, ἠθικοί, λειτουργικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὅροι: β) στοιχεῖα καὶ πληροφορίες γιὰ τὸ σύγχρονο χριστιανισμὸ καὶ τίς ἄλλες θρησκείες τοῦ κόσμου καὶ γ) πνευματικὰ σχόλια καὶ χρήσιμες ὁδηγίες γιὰ θέματα χριστιανικῆς ζωῆς καὶ πράξεως.

Ἀνεπιφύλακτα σημειώνουμε ὅτι τὸ «Μικρὸ Λεξικὸ» καλύπτει ἐπιτυχῶς μιὰ ἀνάγκη, ἀν λάβουμε ὑπόψη ὅτι «ἄνθρωπος: ἀπὸ κάθε τάξ: καὶ ἡλικία» ζητοῦν «τὴν ἐν-

νοιολογική ανάλυση διαφόρων χριστιανικών όρων που συναντούν στα κείμενα της χριστιανικής διδασχής ή τους άκουω από τους εκπροσώπους της Έκκλησίας... άλλά και οι ίδιοι συχνά πυκνά τους χρησιμοποιούν χωρίς να τους κατανοούν», όπως σημειώνει ο σ. στον Πρόλογο του βιβλίου, που είναι αφιερωμένο «στη νέα γενεά».

Το χρήσιμο αυτό και εύχρηστο Λεξιλόγ συμπληρώνεται με Πίνακες (χρονολογικός της Άγίας Γραφής, συσχετισμού στοιχείων Κοσμογονίας και Άγίας Γραφής, θρησκείων στην υδρόγειο, της Ορθοδοξίας στον Κόσμο και των Θρησκείων στην Ελλάδα) και με τα Πασχάλια του Κ' αιώνα.

Ε. Π. Α.

κρίθει, σαν Μικρασιάτης που ήταν, για την άκρατη φιλοπατρία του, την έμμονή στις παραδόσεις της Ορθοδοξίας και τη σύνεση στη διοίκηση. Μ' αυτά είναι συνυφασμένος ο μακρός έκκλησιαστικός του βίος. Τόν εκθέτει μ' έλκυστικό τρόπο ο σ., βιβλιοθηκάρχος της Ί. Συνόδου, γνωστός εύφημα και από άλλες ιστορικές του μονογραφίες. Άνέλαθε και έφερε σε άριστο πέρας, κατόπιν ανάθεσης της Ί. Μητρόπολης Φιλίππων, το έγγχείρημα. Είναι μια τεκμηριωμένη έπιστημονικά, άλλά συνάμα δραστή και όμορφη, σαν μόλις κομμένο τριαντάφυλλο, έργασία. Διαβάζεται, έτσι, εύχάριστα, με πολύ ένδιαφέρον.

Β. Μς

Θεοδώρου Β. Κωνσταντίου, 'Ο Ί ω δ, 'Αθήνα 1983, σ. 136.

Άλλο ένα πόνημα του διακεκριμένου θεολόγου στη σειρά των αποδόσεων, σε ποιητικό λόγο, βιβλικών κειμένων, που πραγματοποιεί μ' έπιτυχία επί δεκαετίες. Αδτή τη φορά, μάς προβάλλει τον πρωταθλητή της καρτερίας Ίωδ. Φέρνει στο σημερινό γλωσσικό κλίμα μας το επώνυμο ποιητικό έργο της Π. Διαθήκης, ένα από τα κορυφαία άριστουργήματα της παγκόσμιας Λογοτεχνίας. Και εδώ, δέν πρόκειται για μετάφραση με τη στενή έννοια. Την έργασία του διακρίνει ένας σοφά υπολογισμένος πλατυσμός, που δέν απομακρύνει από το πρωτότυπο, άλλά το φωτίζει, κάνοντας ν' άνθίζουν τα βαθύτερα νοήματά του.

Ο κ. Κωνσταντίου, πηγαίο λυρικό τάλαντο, είναι συντηρητικής ιδιοσυγκρασίας στο έκφραστικό του ιδίωμα. Του λείπει, θελημένα, ο άκρατος δημοτικός λόγος. Έχει μίαν αυτισυγκράτηση, σε αποχρώσεις της έκκλησιαστικής καθαρύουσας. Χάρη σ' αυτές, διασώζει την ιεροπρέπεια. Χωρίς όμως να ξεφεύγει από ο,τι υπαγορεύουν τα καλώς νοούμενα αισθητικά κριτήρια. Καρπός γνώσης και πείρας, ναί. Άλλά και ένστικτο καλλολογικό, άνεπισηδότητα. Έπιβεβαιώνοντας έτσι ο,τι όντως, κατά τον άρχαιο φιλόσοφο, «μουσικήν ποιεί και έργάζεται».

Β. Μς

Γεωργίου Θ. Πρίντζιπα, Χ ρ υ σ ό σ τ ο μ ο ς Β' ο Χ α τ ζ η σ τ α υ ρ ο ς, Καβάλα 1982, σ. 120.

Η βιογραφία είναι ένα από τα πιο δύσκολα είδη του πεζού λόγου. Άπαιτεί κομψό ύφος, διευγή φράση, εύγενικό πάθος και άντικειμενική κρίση. Η παρούσα έχει όλα αυτά τα προτερήματα. Θέμα της, ένας από τους τελευταίους Άρχιεπισκόπους Άθηνών, ο από Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου Χρυσόστομος ο Χατζησταύρος (1880, Άτζίνι - 1968, Άθήνα).

Τον άοίδιμο άνδρα στόλιζαν πολλά χάρismata. Άπό τους λογίους Ίεράρχες των προσφάτων χρόνων, είχε δια-

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Ίερά Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις: α) των άρθρων 38 παρ. 2, και 67 του Ν. 590)1977, 6) του Ν.Δ. 1398)1973, γ) του Ν. 673)1977 ως και την ύπ' άριθ. 2799)16.12.1982 Άπόφασιν Ίμών, «Περί κατανομής των όργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Ίερούς Ναούς της Ίεράς Άρχιεπισκοπής Άθηνών», και προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τώ Ίερώ Ναώ Άγίου Δημητρίου - όμωνύμου Δήμου Άττικής, καλούμεν τους βουλομένους, ίνα καταλάβωσι την Διακονικήν ταύτην θέσηιν και έχοντας τα ύπό του άρθρου 34)1α του ύπ' άριθ. 2)1969 Κανονισμού, «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως εις το Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ήμίν τα νενομισμένα δικαιολογητικά διά τα περαιτέρω.

Έν Άθήναις τη 2α Φεβρουαρίου 1983,

† Ο Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590)1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και των άρθρων 33-37 του ύπ' άρ. 2)1969 Κανονισμού της Ίεράς Συνόδου «περί Ί. Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», προκειμένου να πληρώσωμεν τας κενάς όργανικές θέσεις τακτικών έφημεριών Ί. Ναών, 1) Άγ. Ειρήνης Άγίας Ειρήνης Σπάρτης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Βαμβακούς, 3) Άγ. Άποστόλων Πέτρου και Παύλου Βασιλικής, 4) Κοιμ. Θεοτόκου Ίερακος, 5) Εύαγγ. της Θεοτόκου Καρύστης, 6) Άγ. Δημητρίου Παδαλιού, 7) Άγ. Δημητρίου Καλυθίων Σοχάς, 8) Κοιμ. Θεοτόκου Παλαιοπαναγιάς, 9) Κοιμ. Θεοτόκου Άπιδέας, καλούμεν τους βουλομένους και έχοντας τα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης έν τώ περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλωσι

τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1983,

† Ὁ Μονεμβασιᾶς καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Παρασκευῆς Πηγῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο κανονικὰ καὶ τυπικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἰτήσιν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1983,

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱ. Ναῶν 1) Ἁγ. Δημητρίου Ρωμείου, 2) Ἁγ. Γεωργίου Μαυρονερίου, 3) Ἁγ. Νικολάου Ἀλκωμενῶν, 4) Ἁγ. Κων(νου) Μαζίου, 5) Ἁγ. Γεωργίου Ἀκραφνίου, 6) Ἁγ. Γεωργίου Καλλιθέας, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Ὑψηλάντου, 8) Ἁγ. Γεωργίου Ἀραχώθης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Λεβαδείᾃ τῇ 1ῃ Φεβρουαρίου 1983,

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκ-

κλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, πρὸς κατάληψιν τῆς β' κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου Λαυρίου - Ἀττικῆς.

Ἐν Σπάτῃ τῇ 1ῃ Φεβρουαρίου 1983,

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρπενησίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων Ἱ. Ναῶν, Μεταμ. Σωτήρος Μικροῦ Χωρίου καὶ Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Ραπτοπούλου Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Καρπενησίῳ τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 1983,

† Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱ. Ναῶν 1) Ἁγ. Γεωργίου Χαχαρείων (Ἄνδρωνίου), 2) Ἁγ. Διονυσίου Πετρουλῶν Καρδαμᾶ, 3) Ἁγ. Δημητρίου Προδρόμου, 4) Ἁγ. Ἰωάννου Κρουνερίου Πηνειᾶς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου 1983,

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μπρούσαλη Παγκρατίου, Ἀρχιμ., Ἡ ἰσότης (μία θεολογική προσέγγιση στὸ θέμα), ἐκδόσεις Τήνος, σελ. 52.

Παρασκευαΐδη Κ. Χριστοδούλου, Μητροπολίτου Δημητριάδος, Ἱστορική καὶ κανονική θεώρησης τοῦ Παλαισημερολογικῆς ζητήματος κατὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι, Ἀθήναι 1982, σελ. 460.

Κωνσταντίνου Β. Θεοδώρου, θεολόγου, Ὁ Ἰῶδ (ποιητική ἀπόδοσις), Ἀθήναι 1983, σελ. 136.

Τιμοθέου, Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, Ἀγάπια στή ζωὴ καὶ στὸ θάνατο (Μνήμες πολέμου '40), ἐκδόσεις «Ἀναγέννησις», Ἡράκλειον 1982, σελ. 118.

Οἰκονόμου Φωτίου, Λυκαίρχου, Ὁ Ἅγιος Δονάτος, Ἐπίσκοπος Εὐρώπης τῆς Παλαιᾶς Ἡπείρου (ἐκδόσεις δευτέρα), Ἀθήναι 1983, σελ. 56.

Μουστάκη Βασίλ., δ.Θ., Τί εἶναι Ὁρθόδοξία, Ἀθήναι 1982, σελ. 56.

Ματθαίου Ἐμμ. Τίτου, Μητροπολίτου πρ. Παρναθίας, Θέματα τοῦ Ἀμδωνος (τ. Γ'), Ἀθήναι 1983, σ. 502.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

St. Vladimir's Theological Quarterly, Vol. 25, Number 4/1981, pp. 217-288.

Antonianum, Annus LVI, Aprilis-September 1981, pp. 265-544.

Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, ἔτος 64 (1981), τεύχη 683-684, 685.

Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Κανονικῆς Δικαίου, ἔτος ΛΣΤ' - 1981, σ. 64.

Ἡπειρωτικὴ Ἑστία, μηνιαία ἐπιθεώρησις, ἔτος ΛΑ', Ἰωάννινα, τεύχος 355 - 356.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος

Ἰασίου 1 Ἀθήναι (τ. τ. 140).

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Μηθύμνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἑσωτερικῶς : Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

B) Ἐξωτερικῶς : Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ πηγὴ τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν.

Μητροπ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Ἱεροκήρυκες ἐν Εὐβοίᾳ.

Χρυσοστόμου (Γερασίμου) Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (ἀναμνήσεις — βιώματα — δραματισμοί).

Δημοσθ. Σαβράμη, Καθηγητοῦ, Ὁ ἐπίκαιρος χαρακτήρας τῆς ὀρθόδοξης πνευματικῆς ζωῆς.

Ὁ πρ. Θήρας κυρὸς Γαβριὴλ (1910-1983).

Δρος Ἰωάννου Γ. Παπαγιαννοπούλου, Βίαιοι θάνατοι [ἐκ σεισμοῦ ἐπισυμβάντες πρὸ 3.500 ἐτῶν περίπου.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 721.073

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.